

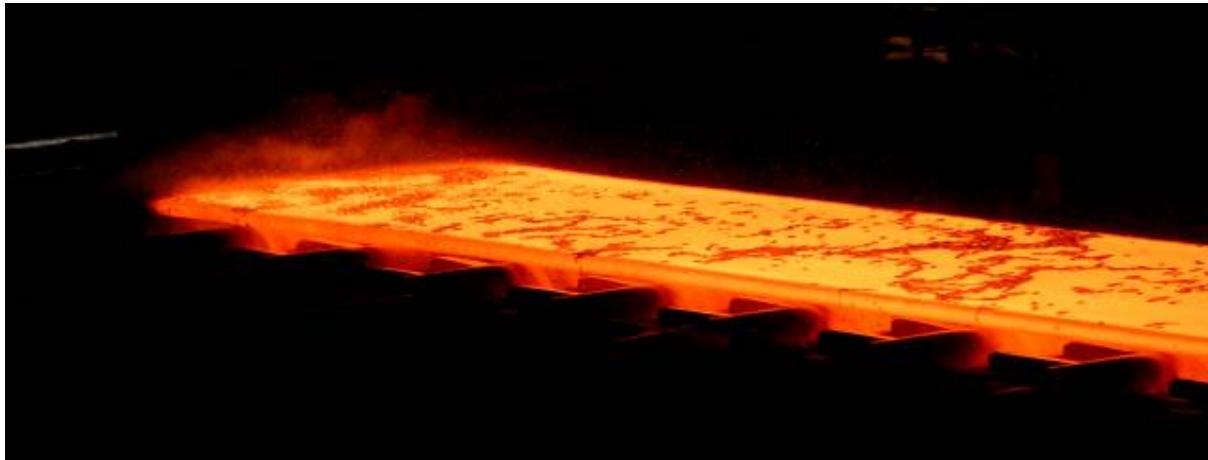
Investitor:

HBIS GROUP SERBIA IRON & STEEL D.O.O. BEOGRAD,
Bulevar Mihajla Pupina br. 6, 11000 Beograd

Objekat:

KORAČNA PEĆ

Lokacija: k.p. br. 2571/25, 2571/38, 2571/28, 2571/59 i 2571/54 KO Radinac

Naziv i oznaka dela projekta:	Zahtev za odlučivanje o potreni procene uticaja na životnu sredinu projekta ugradnje nove koračne peći u postojeći objekat hale tople valjaonice i izgradnju pratećih objekata u kompleksu fabrike za proizvodnju i valjanje čelika HBIS Group Serbia Iron & Steel d.o.o. Beograd na k.p. br. 2571/25, 2571/38, 2571/28, 2571/59 i 2571/54 KO Radinac, grad Smederevo
Nosilac projekta:	HBIS GROUP SERBIA IRON & STEEL D.O.O. BEOGRAD Bulevar Mihajla Pupina br. 6, 11000 Beograd
Objekat	KORAČNA PEĆ, Lokacija: k.p. br. 2571/25, 2571/38, 2571/28, 2571/59 i 2571/54 KO Radinac
Obrađivač:	delta inženjering, Zaplanjska 86, Beograd
Odgovorno lice obrađivača:	Jugoslav Pavlović, dipl.ing.maš., direktor
Potpis i pečat:	<hr/>
Radni tim:	Slavica Rsovac, dipl.ing.tehn. Milan Vulićević, dipl.ing.maš. Jelena Vulićević, dipl.ing.maš. Verica Sigmund, dipl.ing.arh.
Mesto i datum:	Beograd, april 2018.

SADRŽAJ

1. PODACI O NOSIOCU PROJEKTA	2
2. OPIS LOKACIJE	3
3. OPIS KARAKTERISTIKA PROJEKTA	5
3.1. Fizičke karakteristike projekta	6
3.1.1. Opis planiranih objekata.....	7
3.2. Opis glavnih karakteristika proizvodnog postupka (prirode i količina korišćenja materijala).....	13
3.2.1. Priroda i količina korišćenja materijala u koračnoj peći	13
3.2.2. Opis tehnološkog postupka u koračnoj peći	18
3.2.1. Karakteristike materija koje su predviđene za proces zagrevanja slabova	20
3.3. Procena vrste i količine očekivanih otpadnih materija i emisija koji su rezultat redovnog rada projekta	23
3.3.1. Emisija zagađujućih materija u vazduh	23
3.3.2. Emisija zagađujućih materija u vode	23
3.3.3. Otpad	24
3.3.4. Buka i vibracije	25
3.3.5. Svetlost, toplota i radijacija.....	25
4. PRIKAZ GLAVNIH ALTERNATIVА KOJE JE NOSILAC PROJEKTA RAZMATRAO	25
5. OPIS ČINILACA ŽIVOTNE SREDINE ZA KOJE POSTOJI MOGUĆNOST DA BUDU ZNATNO IZLOŽENI RIZIKU USLED REALIZACIJE PROJEKTA	26
5.1. Stanovništvo.....	26
5.2. Flora i fauna	26
5.3. Zemljишte	27
5.4. Voda	28
5.5. Vazduh	28
5.6. Klimatski činioци	29
5.6.1. Temperatura	30
5.6.2. Vetrovi	30
5.6.3. Vlažnost vazduha i oblačnost	31
5.6.4. Padavine	31
5.7. Građevine	31
5.8. Nepokretna kulturna dobra i arheološka nalazišta	31
5.8.1. Pejzaž	32
6. OPIS MOGUĆIH ZNAČAJNIH UTICAJA PROJEKTA NA ŽIVOTNU SREDINU	32
6.1. Usled postojanja projekta	32
6.2. Usled korišćenja prirodnih resursa	32
6.3. Usled emisije zagađujućih materija, stvaranja neugodnosti i uklanjanja otpada.....	33
6.3.1. Zagađenje vazduha.....	33
6.3.2. Zagađenje vode i zemljишta.....	34
6.3.3. Mogući uticaj nepravilnim postupanjem sa otpadom	35
6.3.4. Buka	35
6.3.5. Zagađenje u slučaju udesa	36
7. OPIS MERA U CILJU SPREČAVANJA, SMANJENJA I OTKLANJANJA SVAKOG ZNAČAJNIJEG ŠTETNOG UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU	37
8. DRUGI PODACI I INFORMACIJE	39

1. PODACI O NOSIOCU PROJEKTA

Pun naziv pravnog lica:	HBIS GROUP Serbia Iron & Steel d.o.o. Beograd
Adresa:	ul. Mihajla Pupina br.6 , Beograd
Matični broj:	21203980
PIB:	109573856
Osoba za kontakt:	Milovan Tasić
Telefon:	+381 63 384304
e-mail:	MTasic@hbisserbia.rs

HBIS Group Co., Ltd ("HBIS") je treći na svetu, i drugi najveći kineski proizvođač gvožđa i čelika i povezanih usluga mereno po proizvodnom kapacitetu. Grupu čini preko 20 kompanija, sa više od 120 hiljada zaposlenih. U 2015. godini prihod je iznosio preko 35 milijardi US\$, sa ukupnim sredstvima od preko 50 milijardi US\$. Na Fortune Global 500, HBIS GROUP je rangiran pod brojem 201. HBIS je član izvršnog komiteta Svetske asocijacije čelika. HBIS Group ima znatno prisustvo u industriji čelika u Kini i u inostranstvu. Proizvodi ove kompanije pokrivaju sve vrste čelika, čineći ga proizvođačem sa najširim proizvodnim asortimanom.

Kompanija HBIS GROUP Iron & Steel d.o.o. Beograd ex Železara Smederevo d.o.o. čiji pogoni su smešteni u selu Radinac u blizini Smedereva, Šapcu i Kučevu poznata je u jugoistočnoj Evropi po proizvodnji čelika, toplo i hladno valjanih proizvoda i belog lima.

Fabrika u Radincu je izgrađena u periodu od 1964. do 1979. Ima preko 5.000 zaposlenih. Projektovani kapacitet fabrike 2.2 miliona tona godišnje. HBIS GROUP Serbia Iron & Steel d.o.o. Beograd, ogrank Smederevo proizvodi gvožđe u dvema visokim pećima; zatim gvožđe iz visokih peći konvertuje u sirovi čelik u čeličani sa tri konvertora i kompleksom za kontinuirano livenje. Čelik se zatim obrađuje u Toploj valjaonici i Hladnoj valjaonici. U svom sastavu pogon Interni transport ima dve luke - Staru i Novu Luku. Luke su potpuno opremljena postrojenja koje HBIS GROUP Serbia Iron & Steel d.o.o. koristi za istovar sirovina dopremljenih Dunavom i utovar barži za rečni prevoz proizvoda kupcima. U okviru Stare Luke je i zatvoreno skladište površine 420 kvadratnih metara.

HBIS GROUP Serbia Iron & Steel d.o.o. Beograd, ogrank Šabac proizvodi beli lim koji kupci koriste u industriji ambalaže za konzervisanje prehrabnenih proizvoda, za pakovanje boja i lakova, hemikalija, farmaceutskih proizvoda, duvana, kozmetike, kao i za proizvodnju aerosol boca i krunkih zatvarača.

Linija za proizvodnju belog lima u fabrici uključuje kontinuirano elektrolitičko kalajisanje, obrezivanje, tenziono ravnjanje, sečenje i pakovanje. Ogranak u Šapcu dostavlja beli lim u paketima, maksimalne težine 2.000 kg ili u koturovima maksimalne težine 15.000 kg. Ovakvo pakovanje za prevoz u skladu je sa svim svetskim standardima i pogodno je za drumski, rečni i prekookeanski transport.

U okviru fabrike u Šapcu je i pogon za tehnološku pripremu voda, kao i jedno od najmodernijih postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda. Od aprila 2014. godine Ogranak Šabac ima integriranu dozvolu za postrojenje (IPPC), što je potvrda naše posvećenosti zaštiti životne sredine.

HBIS GROUP Serbia Iron & Steel d.o.o. Beograd, ogrank Kučevu, nalazi se u Kaoni, u opštini Kučevu, 135 km jugoistočno od Beograda i 80 km od Smedereva. Osnovna delatnost ogranka je eksploracija i obrada krečnog kamena. Proizvodnja se odvija u kamenolomu i na tri postrojenja: Primarnom, Sekundarnom i Tercijernom. Pretežan deo ukupne obrade krečnog kamena (krečnjačka sitnež granulacije od 0-4mm i kamen granulacije od 20-70 mm) namenjen je pogonima u Smederevu.

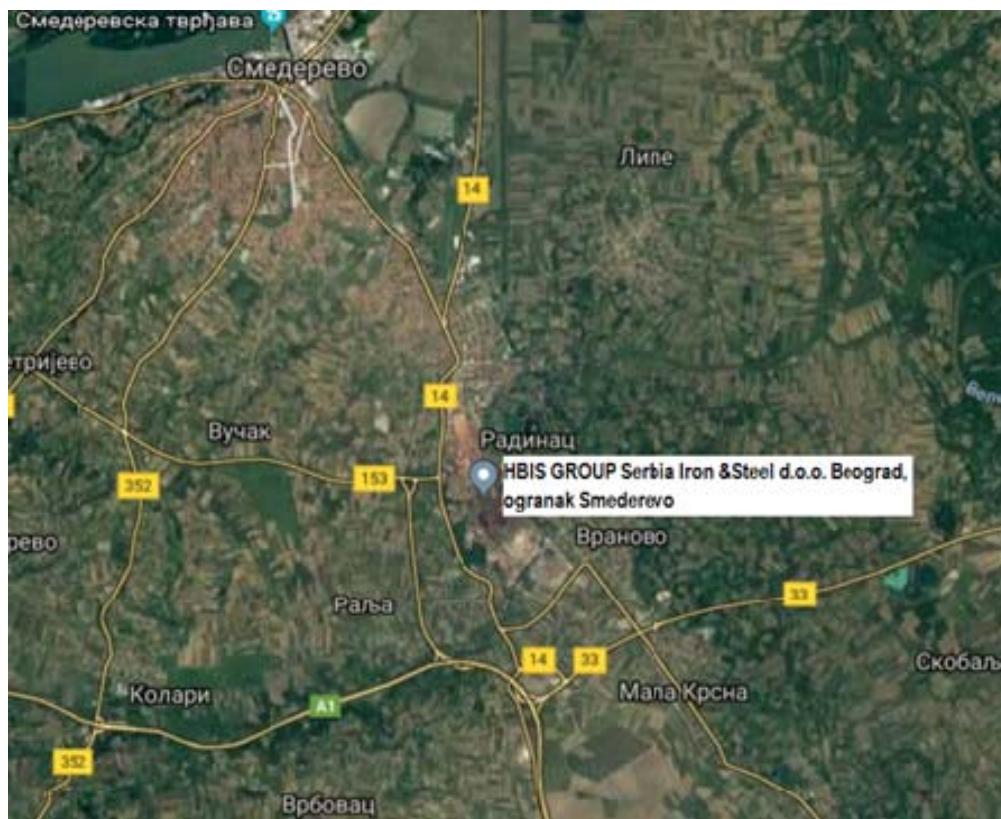
Od sertifikata Kompanija poseduje: ISO 9001, HACCP, ISO 14001, ISO 18001, ISO 22000, HCCP (ogranak Šabac), ISO/IEC 17025, AD2000 Merkblatt W0, PED, annex I, sec. 4.3, CE ZNAK – EU Construction Product Directive (CPR), REGULATION FOR THE CLASSIFICATION OF SHIPS.

2. OPIS LOKACIJE

Fabrika za proizvodnju i valjanje čelika HBIS GROUP Serbia Iron & Steel d.o.o. Beograd, ogrank Smederevo, locirana je u Radincu, opština Smederevo.

Smederevo je pozicionirano na $40,39^{\circ}$ severne geografske širine i $20,57^{\circ}$ istočne geografske dužine. Nalazi se u severoistočnom delu Republike Srbije, na drugoj po veličini evropskoj reci Dunavu. Od prestonice, Beograda, udaljeno je svega 45 km.

Granica Prostornog plana je određena granicom administrativnog područja grada Smedereva. Veoma dobro je saobraćajno povezano sa regionom i šire drumskim i vodnim saobraćajem (između dva evropska koridora - kopnenog X - auto-put i vodnog - VII – Dunav). Kompleks je pozicioniran u opštini Radinac, a središte kompanije definisano je sledećim geografskim koordinatama: X = 4940403.24; Y = 7497974.64.

Slika 1. Makro lokacija – HBIS GROUP Serbia Iron & Steel d.o.o. Beograd, ogrank Smederevo

Prema Generalnom urbanističkom planu Smedereva, područje kompleksa HBIS GROUP Serbia Iron & Steel d.o.o. Beograd, ogrank Smederevo pripada površinama rada. Granicu ove urbanističke zone čine: sa istoka železnička pruga Smederevo – Mala Krsna, sa zapada projektovana trasa magistralnog puta M24 Ralja – Kovin, a sa juga granica građevinskog reona Ralje, reka Ralja i deo regionalnog puta Smederevo – Velika Plana. Kompleks HBIS GROUP Serbia Iron & Steel d.o.o. Beograd, ogrank Smederevo, iako po svojim funkcionalnim karakteristikama pripada zoni grada, usled svoje specifičnosti i statusa ne podleže pravilima uređenja i građenja koja su utvrđena Planom generalne regulacije za gradsko područje Smedereva, već se realizacija sadržaja unutar njega odvija u skladu sa tehničkim zahtevima i posebnim propisima i uslovima koji uređuju poslovanje ovog subjekta.

Slika 2. Mikro lokacija HBIS GROUP Serbia Iron & Steel d.o.o. Beograd, ogranak Smederevo

Pogon Topla valjaonica se nalazi u severo-zapadnom delu kompleksa. Sa severne strane graniči se sa visokonaponskim razvodnim postrojenjem GTS-2 (Energetika), sa istočne strane graniči se sa Pogonom Hladna Valjaonica, sa jugo-istočne strane graniči se Pogonom Konvertorske čeličane i sa zapadne strane sa internim drumskim i železničkim saobraćajnicama u pravcu saobraćajnice Smederevo-Velika Plana (slika 3). Svi objekti su povezani saobraćajnicama na nivou kompleksa i pogona, a prijemni deo sirovina i otpremni deo proizvoda železničkom kolosečnom mrežom.

Svi objekti su povezani saobraćajnicama na nivou kompleksa i pogona, a prijemni deo sirovina i otpremni deo proizvoda železničkom kolosečnom mrežom.

Slika 3. Lokacija pogona Topla Valjaonica sa okolnim objektima i položaj planirane dogradnje

3. OPIS KARAKTERISTIKA PROJEKTA

Nositelj projekta, HBIS GROUP Serbia Iron & Steel d.o.o. Beograd, ogrank Smederevo, planira da proširi proizvodnju i rekonstruiše i dogradi postojeći objekat pogona Topla valjaonica. Instaliraće se nova koračna peć u hali pogona Topla valjaonica, a prateći objekti će se izgraditi u blizini hale.

Fabrika za proizvodnju i valjanje čelika HBIS GROUP Serbia Iron & Steel d.o.o. Beograd, ogrank Smederevo, ima projektovani proizvodni kapacitet od 2.200.000 t/god. Pogon Topla valjaonica se sastoji od linije za toplo valjanje limova širine od 720 do 2050 mm i debljine od 1,5 do 15 mm. Na kraju linije za toplo valjanje se nalazi mašina za namotavanje limova u rolne. Pre procesa valjanja, slabovi, koji predstavljaju ulaznu sirovину postrojenja, se zagrevaju u potisnim pećima.

Osnovne tehničke karakteristike postojećih peći su:

- Tip: potisni
- Količina: 2, ostavljen je prostor za instalaciju treće potisne peći
- Unutrašnja širina: 13 m Efikasna dužina peći: 33 m
- Grejni kapacitet: 250 t/h (toplo punjenje); 200 t/h (hladno punjenje); projektovani kapacitet: 2.200.000 t
- Gorivo: mešani gas koji se sastoji od prirodnog i visokopećnog gasa.
- Debljina čistog odliva: 180-250 mm, normalno 200 mm
- Širina čistog odliva: 720 - 2050 mm
- Dužina čistog odliva: 12 m (max)
- Kapacitet skladištenja ploča: 20.000 t
- Potrošnja po jedinici: prirodni gas: 59 m³/t; visokopećni gas: 70 m³/t

Proizvodna linija za toplo valjanje limova od 2050 mm trenutno ima dve potisne peći, koje kao gorivo koriste mešani gas (mešavinu prirodnog gasa i visokopećnog gasa). Potrošnja energije po toni je visoka i iznosi oko 2,16 GJ/t čelika. Da bi se uštedela energija, smanjila potrošnja i poboljšao kvalitet grejanja slabova, planirana je izgradnja peći regenerativno-koračnog tipa, rolganga na hladnoj (ulaznoj) strani, rolganga na toploj (izlaznoj) strani, mašine za punjenje, mašine za pražnjenje, sa osnovnim i pomoćnim agregatima. U poređenju sa postojećim potisnim pećima, potrošnja energije po toni čelika u novoj koračnoj peći može da bude smanjena na 1,3 GJ/t.

Projektovani kapacitet nove peći je 1.690.000 t/god. Da bi linija za toplo valjanje radila punim kapacitetom, od 2.200.000 t/god., potrebno je pored nove koračne peći koristiti jednu od dve postojeće potisne peći.

3.1. FIZIČKE KARAKTERISTIKE PROJEKTA

Nova koračna peć projektovana je u okviru postojeće hale Tople valjaonice.

Deo postojećeg objekta koji se rekonstruiše je između osa 3 i 4 u podužnom pravcu, odnosno osa B – E u poprečnom pravcu. Obzirom da se rekonstrukcija objekta, koja podrazumeva dodavanje nove peći za zagrevanje slabova, dešava u njegovom krajnjem jugoistočnom delu, bočna jugoistočna fasada je pretrpela izmene u smislu prodora instalacionih cevi za povezivanje opreme koja je smeštena na novoformiranom platou koji se nalazi u neposrednoj blizini Tople valjaonice. Rekonstrukcija postojećeg objekta ne utiče na promenu gabarita objekta, obzirom da je postojeći objekat Tople valjaonice prvobitno projektovan za tri koračne peći, ugrađene su dve a ovim projektom je predviđena ugradnja treće koračne peći.

Za rad nove peći potrebno je izgraditi prateće objekte i to: elektro prostoriju, objekat ventilator izduvnih gasova, dimnjak izduvnih gasova vazdušnih gorionika, dimnjak izduvnih gasova gasnih gorionika, objekat ventilator svežeg vazduha, kao i plato sa opremom za manipulaciju odbačenim slabovima. Da bi se rešio problem uklanjanja škartnih slabova, planirano je postavljanje dizalice nosivosti 50 t. Dizalica će biti postavljena izvan objekta, a između osa B i C objekta.

Usvojena kota ±0,00 koračne peći je 85,27 m. Novoprojektovano proširenje kapaciteta koračne peći obuhvata katastarske parcele broj 2571/25; 2571/38; 2571/28; 2571/59 i 2571/54, K.O. Radinac.

Nova grejna peć koristi visokopećni gas kao gorivo, primenjujući dualni vazdušno-gasni regenerativni grejni metod, pri čemu se temperatura izduvnog gasa smanjuje na ~ 150 °C, te je stoga recikliranje otpadne toplote dimnog gasa na maksimalnoj granici, da bi se uštedela energija i smanjila potrošnja.

Mašina za punjenje i pražnjenje tipa pomoćne letve treba da se koristi za punjenje i pražnjenje, prenosni uređaj dna peći koračnog tipa treba da se koristi za prenos slaba u peći, a uređaji na dnu peći treba da primene pun hidraulični prenos sa nagnutim stolom valjkova, tako da se minimizira oštećenje slaba tokom procesa gde se slab prenosi za grejanje, da bi se obezbedio kvalitet površine grejanog slaba.

Punjeno peći se vrši specijalnim uređajem koji hladan slab skida sa rolganga i prebacuje ih u peć. Peć je koračnog tipa sa mehanizmom koji pomoću hidrocilindara i valjaka (točkova) pomera slabove unutar peći. Peć je tako projektovana da minimizira oštećenje slabova tokom njihovog pomeranja i da obezbedi odgovarajuću zagrejanost (temperaturu) slabova. Pražnjenje peći se vrši uređajem za pražnjenje peći koji zagrejan slab izvlači iz peći i postavlja na rolgang linije za toplo valjanje.

Hlađenje konstrukcije za pomeranje slabova unutar peći će biti isparavanjem. Rashladna voda koja hlađi konstrukciju će se u procesu hlađenja pretvarati u vodenu paru koja će se skupljati i koristiti kao tehnološka para. Ovim načinom hlađenja se smanjuje potrebna količina rashladne vode.

Potrebna količina vode za ovaj način hlađenja je 50% manja od potrebne količine vode za klasičan sistem hlađenja vodom. U toku hlađenja isparavanjem 90% vode pretvara se u vodenu paru. Sve prednosti ovog sistema hlađenja dovode do smanjenja troškova rada i ekonomске koristi.

3.1.1. Opis planiranih objekata

Objekat Elektro prostorija je armirano betonska ramovska konstrukcija, sa rasponom osa 23 m u podužnom pravcu između osa 1-5 i 9 m u poprečnom pravcu između osa A-C. Objekat je fundiran na armirano-betonskim temeljima. Spratnost objekta je P+0. Približna kota slemenja objekta je $h = 5,30$ m.

Objekat Ventilatora izduvnih gasova je armirano betonska ramovska konstrukcija, sa rasponom osa 23 m u podužnom pravcu između osa 1-5 i 9 m u poprečnom pravcu između osa A-C. Objekat je fundiran na armirano-betonskim temeljima. Spratnost objekta je P+0. Približna kota slemenja objekta je $h = 5,30$ m.

Dimnjak izduvnih gasova gasnih gorionika je čelična cev prečnika Ø1820mm, postavljena na armirano betonskom temelju. Visina dimnjaka je približno $h = 35$ m. Omogućen je pristup platformi na +10 m pomoću spiralnih metalnih stepenica.

Dinjak izduvnih gasova vazdušnih gorionika je čelična cev prečnika Ø1620 mm, postavljena na armirano betonskom temelju. Visina dinnjaka je približno $h = 35$ m. Omogućen je pristup platformi na +10 m pomoću spiralnih metalnih stepenica.

Objekat Ventilatora svežeg vazduha je armirano betonska ramovska konstrukcija, sa rasponom osa 12 m u podužnom pravcu između osa 1-3 i 12,50 m u poprečnom pravcu između osa A-C. Objekat je fundiran na armirano-betonskim temeljima. Spratnost objekta je P+0. Približna kota slemenja objekta je $h = 5,30$ m.

Plato sa opremom za manipulaciju odbačenim slabovima: Armirano – betonski plato ispred jugoistočne fasade objekta Topla valjaonica za smeštaj mašinske opreme i kranskog mosta.

Obračun i analiza ostvarenih površina

Ukupna površina parcela broj 2571/25; 2571/38; 2571/28; 2571/59; 2571/54 je: 499.841,00 m².

Pregled površina novoprojektovanih objekata:

- Bruto površina Objekta elektro prostorije:	223,25 m ²
- Bruto površina Objekat ventilator izduvnih gasova:	223,25 m ²
- Bruto površina Dimnjak izduvnih gasova gasnih gorionika:	13,48 m ²
- Bruto površina Dimnjak izduvnih gasova vazdušnih gorionika:	13,48 m ²
- Bruto površina Objekat ventilator svežeg vazduha:	150,00 m ²
- Bruto površina Cevnog mosta sa platformama:	1732,05 m ²
- Bruto površina platoa ispred tople valjaonice za smeštaj opreme i kranskog mosta (plato sa opremom za smeštaj odbačenih slabova):	452,27 m ²

Indeks zauzetosti:

Ukupna površina horizontalne projekcije pod postojećim objektima na parcelama: 218.913,00 m²

Ukupna površina horizontalne projekcije Koračne peći: 2807,78 m²

Indeks zauzetosti: $(218913,00+2807,78)/499841,00 \cdot 100\% = 44,35\%$

Indeks izgrađenosti:

Ukupna površina (BRGP) pod postojećim objektima na parceli iznosi: 666.681,00 m²

Ukupna površina (BRPG) Koračne peći: 2807,78 m²

Indeks izgrađenosti: $(666.681,00+2807,78)/499.841,00 = 1,33$

Arhitektonska koncepcija i materijalizacija objekata

Fasada zidanih objekata projektovana je kao kontaktna sa potrebnim slojem mineralne-kamene vune prema važećim propisima PP zaštite i u skladu sa pravilnikom energetske efikasnosti objekata. Fasadna sokla je obrađena u skladu sa zahtevima energetske efikasnosti i završno bojena.

Krov objekata je projektovan kao četvorovodni sa nagibom krovnih ravni od 2°. Krovni pokrivač predstavlja slagani krov sa sledećim slojevima: AB ploča, aluminijumska folija, kama vuna u potreboj debljini sloja prema koeficijentu prolaza topote potrebnom za ovaj tip objekata i kao završni sloj hidroizolaciona membrana tipa Sika ili slično. Zahtevna otpornost krovnog pokrivača prema požaru mora se potvrditi odgovarajućim atestom proizvođača.

Odvodenje atmosferskih voda sa krova je predviđeno preko olučnih horizontala, a zatim preko olučnih vertikala odgovarajućeg poprečnog preseka.

Fasadni i unutrašnji zidovi su zidani od porobetonskih blokova tipa Ytong ili slično, debljine d=20-25cm. Zidani zidovi se malterišu, gletuju i boje poludisperzivnom bojom.

Namena prostorija

Namena prostorija u pojedinim objektima data je u tabeli 1.

Tabela 1. Namena prostorija sa površinama

Osnova na koti ± 000 – Elektro postrojenje			
Red. br.	Namena prostorije	Površina (m²)	Obim (m)
1.	Elektro prostorija	19,50 m ²	
2.	Elektro prostorija	19,50 m ²	
3.	Elektro prostorija	163,50 m ²	
	Ukupna neto površina	202,50 m ²	
	Ukupna bruto površina	223,50 m ²	
Osnova na koti ± 000 – Objekat ventilator izduvnih gasova			
Red. br.	Namena prostorije	Površina (m²)	Obim (m)
1.	Objekat ventilator izduvnih gasova	205,75 m ²	
	Ukupna neto površina	205,75 m ²	
	Ukupna bruto površina	223,50 m ²	
Osnova na koti ± 000 – Dimnjak izduvnih gasova gasnih gorionika			
Red. br.	Namena prostorije	Površina (m²)	Obim (m)
1.	Dimnjak izduvnih gasova gasnih gorionika	13,48 m ²	
	Ukupna neto površina	13,48 m ²	
	Ukupna bruto površina	13,48 m ²	
Osnova na koti ± 000 – Dimnjak izduvnih gasova vazdušnih gorionika			
Red. br.	Namena prostorije	Površina (m²)	Obim (m)
1.	Dimnjak izduvnih gasova vazdušnih gasnih gorionika	13,48 m ²	
	Ukupna neto površina	13,48 m ²	
	Ukupna bruto površina	13,48 m ²	
Osnova na koti ± 000 – Objekat ventilator svežeg vazduha			
Red. br.	Namena prostorije	Površina (m²)	Obim (m)
1.	Objekat ventilator svežeg vazduha	137,25 m ²	
	Ukupna neto površina	137,25 m ²	
	Ukupna bruto površina	150,00 m ²	
Osnova na koti ± 000 – Plato sa opremom za manipulaciju odbačenih slabova			
Red. br.	Namena prostorije	Površina (m²)	Obim (m)
1.	Plato sa opremom za manipulaciju odbačenih slabova	452,27 m ²	
	Ukupna neto površina	452,27 m ²	
	Ukupna bruto površina	452,27 m ²	

Unutrašnje završne obrade podova i plafona, su prilagođene zahtevima pojedinih prostora i celina. Fasadna i unutrašnja bravarija je u skladu sa zahtevima PP zaštite i u skladu sa Pravilnikom o energetskoj efikasnosti objekata, PVC odnosno protiv požarna u skladu sa zahtevima.

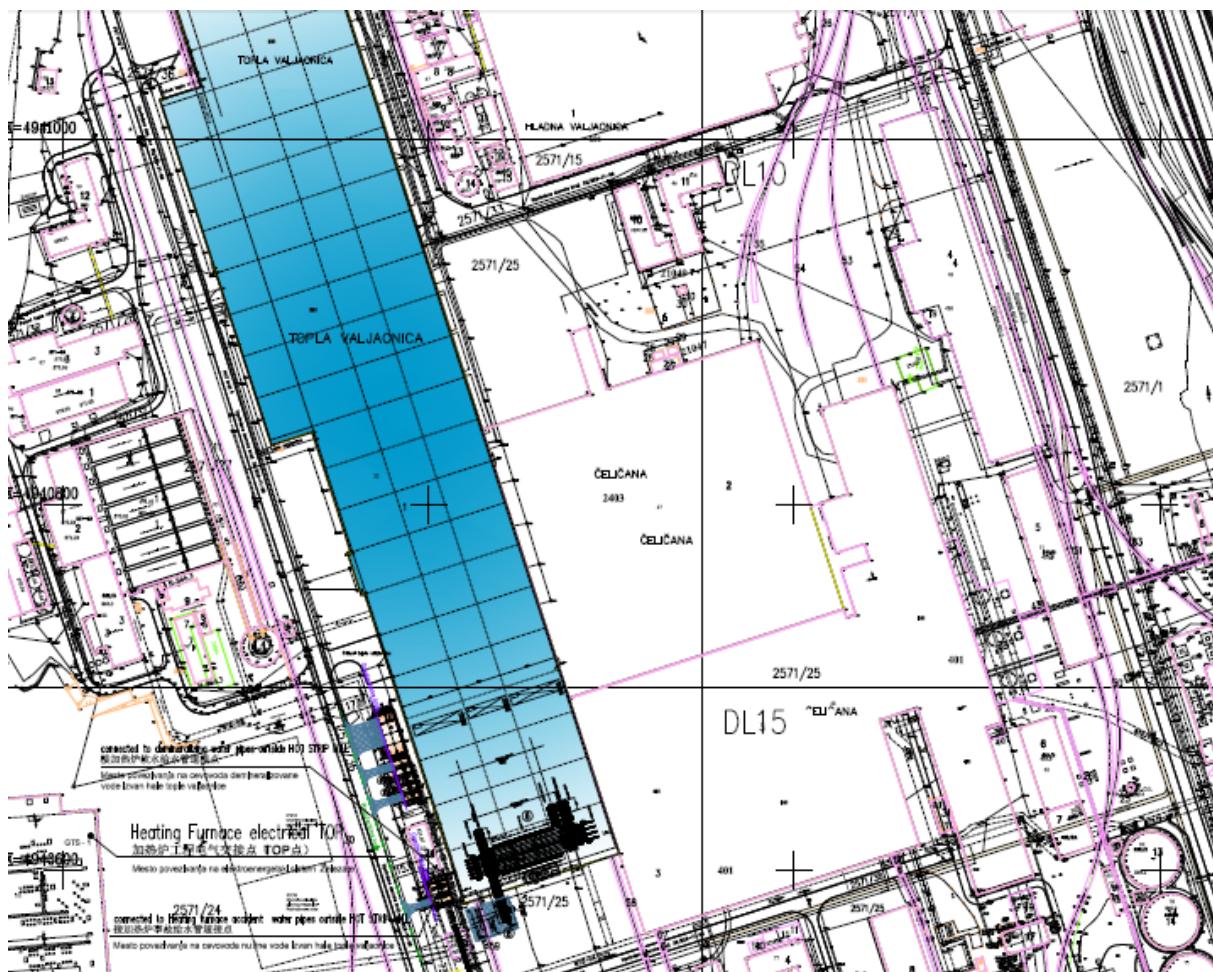
Spoljno uredenje, platoi, saobraćajnice, protipožarni putevi

Novoprojektovane pristupne rampe za objekte Elektro prostorija i objekat ventilator izduvnih gasova, imaju izlaz na internu saobraćajnicu Put broj 4. Novoformirani plato za smeštaj opreme i kranskog mosta ima pristup kako sa interne saobraćajnice Put broj 4, tako i sa interne saobraćajnice Put broj 18.

UKUPNA NETO POVRŠINA 223,25 m²

UKUPNA BRUTO POVRŠINA 223,25 m²

Na slici 4 prikazano je situaciono rešenje kompleksa.

Slika 4. Situacija

INSTALACIJE

Svi sistemi za snabdevanje vodom nove peći će biti povezani na postojeće sisteme. Postojeći sistemi su dovoljnog kapaciteta i imaju odgovarajući kvalitet i pritisak vode.

U okviru novog objekta predviđene su sledeće sistemi instalacija:

Hidrotehničke instalacije

Prema tehničko-tehnološkim zahtevima nove koračne peći postoje sledeći hidrotehnički sistemi:

- Sistem rashladne vode
- Sistem industrijske i protivpožarne vode
- Sistem demineralizovane vode za hlađenje koračne peći isparavanjem
- Sistem nužne vode za koračnu peć
- Sanitarna voda i kanalizacija
- Drenažni sistem

Sistem rashladne vode

Potreban kapacitet indirektne vode za hlađenje je $250 \text{ m}^3/\text{h}$, sa pritiskom od $0,32\div0,35 \text{ MPa}$. Prečnik dolaznog, kao i odlaznog cevovoda je DN 250. Potreban kapacitet direktne rashladne vode iznosi $140 \text{ m}^3/\text{h}$, sa pritiskom od $0,12\div0,25 \text{ MPa}$. Prečnik dolaznog cevovoda je DN 200. Potreban kapacitet vode za skidanje šljake iznosi $60 \text{ m}^3/\text{h}$, sa pritiskom od $0,4 \text{ MPa}$. Prečnik dolaznog cevovoda je DN 125. Pritisak sistema koji su navedeni predstavljaju pritiske postojećih sistema.

Na osnovu postojeće situacije na terenu, kao i potvrde Investitora, sistem prečišćene rashladne vode će biti povezan na postojeći sistem B, sistem mutne rashladne vode će biti povezan na postojeći sistem D, dok će sistem vode za skidanje šljake biti povezan na postojeći sistem C. Postojeći cevovodi rashladne vode na koji se povezuju novi sistemi sa nalaze u tunelu Tople valjaonice na nivou -4,0 m, a povrat mutne vode i vode za skidanje šljake se ispuštaju u sinter kanal. Tretman rashladne vode će se vršiti u postojećim sistemima, tako da nije potrebna izgradnja novih.

Potopna pumpa je postavljena u drenažnu jamu nove koračne peći, dok je potisni cevovod sproveden do kanala povratne mutne vode. Biće instalirane dve pumpe sledećih karakteristika: $Q=35 \text{ m}^3/\text{h}$, $H=20 \text{ m}$, $P=4 \text{kW}$. Jedna je radna, dok je druga rezervna.

Sistem industrijske i protivpožarne vode

Sistem industrijske vode prevashodno služi za dopunjavanje sistema rashladne vode i za gasni drenažer, sa ukupnim kapacitetom od $10 \text{ m}^3/\text{h}$. Ova voda se dobija iz postojećih kapaciteta HBIS GROUP Serbia Iron & Steel d.o.o. Beograd, ogrank Smederevo.

U saglasnosti sa pravilnicima potrošnja protivpožarne vode oko koračne peći (unutar objekta tople valjaonice) iznosi 10 l/s , sa pritiskom od $0,4 \text{ MPa}$. Unutrašnji hidranti su postavljeni na rastojanjima ne većim od 30 m . Postojeća protivpožarna mreža Tople valjaonice je postavljena u obliku prstena.

Sistem demineralizovane vode za hlađenje koračne peći isparavanjem

Količina potrebne demineralizovane vode za hlađenje isparavanjem prosečno iznosi $10\div15 \text{ m}^3/\text{h}$. Novi sistem će, cevovodom DN 80, biti povezan na postojeći sistem demineralizovane vode unutar fabričkog kruga.

Sistem nužne vode za koračnu peć

Potrebni kapacitet sistema nužne vode je $150 \text{ m}^3/\text{h}$, sa pritiskom od $0,3 \text{ MPa}$. Za povezivanje na postojeći sistem nužne vode, koji se nalazi unutar fabričkog kruga, će se koristiti šavne cevi prečnika DN 200.

Sanitarna voda i kanalizacija

Potrošnja sanitarnе vode je $1 \text{ m}^3/\text{dan}$, dok je potrebni kapacitet kanalizacije $0,8 \text{ m}^3/\text{dan}$, uz korišćenje postojećih kapaciteta u radionici.

Drenažni sistem

To je uglavnom drenaža spoljnog cevovoda visokopećnog gaza. Kapacitet drenaže je $1,5 \text{ m}^3/\text{h}$, dok je prečnik drenažnog cevovoda DN 80 i vodi se do drenažne jame koja se nalazi u blizini.

Elektro-energetske instalacije

Projekti obuhvataju napajanje i distribuciju električne energije, elektromotorni pogon, instalaciju osvetljenja, gromobransku zaštitu i spoljni razvod za peć, rolganzi za punjenje i pražnjenje, rolgang za odbacivanje slabova i ostale pomoćne objekte.

Napajanje i distribucija električne energije

Naponski nivoi:

Srednji napon: 6 kV

Niski napon: 400/230 V

Napon za osvetljenje: 230 V, 24/12 V

Komandni napon: 230 V AC, 220 V DC, 24 V DC

Bilans snage:

Srednji napon 6 kV: Instalisana snaga 2010 kW, jednovremena snaga 1005 kW.

Niski napon 400 V: Instalisana snaga 2680,8 kW, jednovremena snaga 1825 kW.

Ukupna jednovremena snaga: 2830 kW.

Konfiguracija napajanja i distribucije električne energije

Postojeći rezervni kapaciteti fabrike će biti iskorišćeni za napajanje električnom energijom svih potrošača predmetnog objekta.

U oblasti peći biće instalirano razvodno postrojenje 6 kV. Razvodno postrojenje 6 kV će se napajati iz odgovarajućeg 6 kV razvodnog postrojenja postojeće transformatorske stanice GTS-1.

Trafostanica se nalazi u blizini peći, opremljena je sa dva transformatora snage 1600 kVA 6/0,42 kV koji su povezani na novo 6 kV razvodno postrojenje. Sa ovih transformatora se napajaju peć, rolganzi za punjenje i pražnjenje i rolgang za odbacivanje slabova. U normalnom radu oba transformatora rade u isto vreme. Kada jedan transformator ispadne drugi transformator može da preuzme napajanje svih bitnih potrošača.

Predviđa se kompenzacija reaktivne snage na 0,4 kV strani.

Elektromotorni pogon i upravljanje

U principu za motore snage od 200 kW ili veće koristiće se naponski nivo 6 kV.

Srednjenaponski soft starter se koristi za motore kod kojih se ne reguliše brzina, a koji su snage od 1000 kW ili veće.

Zaštitni vakumski prekidač i vakumski kontaktor se koristi za napajanje i upravljanje srednje-naponskim motorom.

Kao pomoćni napon za razvodno postrojenje 6 kV se koristi napon 220 V DC.

Niskonaponski motor bez regulacije brzine: direktni start preko motorno-zaštitnog prekidača i kontaktora.

Soft starter će se koristiti za niskonaponske motore snage od 75 kW ili veće.

Napon solenoidnog ventila i krajnjeg prekidača ventila je 230 V AC ili 24 V DC.

Osvetljenje

Instalacija osvetljenje će se napajati iz niskonaponskog razvodnog ormana. Kao dodatak radnom osvetljenju biće predviđeno i protiv panično osvetljenje. Transformatorska stanica, prostorija za niskonaponski razvod i komandna sala će takođe biti opremljene sa radnim i protiv paničnim osvetljenjem.

Napon za osvetljenje je 400/230V. Napon radnog osvetljenja je 230V. Napon osvetljenja održavanja je 24/12V.

Svetiljke će biti energetski efikasne. Za saobraćajnice će se predvideti metal halogene svetiljke. Energetski efikasne svetiljke će se koristiti u elektro sobi i u komandnoj sali. Svetiljke u odgovarajućoj Ex zaštiti će se koristiti na mestima gde je prisutan eksplozivni gas ili prašina, u blizini gasnog rezervoara.

Gromobraska zaštita i uzemljenje

Biće predviđeno zaštitno, radno i gromobransko uzemljenje. U slučaju združenog uzemljenja otpor ne bi trebao biti veći od 1Ω .

Sva elektro oprema će biti povezana na zaštitno uzemljene, a metalne cevi i sve ostale metalne mase treba povezati na uzemljenje koje nije veće od 4Ω .

Instalacije telekomunikacija i dojave požara

Predviđeni su sledeći telekomunikacioni sistemi:

- telefonski sistem,
- sistem video nadzora,
- sistem dojave požara.

Telefonski sistem

Predviđeno je korišćenje postojećeg telefonskog sistema.

Sistem video nadzora

Da bi se obezbedila sigurna proizvodnja, poboljšala efikasnost proizvodnje, osigurala bezbednost opreme i personala kao i da bi se zadovoljili zahtevi da operativno osoblje mora da nadzire proizvodne delove ili mesta koja ne mogu da budu direktno nadzirana, predviđen je sistem video nadzora na ulazu – izlazu koračne peći. Centralna oprema je predviđena u glavnoj komandnoj sobi.

Sistem automatske dojave požara

Predviđen je sistem automatske dojave požara u objektima:

- hidraulična stanica,
- razvodno postrojenje.

Protivpožarna centrala je predviđena u kontrolnoj sobi.

Sistem automatske dojave požara se sastoji od:

- protivpožarne centrala,
- automatskih dimnih javljača,
- automatskih termičkih javljača,
- linijskog javljača (termički kabl),
- ručnih javljača,
- ulaznih i izlaznih modula,
- instalacije.

Termički kabl je predviđen u kablovskim nosačima.

Instalacija se vodi u pocinkovanim čeličnim cevima.

Za signalizaciju alarmnog stanja su predviđene alarmne sirene i bljeskalice.

Spoljašnji mrežni cevovod

Ukupna dužina cevovoda visokopećnog gasa je oko 0,9 km, prečnika je DN 2000 i sa primenom visećeg polaganja. Lokacija mesta spajanja na postojeću cev visokopećnog gasa je na južnoj strani stanice za mešanje gasa.

Azot se koristi za prođuvavanje cevi visokopećnog gasa, instrumentaciju, toplu i hladnu proveru i pročišćavanje visokotemperaturne kamere (industrijske TV). Pritisak u cevovodu iznosi $0,4 \sim 0,6$ MPa, a temperatura gasa je ambijentalna. Azotni cevovod se direktno vodi iz postojeće cevne mreže prostora tople valjaonice, prečnika DN 100.

Para se proizvodi u sistemu za hlađenje isparavanjem grejne peći, a njen pritisak iznosi 1,3 MPa. Dobijena para, iz uređaja za izdvajanje vode i pare, se cevovodom DN 250 spaja na postojeću cevnu parnu mrežu tople valjaonice.

Grejanje, ventilacija, klimatizacija

Grejanje

Ukoliko je potrebno održavanje temperature u zimskim mesecima unutar novih objekata će biti instaliran toplovodni radijatori za zagrevanje. Radijatorski sistemi objekata će biti povezani na fabričku grejnu mrežu.

Ventilacija

U objektima gde oprema emituje veliku količinu toplote ili štetnog gasa ili ima zahteve za ventilacijom u hitnim slučajevima će biti instalirani ventilacioni sistemi.

Klimatizacija

U prostorijama sa višim nivoom konfora, kao i u prostorijama sa velikom disipacijom toplote koje imaju zahteve za klimatizacijom, će biti instaliran klima uređaj potrebnog kapaciteta.

3.2. OPIS GLAVNIH KARAKTERISTIKA PROIZVODNOG POSTUPKA (PRIRODE I KOLIČINA KORIŠĆENJA MATERIJALA)

Koračne peći spadaju u grupu peći za zagrevanje metala koji se kasnije obrađuje plastičnim deformisanjem. Odlivci i polufabrikati kvadratnog i pravougaonog poprečnog preseka se pre valjanja obično zagrevaju u koračnim pećima.

3.2.1. Priroda i količina korišćenja materijala u koračnoj peći

Osnovni parametri grejne peći:

1) Tip peći: peć koračnog tipa (dualna regenerativna)

2) Količina: 1 (nova)

3) Specifikacija materijala

Slabovi sa sledećim specifikacijama se zagrevaju u peći:

- Debljina slaba: 180 mm ~ 250 mm, normalno 200 mm
- Širina slaba: 720 mm ~ 2050 mm
- Dužina slaba: Maks. 12.000 mm, Min. 4500 mm
- Maksimalna težina slaba: ~ 35 t

4) Način raspodele: raspodela u dva reda

5) Način punjenja i pražnjenja: Na jednom kraju peći se nalazi uređaj za punjenje peći, dok se na drugom kraju peći nalazi uređaj za pražnjenje.

6) Temperatura punjenja: hladno punjenje na sobnoj temperaturi ili toplo punjenje na 400°C , koeficijent toplog punjenja $\leq 26,6\%$.

7) Temperatura pražnjenja: $1100 \sim 1250^{\circ}\text{C}$

8) Kapacitet grejanja: nominalan kapacitet: 260 t/h (običan čelik, hladno punjenje, standardna ploča)

9) Metod hlađenja noseće grede: hlađenje isparavanjem

10) Dimenzije

Udaljenost centralnog voda između stola valjka za punjenje i stola valjka za pražnjenje iznosi 46.990 mm.

- Dužina zidanja grejne peći	41.290 mm
- Efikasna dužina grejne peći	40.090 mm
- Širina zidanja grejne peći	14.000 mm
- Unutrašnja širina grejne peći	12.800 mm
- Visina gornjeg ognjišta grejne peći	1.650 mm
- Visina donjeg ognjišta grejne peći	2.500 mm

11) Kota površine valjka: + 900 mm

12) Kota prostora peći: ± 0.0 mm

13) Godišnji radni sati: 6.500 h

14) Gorivo: visokopečni gas, kalorijska vrednost: 800 KCal/Nm³

15) Potrošnja energije po toni čelika 1,3 GJ/t

16) Emiter (dimnjak): Emiter je napravljen od čelika. Količina: 2 kom.

a) Emiter izduvnih gasova vazdušnog gorionika: prečnik Ø1620 mm, visina 35 m.

b) Emiter izduvnih gasova gasnog gorionika: prečnik Ø 1820 mm, visina 35 m.

Oklop peći je čelične strukture i sastoji se od zavarenih čeličnih sekacija i čeličnih ploča. Ovakva struktura, obezbeđuje dobru izolaciju i oblogu i podršku obloga vatrostalnih okova, fiksnih greda, različitih cevnih sistema za sistem sagorevanja, rad i održavanje platforme i vrata peći, gorionika i drugih uređaja. Debljina čelične školjke je 10 mm.

Koračna peć je obložena vatrostalnim oblogom, koje se kombinuju sa toplotno izolacionim ciglama, kalcijum-silikatnim pločama sa mikroporoznim slojem, koje poboljšavaju integritet zidova, pojačavaju termalnu izolaciju, i na taj način obezbeđuju minimalni gubitak toplote a omogućuje se duže trajanje obloge.

Debljina zidova na glavnim pozicijama peći data je u narednoj tabeli.

Tabela 2. Debljina zidova na glavnim pozicijama peći

Pozicija zida	Naziv materijala	Debljina(mm)
Dno peći	Visoko-aluminijumska cigla	116
	Glinena cigla	272
	Laka glinena cigla γ = 1,0	136
	Povratna ploča	50
	Aluminij silikatna fibrofelt	30
	Totalna debljina	604
Bočni zidovi	Nisko cementne livene ploče	384
	Laka glinena cigla γ = 1,0	116
	Progresivna ploča od aluminjusko-silikatnih vlakana	100
	Totalna debljina	600
Vrh peći (krov peći)	Niskocementne ploče	230
	Prevlaka od aluminijumskih silikatnih vlakana	70
	Lake ploče	100
	Totalna debljina	400
Izolacija potpornih greda i stupova	Prevlaka od aluminijumskih silikatnih vlakana	20
	Totalna debljina	80

Zahtevi za osnovni i pomoći energet grijne peći

Potrošnja postojećih potisnih peći iznosi $75.000 \text{ Nm}^3/\text{h}$, a disperzija je $100.000 \text{ Nm}^3/\text{h}$. Potrošnja visokopećnog gase nove peći iznosi $123.000 \text{ Nm}^3/\text{h}$, pritisak $0,008 \text{ MPa}$, smanjujući emisiju visokopećnog gasa.

Visokopečni gas se dovodi iz Pogona za proizvodnju gvožđa iz visokih peći 1 i 2.

Ukupna dužina cevovoda visokopećnog gasa je oko $0,9 \text{ km}$, prečnika je DN 2000 i sa primenom visećeg polaganja. Lokacija mesta spajanja na postojeću cev visokopećnog gasa je na južnoj strani stanice za mešanje gasa.

a) Gorivo

1) Visokopečni gas

- Namena: osnovno gorivo
- Niska kalorijska vrednost: $800 \text{ KCal}/\text{Nm}^3$
- Pritisak na priključku: 8 kPa
- Protok na priključku: Max. $123000 \text{ Nm}^3/\text{h}$ (uzimajući u obzir koeficijent priticanja)
- Vlažnost: $\leq 10 \text{ mg}/\text{Nm}^3$
- Sadržaj prašine: $\leq 10 \text{ mg}/\text{Nm}^3$

2) Gorivo za paljenje: Prirodni gas

- Donja toplotna moć: $7980 \times 4,18 \text{ kJ}/\text{Nm}^3$
- Protok na priključku: $2500 \text{ m}^3/\text{h}$

b) Azot:

Azot se koristi za prođavavanje cevi visokopećnog gasa, instrumentaciju, toplu i hladnu proveru i pročišćavanje visokotemperaturne kamere (industrijske TV). Pritisak u cevovodu iznosi $0,4 \sim 0,6 \text{ MPa}$, a temperatura gase je ambijentalna. Azotni cevovod se direktno vodi iz postojeće cevne mreže prostora trole valjaonice, prečnika DN 100.

Potrošnja azota nove grejne peći iznosi $300 \text{ Nm}^3/\text{h}$.

Potrošnja azota za pročišćavanje gasne cevi iznosi $1600 \text{ Nm}^3/\text{h}$ i koristi se u intervalu od 30 minuta, jednom ili dvaput godišnje.

Azot za prođavavanje cevovoda visokopećnog gasa ima protok od 800 Nm^3 u jednom potezu.

- Vreme prođavavanja: ~ 30 minuta, jednovremeno.
- Pritisak: $0,4 \sim 0,6 \text{ MPa}$.
- Temperatura: Ambijentalna temperatura
- Čistoća: 99.5%

Azot za instrumentalizaciju ima protok od $180 \text{ m}^3/\text{h}$.

- Pritisak: $0,4 \sim 0,6 \text{ MPa}$

U tabeli 3 date su karakteristike i potrošnja gasova.

Tabela 3. Karakteristike i potrošnja gasova

S/N	Resurs	Namena	Potrošnja (Nm ³ /h)	Pritisak Mpa	Temperatura (°C)	Kalorijska vrednost (Kcal/Nm ³)	Kvalitet
1	Visokopečni gas	Glavno gorivo	123.000	0,008	30	800	Temperatura ≤ 55 °C H ₂ S ≤ 10 mg/Nm ³ Prašina ≤ 10 mg/Nm ³ zasićenost vode
2	N ₂	Produciranje cevi VP gase	1600	0,6	Ambijentalna temperatura		Stepen čistoće 99,9%
3	N ₂	Instrumentacija, topla i hladna provera, prečišćavanje visokotemp. kamere	300	0,6	Ambijentalna temperatura		Gas za instrumentaciju

v) Voda

Koristi se prečišćena recirkulaciona voda.

Namena: za hlađenje vrata peći, ventilator za pojačanje protoka gasova, hidraulični sistem, visokotemperaturna industrijska kamera, rolganga, itd.

Pritisak u cevovodu: 0,32 – 0,33 MPa.

Maksimalna temperature dovoda vode leti: ≤ 35°C.

Temperatura otpadne vode: ≤ 55°C.

Protok: 250 Nm³/h.

Nužna voda

Namena: U slučaju nestanka struje, prečišćena recirkulaciona voda grejne peći se automatski priključuje na sistem nužne vode za rashlađivanje važnih komponenti.

Temperatura vode: ≤ 35°C

Pritisak dovoda vode: 0,32 – 0,33 MPa

Kapacitet: 150 Nm³/h

Mutna recirkulaciona voda

Namena: Prvi dovod vode za vodeno zaptivanje i dodatne vode u proizvodnji.

Temperatura vode: snabdevanje vodom ≤ 35°C, ispust ≤ 55°C.

Pritisak: vodovod 0,3 MPa, ispust direktno u sinter kanal Tople valjaonice.

Doziranje: 140 Nm³/h

Demineralizovana voda

Namena: Hlađenje nosećih greda i stubova isparavanjem u peći.

Saglasnost sa standardom Kvalitet vode kotla niskog pritiska (GB/T1576-2008).

Pritisak vode: 0,25 ~ 0,35 MPa

Ukupna tvrdoća: ≤ 0,035 mmol/l

Protok dodatne vode: 10 ~ 15 Nm³/h

Količina nužne vode: jedan rezervoar omekšane vode ~ 30 m³ da bi sistema za hlađenje isparavanjem mogao da radi 1-2 h.

U tabeli 4 navedene su karakteristike vode koja se koristi i koje nastaju u objektima koji su deo sistema procesa zagrevanja slabova u koračnoj peći.

Tabela 4. Tabela potrebnih hidrotehničkih resursa

S/N	Resurs	Namena	Potrošnja	Pritisak	Prečnik cevi
1	Cirkulaciona voda	Indirektna voda za hlađenje	250 m ³ /h	0,32÷0,35 MPa	DN250
		Direktna voda za hlađenje	140 m ³ /h	0,12÷0,25 MPa	DN200
		Voda za skidanje šljake	60 m ³ /h	0,4 MPa	DN125
2	Sveza voda	Voda za dopunjavanje sistema	10 m ³ /h	-	-
3	Deminerализована вода	Voda za hlađenje peći	10÷15 m ³ /h	-	DN 80
4	Nužna voda	Hlađenje peći pri nestanku snabdevanja električnom energijom	150 m ³ /h	-	-
5	Sanitarna voda	-	1 m ³ /dan	-	-
6	Fekalna kanalizacija	-	0,8 m ³ /dan	-	-
7	Drenažna voda	Drenaža cevovoda	1,5 m ³ /h	-	DN80
8	Protivpožarna voda	Gašenje požara	10 l/s	0,4 MPa	

Para

Pritisak: 1,3 MPa

Temperatura: temperatura zasićenja

Normalan protok: ~ 9 t/h

Maksimalan protok: ~ 16 t/h

Dobijena (proizvedena) para se koristi za sistem proizvodnje energije.

Tabela 5. Karakteristike pare

S/N	Resurs	Namena	Prosečan izlaz (t/h)	Maksimalan izlaz (t/h)	Pritisak (MPa)
1	Zasićena para	Proizvodnja električne energije	9	16	1,3

Električna energija

Konfiguracija iskorišćenosti električne energije u prostoru peći je :

- 1) Oprema srednjeg napona 6 kV: instalisano nominalno 2010 kW, radno opterećenje 1005 kW.
- 2) 380 V nisko-naponska oprema; instalisano nominalno 2680,8 kW, radno opterećenje 1825 kW.

Ukupno radno opterećenje: oko 2830 kW.

Tabelarni prikaz bilansa snage dat je u tabeli 6.

Tabela 6. Bilans snage

S/N	Napon	Instalisana snaga	Jednovremena snaga
1	6 kV	2010 kW	1005 kW
2	400 V	2680,8 kW	1825 kW
Ukupna jednovremena snaga:			2830 kW

3.2.2. Opis tehnološkog postupka u koračnoj peći

Unutrašnjost peći je podeljena na dve posebne sekcije, tj. na stacionarni i pokretni deo. Stacionarni deo je konstruisan korišćenjem odgovarajućih vatrostalnih materijala pogodno odabranih za maksimalne temperature koje se javljaju u peći.

Ovaj deo ima 6 uzdignutih radnih šina za nošenje slabova za vreme transporta kroz peć. Stacionarni sistem se oslanja direktno na temelj preko vodom hlađenih cevi. Pokretni deo je slično konstruisan i sadrži 7 podižućih radnih šina ne uključujući koračnu konstrukciju. Pokretni delovi se oslanjaju na sistem cevi za hlađenje, čeličnu konstrukciju, i kreću se pravolinijski radi transporta slabova kroz peć.

Slabovi ulaze kroz otvor za punjenje, prenose se i centriraju na vodom hlađene konkavne valjke, a zatim se odižu sa ovih valjaka pomoću pokretnih šina i transportuju se kroz peć. U poslednjoj zoni slabovi se postavljaju na vodom hlađene konkavne valjke za pražnjenje.

Bočni zidovi peći sadrže 6 otvora za proveru, jedan otvor za punjenje, jedan otvor za pražnjenje i jedan otvor za čišćenje.

Ovi otvori se daljinski ili ručno aktiviraju pomoću pneumatskog cilindra, elekromagnetnih ventila i prekidača smeštenih u valjaonici. Ulaz toplove u peć obezbeđen je u četiri glavne zone. U peći postoje tri gornje plamene zone. Gorionici su postavljeni na vrhu peći. Donja zona, koja je smeštena na ulaznom delu peći, zagreva se gorionicima koji koriste spoljni vazduh. Visokotemperaturna zona koja je na izlaznom delu peći dalje se deli na tri zone da bi se obezbedila kontrola podešavanja.

Peć je automatizovana sistemom upravljanja koji kontroliše temperature, pritisak u peći, protok vazduha i goriva. Temperatura toplog vazduha svake zone održava se na unapred zadatim vrednostima uz pomoć automatske regulacije dovoda goriva u tu zonu. Temperatura u zoni kontroliše se termoparam, koji je direktno vezan sa upravljačkim sistemom. Regulator pozicionira ventil za dotok goriva tako da on meri protok goriva u zoni i daje ispravku odstupanja od željene temperature. Svaka zona toplog vazduha ima svoj sistem koji kontroliše odnos između količine goriva i vazduha. Pritisak u peći kontroliše se u visokotemperaturskoj zoni pomoću vodom hlađenih dampera u dimnjaku koji je na ulaznom kraju peći.

Količina izlaznih gasova iz dimnjaka na izlaznom delu proporcionalna je količini vazduha za sagorevanje u visokotemperaturskoj zoni. Ulagna i izlagna temperatura otpadnih gasova u rekuperatoru kontroliše se na "multipoint rekorder"-u.

Temperatura toplog vazduha na izlazu iz rekuperatora takođe se kontroliše na ovom uređaju. U slučaju da temperatura izlaznih gasova na izlazu iz rekuperatora premašuje odgovarajuću vrednost, kontakti u ovom instrumentu će signalizirati da se otvore vazdušni ventili dopuštajući da hladan vazduh iz atmosfere uđe u dimni kanal ispred rekuperatora zbog hlađenja.

Temperatura u donoj zoni se kontroliše upoređivanjem vrednosti temperaturna. Kontrolni uređaj registruje temperaturu u gornjoj zoni predgrevanja i meri odnos temperature gornje i donje zone. Ovaj kontrolni uređaj kontroliše protok goriva u donoj zoni slično kao u drugim zonom. Protok vazduha za sagorevanje u ovoj zoni reguliše se pomoću ventila za kontrolu protoka vazduha, koji je paralelno vezan sa ventilom za gorivo. Pritisak vazduha prilikom sagorevanja na podu peći se kontroliše pomoću automatskog regulatora koji je postavljen na izlazu donje zone ventilatora za hladan vazduh.

Temperatura goriva reguliše se pomoću električnog grejača. Grejač je projektovan za grejanje goriva do maksimalnog protoka goriva kroz instalisane gorianike. Peć je opremljena: električnim sistemom za kontrolu i pogon peći, uređaja za punjenje formirajući kompletan operativni sistem. Sistem sadrži centar za upravljanje motorima, relejima, radnom konzolom za punjenje, kočnicama, osiguračima.

Slabovi se ubacuju u peć pomoću sistema za punjenje koji se sastoji od: radne ploče za punjenje, čistača, zaustavnice, mernih kola amortizera i ulaznog stola sa valjcima. Slabovi se stavljaju na sistem za punjenje pomoću viljuškara. Pokretni sistem u peći kruži kroz sistem rampi, valjaka, vučnih šina i posebno projektovanih, hidraulički sinhronizovanih cilindara.

Slabovi se dižu sa dva, specijalno sinhronizovana cilindra a zatim prolaze kroz peć, a pokreće je koračni mehanizam.

Osnovni podsklopovi (uređaji) su :

- Rolgang za hladne slabove
- Uredaj za punjenje peći
- Koračna peć
- Uredaj za pražnjenje peći
- Rolgang za tople slabove

Pored same peći za njen rad potrebno je izgraditi i ventilatorsko postrojenje, elektro sobu, postrojenje za izdvajanje kondenzata i dr.

Nova peć koristi visokopečni gas kao gorivo, primenjujući dualni vazdušno-gasni regenerativni grejni metod, temperatura izduvnog gasa se smanjuje na ~ 150 °C, te je stoga recikliranje otpadne toplote dimnog gasa na maksimalnoj granici, da bi se uštedela energija i smanjila potrošnja.

Punjene peći se vrši specijalnim uređajem koji hladan slab skida sa rolganga i prebacuje u peć. Peć je koračnog tipa sa mehanizmom koji pomoću hidrocilindara i valjaka (točkova) pomera slabove unutar peći. Peć je tako projektovana da minimizira oštećenje slabova tokom njihovog pomeranja i da obezbedi odgovarajuću zagrejanost (temperaturu) slabova. Pražnjenje peći se vrši uređajem za pražnjenje peći koje zagrejan slab izvlači iz peći i postavlja na rolgang linije za toplo valjanje.

Hlađenje konstrukcije za pomeranje slabova unutar peći će biti isparavanjem. Rashladna voda koja hlađi konstrukciju će se u procesu hlađenja pretvarati u vodenu paru koja će se skupljati i koristiti kao tehnološka para. Ovim načinom hlađenja se smanjuje potrebna količina rashladne vode. Potrebna količina vode za ovaj način hlađenja je 50% manja od potrebne količine vode za klasičan sistem hlađenja vodom. Hlađenjem isparavanjem se 90% vode pretvara u vodenu paru. Sve prednosti ovog sistema hlađenja dovodi do smanjenja troškova rada i ekonomске koristi.

Da bi se rešio problem uklanjanja škartnih slabova, planirano je postavljanje dizalice nosivosti 50 t. Dizalica će biti postavljena izvan objekta, a između osa B i C objekta.

Proces dobijanja toplo valjanog lima u Koračnoj peći sastoji se od nekoliko faza: punjenje, prenos slabova u peći, grejanje i pražnjenje.

Punjene

Slabovi raznih dimenzija se mostnom dizalicom postavljaju na rolgang na ulaznoj strani peći. Oni se postavljaju takvim redosledom da odgovaraju mapi distribucije. Uredaj za punjenje peći automatski podešava dužinu izvlačenja „ruk“ u zavisnosti od širine slaba i to tako da u peći razmak između slabova bude 50 -100 mm. Izvučenost „ruk“ uređaja za punjenje peći se upravlja PLC-om koji od senzora dobija informaciju o položaju „ruk“.

Prenos slabova u peći

Posle postavljanje slaba na fiksne grede unutar peći, od strane uređaja za punjenje, počinje njegovo pomeranje ka izlazu iz peći. Pomeranje se vrši ciklično pomoću pokretnih greda. Pokretne grede se mehanizmom sa hidrocilindrima i točkovima pomeraju tako da opisuju kvadrat. Slabovi se ovim mehanizmom u suštini podiže, pomera unapred i spusta na nepokretnе grede. Na izlazu iz peći se nalazi laserski senzor koji detektuje da je prvi slab došao na poziciju za istovar. PLC dobija informaciju o položaju prvog slaba i prekida njegovo dalje kretanje unapred (kretanje pokretnih greda). Pokretne grede spuštaju slbove na nepokretnе grede i prekida se dalje njihovo kretanje dok se prvi slab ne istovari iz peći. Uređaj za pražnjenje peći će, na osnovu informacije o položaju prvog slaba i njegove širine, izvući "ruke" toliko da izbací samo prvi slab iz peći.

Ukoliko peć zbog nekog kvara prestane da radi na duže vreme, pokretne grede će biti postavljene u takav položaj da njihova gornja ivica bude u nivou sa gornjom ivicom nepokretnih greda. Ovime se sprečava nastajanje "crnih otisaka" i savijanje slabova.

Grejanje

Tokom kretanja slabova iz dela za punjenje u deo za pražnjenje, kontrolni sistem peći će regulisati način grejanja u skladu sa tipom čelika, tako da bi se završio process grejanja i doseglja temperatura i temperaturna razlika neophodna za process valjanja.

Pražnjenje

Prolaskom kroz peć slab se zagревa tako da kad dođe na izlazni kraj peći ima potrebnu temperature za valjanje. Na poziciji za pražnjenje peći će biti instaliran sensor položaja slaba, dok ce na uređaju za pražnjenje peći biti instaliran sensor položaja "ruk" za prihvatanje slaba. PLC će u zavisnosti od položaja i veličine slaba koji treba da se izvadi iz peći regulisati položaj "ruk" za prihvatanje slaba. Po dobijanju signala sa linije za valjanje uređaj za pražnjenje peći će započeti proces uzimanja slaba iz peći i njegovo postavljanje na rolgang koji će slab transportovati do valjačkog predstana.

3.2.1. Karakteristike materija koje su predviđene za proces zagrevanja slabova

Visokopečni gas

Visokopečni gas nastaje kao otpad u redukciji gvozdene rude ugljenikom iz koksa, koja se obavlja u Visokoj peći i predstavlja smešu zapaljivih i nezapaljivih gasova. Proizvodnja (količina) visokopečnog gasa zavisi od režima rada visokih peći i njegov sastav varira od nivoa duvnica do grotla peći. Visokopečni gas ima toplotnu moć od 2700 – 4000 kJ/m³ i koristi se za predgrevanje vazduha u kauperima (oko 90.000 m³/h) ili kao gorivo u drugim pogonima Železare.

Temperatura visokopečnog gasa na vrhu peći kreće se u intervalu od 200 – 400 °C. Međupogonski razvod visokopečnog gasa vrši se čeličnim cevovodima snabdevenim zapornim i razvodnim elementima kao i pogonskim stanicama. Cevovodi su postavljeni nadzemno na čeličnim stubovima.

Dnevno se proizvede oko 3.840.000 m³ visokopečnog gasa.

Konačni sastav gasova na izlazu iz peći zavisi od:

- specifične potrošnje goriva;
- specifične potrošnje krečnjaka;
- stepena direktnе redukcije;
- sastava gvožđa;
- stepena oksidacije rude;
- sadržaja isparivih materija.

Tabela 7. Hemijski sastav visokopećnog gasa

Parametar	Hemijski sastav, %
CO ₂	17-25
CO	20-28
H ₂	1-5
N ₂	50-55
CH ₄	3,5
O ₂	1,0

Osim navedenih materija, u visokopećnom gasu prisutna su i jedinjenja sumpora, cijanida i velika količina prašine iz zasipa peći. Tek posle prečišćavanja, vosokopećni gas se koristi kao gorivo na Toploj valjaonici. Na prečistačima se prečišćava 160.000 m³/h visokopoećnog gasea.

Tabela 8. Karakteristike visokopećnog gasa

Svojstvo	Količina
specifična težina	1,25 - 1,37 kg/Nm ³
donja kalorična moć	3,5-5,4 MJ/Nm ³
donja granica eksplozivnosti	24-46% gasea u vazduhu
gornja granica eksplozivnosti	62-78% gasea u vazduhu
pritisak eksplozije u zatvorenom sudu	34,3 N/cm ²
temperatura paljenja	650°C
količina prašine u čistom gasu	oko 4 mg/Nm ³

Što se tiče aspekta toksičnosti, najveći deo visokopećnog gasea čini ugljen-monoksid, što visokopećni gas svrstava u veoma otrovne gasove. Pri udisanju CO dolazi do trovanja organizma putem krvi. Zato karakteristike ugljen-monoksida karakterišu i visokopećni gas. Karakteristike CO prikazane su u tabeli 7.

Pored toga što je toksičan, visokopećni gas je i zapaljiv, a u određenoj smeši sa vazduhom formira eksplozivnu atmosferu.

Tabela 9. Karakteristike ugljen-monoksida

Svojstvo	Količina	Napomena
1. Molekularna masa	28	
2. Temperatura topljenja, °C	-199	
3. Temperatura ključanja, °C	-192	
4. Toplota isparavanja, J/mol	6045,74	
5. Kritična temperatura, K	132,79	
6. Kritični pritisak, bar	34,9865	
7. Kritična gustina, kg/m ³	301,0	
8. Trojna tačka, K	68	
9. Rastvorljivost u vodi	2,3 %	na 20 °C
10. Tačka paljenja, K	973	
11. Tačka samopaljenja, K	1477	
12. Rastvorljivost u vodi, ml/100ml na 25°C	3,54	
13. Gustina gasea (kg/m ³)	1,25	na 25 °C
14. Relativna gustina gasea	0,968	
15. Tačka eksplozivnosti: - donja (vol %) - gornja (vol %)	12,5 74,0	
16. Maksimalna dozvoljena koncentracija	35 ppm	
17. Klasa opasnosti	FxIA	

18.	Osetljivost prema mirisu	Nema mirisa	
19.	Toksičnost	3	
	Zapaljivost	4	Skala je od 0 do 4, gde je 4 najopasnije a 0 najmanje opasno
	Reaktivnost	0	

Ugljen-monoksid je gas bez boje i mirisa. Nije kancerogen. U njegovom prisustvu postoji potencijalna opasnost od gušenja. Zapaljiv je, veoma toksičan i lako se vezuje za hemoglobin iz krvi. Prouzrokuje nepravilan rad srca, glavobolju, dezorientisanost, probleme sa vidom, u nekim slučajevima i komu. Konzumiranje alkohola dodatno pojačava toksični efekat. U atmosferi koja sadrži ugljen-monoksid u koncentraciji većoj od 0,3%, do smrti može doći veoma brzo. Unesrećenog treba odmah izneti na svež vazduh i početi sa oživljavanjem.

Ugljen-monoksid gradi eksplozivnu smešu sa vazduhom i oduzima kiseonika od drugih agenasa u toku sagorevanja. Treba upotrebiti sve primenljive resurse u gašenju okolnih požara. Koristiti prah i ugljen-dioksid.

Pri normalnim uslovima je stabilan gas. U prostoru gde je prisutan treba obezbediti kvalitetno provetrvanje. Izbegavati kontakt sa nekompatibilnim materijalima (burne reakcije sa mnogim metalima, hlorom i sumporom, oksidacionim agensima, zapaljivim materijalima). Izbegavati kontakt sa izvorima paljenja.

Opasan je po okruženje. Toksičan za ribe i vodene organizme. Faktor biokoncentracije = 2,13. Nije postojana supstanca. Relativno brzo se odvaja od vode. Nije sklon biološkoj akumulaciji.

Prirodni gas

Prirodni gas predstavlja smešu ugljovodonika metanskog reda. U smeši su u izvesnom procentu prisutni i azot i ugljendioksid.

Tabela 10. Hemijski sastav prirodnog gase

Parametar	Hemijski sastav, %
metan (CH_4)	88,20-92,50%
etan (C_2H_6)	4,02-7,31%
propan (C_3H_8)	0,48-2,77%
butan (C_4H_{10})	0,00-0,64%
Viši ugljovodonici ($\text{C}_n\text{H}_{2n+2}$)	oko 0,03%
azot (N_2)	0,70-3,80%
ugljendioksid (CO_2)	0,80-1,80%

Sagorljive materije u prirodnom gasu prisutne su u količini od 80-85%.

Sastav gase koji će se koristiti za potpaljivanje visokopećnog gasea može se razlikovati od navedenog sastava, ali ne u meri koja može znatno da utiče na promenu osnovnih parametara.

Tabela 11. Karakteristike prirodnog gasea

Svojstvo	Količina
Temperaturatopljenja, °C	- 185,5 °C
Temperatura klijučanja, °C	- 161,5 °C
Donja kalorična moć gasea	$H_d = 33340 \text{ kJ/Nm}^3$
Specifična gustina gasea pri normalnim uslovima	$\rho = 0,80 \text{ kg/Nm}^3$
Relativna gustina gasea u odnosu na vazduh	$\gamma_r = 0,611$
Granica eksplozivnih smeša	4-16 % vol
Maksimalna brzina paljenja	0,35 m/s
Temperatura samozapaljenja u vazduhu	650-900 °C

Prirodni gas je bezbojan i bez mirisa pa mu se dodaje jako aromatična supstancna (etil-merkaptan) koja svojim neprijatnim mirisom upozorava na prisustvo gasa.

Već pri količini prirodnog gasa od 0,4 % intenzivno se oseća miris dodate supstance.

Prirodni gas je ekstremno zapaljiv i eksplozivan gas. Nije toksičan, spada u grupu zagušljivaca. Izbegavati udisanje i kontakt preko kože i očiju. U slučaju inhalacije, opasnost preti od dezorientisanosti i vrtoglavice. U zatvorenim, nedovoljno proventrenim prostorima, potrebno je proveriti količinu kiseonika u atmosferi.

Stabilan gas u normalnim uslovima korišćenja. Izbegavati kontakt sa nekompatibilnim supstancama (jaki oksidišući agensi, halogeni, kiseonik). Ne postoji opasnost od polimerizacije. U zatvorenim prostorijama treba obezbediti kvalitetnu ventilaciju. Sva oprema mora biti uzemljena. Koristiti opremu za anti-eksplozivnu zaštitu.

3.3. PROCENA VRSTE I KOLIČINE OČEKIVANIH OTPADNIH MATERIJA I EMISIJA KOJI SU REZULTAT REDOVNOG RADA PROJEKTA

3.3.1. Emisija zagađujućih materija u vazduh

Koračna peć je automatizovana sistemom upravljanja koji kontroliše temperature, pritisak u peći, protok vazduha i goriva. Temperatura toplog vazduha svake zone održava se na unapred zadatim vrednostima uz pomoć automatske regulacije dovoda goriva u tu zonu. Temperatura u zoni kontroliše se termoparom, koji je direktno vezan sa upravljačkim sistemom. Regulator pozicionira ventil za dotok goriva tako da on meri protok goriva u zoni i daje ispravku odstupanja od željene temperature. Svaka zona toplog vazduha ima svoj sistem koji kontroliše odnos između količine goriva i vazduha. Pritisak u peći kontroliše se u visokotemperaturnoj zoni pomoću vodom hlađenih dampera u dimnjaku koji je na ulaznom kraju peći.

Temperatura toplog vazduha na izlazu iz rekuperatora takođe se kontroliše na ovom uređaju. U slučaju da temperatura izlaznih gasova na izlazu iz rekuperatora premašuje odgovarajuću vrednost, kontakti u ovom instrumentu će signalizirati da se otvore vazdušni ventili dopuštajući da hladan vazduh iz atmosfere uđe u dimni kanal ispred rekuperatora zbog hlađenja.

Količina izlaznih gasova iz dimnjaka na izlaznom delu proporcionalna je količini vazduha za sagorevanje u visokotemperaturskoj zoni. Ulazna i izlazna temperatura otpadnih gasova u rekuperatoru kontroliše se na "multipoint rekorder"-u.

Otpadni gasovi se ispuštaju kroz:

- Dimnjak izduvnih gasova vazdušnog gorionika: Prečnik Ø1620mm, visina 35m.
- Dimnjak izduvnih gasova gasnog gorionika: Prečnik Ø 1820mm, visina 35m.

Zagrevanje peći se vrši direktno, sagorevanjem visokopećnog gase u gorionicima koji su postavljeni u pojedinim zonama peći. Zato, u toku procesa zagrevanja slabova u koračnoj peći može doći do emisije zagađujućih materija u vazduh i to usled sagorevanja prečišćenog visokopećnog i prirodnog gasea.

Prečišćeni visokopečni gas je energetski resurs koji od svih do sada korišćenih fosilnih goriva (osim prirodnog gasea) izaziva najmanje zagađenje životne sredine. Visokopečni gas u gorionicima sagoreva skoro potpuno, pa su produkti njihovog sagorevanja ugljendioksid (CO_2), vodena para (H_2O), oksidi azota (NO_x), kiseonik (O_2) i sumpor dioksid (SO_2), a u veoma maloj količini i praškaste materije i ugljenmonoksid (CO).

3.3.2. Emisija zagađujućih materija u vode

Koračna peć, koja je predmet projekta, instalira se u pogonu Topla valjaonica. Projektom je predviđeno da se peć i prateći objekti priključe na postojeću mrežu vodovoda i kanalizacije. Očekuje se povećanje količine nastalih otpadnih voda i to:

1. Sanitarno-fekalnih otpadnih voda i
2. Tehnoloških otpadnih voda

Sanitarno-fekalne otpadne vode potiču od upotrebe WC-a i sanitarnih čvorova. Procenjena potrošnja sanitarne vode iznosi $1 \text{ m}^3/\text{dan}$, dok je potrebnii kapacitet kanalizacije $0,8 \text{ m}^3/\text{dan}$, uz korišćenje postojećih kapaciteta.

Potreban kapacitet indirektne vode za hlađenje je $250 \text{ m}^3/\text{h}$, a potreban kapacitet direktne rashladne vode iznosi $140 \text{ m}^3/\text{h}$. Potreban kapacitet vode za skidanje šljake iznosi $60 \text{ m}^3/\text{h}$. Na osnovu postojeće situacije na terenu, kao i potvrde Investitora, sistem prečišćene rashladne vode će biti povezan na postojeći sistem B, sistem mutne rashladne vode će biti povezan na postojeći sistem D, dok će sistem vode za skidanje šljake će biti povezan na postojeći sistem C. Postojeći cevovodi rashladne vode na koji se povezuju novi sistemi sa nalaze u tunelu Tople valjaonice na nivou -4.0 m, a povrat mutne vode i vode za skidanje šljake se ispuštaju u sinter kanal.

Tretman rashladne vode će se vršiti u već postojećim sistemima za prečišćavanje otpadnih voda, tako da nije potrebna izgradnja novih.

3.3.3. Otpad

Koračna peć je obložena vatrostalnim oblogom, koje se kombinuju sa topotno izolacionim ciglama, kalcijum-silikatnim pločama sa mikroporoznim slojem, koje poboljšavaju integritet zidova, pojačavaju termalnu izolaciju, i na taj način obezbeđuju minimalni gubitak toplote, a omogućuje se duže trajanje obloge.

Kako vatrostalna obloga koračne peći ima ograničeno trajanje, to se posle njihovog oštećenja odstranjuje stari ozid i vrši oziđivanje novog. Nastali vatrostalni šut će se odlagati na predviđena mesta u pogonu dok traju radovi, a zatim odlagati na namensku lokaciju do preuzimanja od strane ovlašćenog operatera za ovu vrstu otpada.

Pri normalnom odvijanju tehnološkog procesa rada nastaje otpadne materije od održavanja opreme (zaptivni materijal, rezervni delovi, zauljene krpe...), kao i mešani komunalni otpad koji stvaraju radnici kompleksa svojim aktivnostima.

Za odnošenje komunalnog otpada postoji ugovor sa nadležnim komunalnim preduzećem za njegovo redovno odnošenje.

Neopasan otpad nastao u kompleksu u toku rada ili redovnog održavanja opreme i mašina, razvrstava se prema vrsti i odlaze se privremeno u posebne kontejnere ili posude (plastika, metal, staklo, papir itd.), na mestu u blizini mesta nastanka, na prostoru koji je za to predviđen.

Za ambalažu u kojoj se dopremaju sirovine, predvideti gde je to moguće, da je dobavljač preuzima kao povratnu ambalažu.

Otpad nastao zamenom dotrajalih delova, koji sadrži opasne komponente, kao što su zaptivni materijal, zauljeni delovi i sl. privremeno se skladišti na bezbedan i propisan način u odgovarajućim posudama/kontejnerima za opasan otpad.

Opasan otpad, u skladu sa Zakonom o upravljanju otpadom, ne može biti privremeno skladišten na lokaciji proizvođača ili vlasnika otpada duže od 12 meseci.

Kretanje otpada van kompleksa, mora da bude praćeno dokumentom o kretanju otpada, a kretanje opasnog otpada, dokumentom o kretanju opasnog otpada.

U HBIS GROUP Serbia Iron & Steel d.o.o. Beograd, ogrank Smederevo uređene je postupanje sa svim vrstama otpadnih materija.

Urađen je Plan upravljanja otpadom, kojim je definisan način postupanja sa otpadom na mestu nastajanja, privremeno i trajno odlaganje otpada u okviru kompleksa Železare, način predaje opada ovlašćenim organizacijama na dalji tretman i druge aktivnosti vezane za upravljanje otpadom. S obzirom da rad koračne peći neće prouzrokovati stvaranje novih vrsta otpada, već samo novih količina otpada, to je, posle puštanja u rad koračne peći, neophodno izvršiti reviziju postojećeg Plana upravljanja otpadom.

3.3.4. Buka i vibracije

U toku korišćenja koračne peći buka nastaje usled rada hidrauličkog agregata, kretanja transportera i rada ventilacionog sistema.

Da bi se u radnom prostoru smanjio nivo buke, hidraulički agregat će biti postavljen u podrumu.

U cilju smanjenja buke u životnoj sredini predviđeno je da se ventilatori smeste u poseban objekat. U posebnom objektu biće smeštena 2 ventilatora za dovod svežeg vazduha, a u posebnom objektu 4 ventilatora za odvod otpadnog vazduha (2 radna i 2 rezervna). Objekat će biti zatvoren, izgrađen od čvrstog materijala sa odgovarajućom zvučnom izolacijom.

Posle puštanja objekta u rad izvršiće se, u skladu sa važećim Pravilnikom o dozvoljenom nivou buke, propisano merenje buke nastale radom opreme. Ukoliko se tom prilikom ustanove eventualna prekoračenja zakonskih normi, sprovešće se odgovarajuća sanacija od strane proizvođača opreme ili servisera.

Pored svega navedenog, treba uzeti u obzir to da je nova koračna peć projektovana u okviru postojeće hale Tople valjaonice i da se u neposrednoj blizini ne nalaze stambeni objekti, pa se procenjuje da rad koračne peći i pratećih sistema neće imati biran uticaj na promenu nivoa buke u životnoj sredini.

3.3.5. Svetlost, toplota i radijacija

Postojeća hala Tople valjaonice je adekvatno osvetljena.

Prilikom rada koračne peći ne koriste se nikakvi izvori jonizujućih, elektromagnetnih i drugih zračenja. Uprkos činjenici da se radom koračne peći razvijaju visoke temperature do oko $1100 - 1250^{\circ}\text{C}$, rad peći ne predstavlja izvor toplote u životnoj sredini, obzirom na činjenicu da je u pitanju zatvoreni tehnološki sistem, odnosno da se zagrejani gasovi koriste za dobijanje pare, kao i to da je peć adekvatno toplotno izolovana, pa nema štetnog uticaja na životnu sredinu.

Para se proizvodi u sistemu za hlađenje isparavanjem grejne peći, a njen pritisak iznosi 1,3 MPa. Dobijena para, iz uređaja za izdvajanje vode i pare se cevovodom spaja na postojeću cevnu parnu mrežu Tople valjaonice. Prosečan kapacitet proizvodnje pare peći iznosi 9 t/h, a maksimalan kapacitet je 16 t/h. Dobijena (proizvedena) para se koristi za sistem proizvodnje energije.

4. PRIKAZ GLAVNIH ALTERNATIVA KOJE JE NOSILAC PROJEKTA RAZMATRAO

Kao alternativno rešenje postavljenoj koračnoj peći, razmatrano je postavljanje treće potisne peći postojećeg tipa.

Za izbor rešenje izvršena je analiza potrošnje energije i pomoćnih materijala, kao i način rada.

Na osnovu analize potrošnje energije (1,3 GJ/t čelika) kod novih koračnih peći, u odnosu na 26 GJ/t čelika kod postojećih potisnih peći, data je prednost koračnoj peći.

Što se tiče potrošnje vode za hlađenje, projektom nove koračne peći predviđeno je prikupljanje para koje nastaju u procesu hlađenja konstrukcije rashladnom vodom, pri čemu se sakupljena para dalje koristi kao tehnološka para. Na ovaj način se smanjuje potrošnja rashladne vode. Potrebna količina rashladne za ovaj način hlađenja je 50% manji od potrebne količine vode za klasičan sistem hlađenja vodom. Hlađenjem isparavanjem se 90% vode pretvara u vodenu paru, što dovodi do smanjenja troškova rada i ekonomске koristi.

5. OPIS ČINILACA ŽIVOTNE SREDINE ZA KOJE POSTOJI MOGUĆNOST DA BUDU ZNATNO IZLOŽENI RIZIKU USLED REALIZACIJE PROJEKTA

5.1. STANOVNIŠTVO

Ukupan broj stanovnika u gradu Smederevu po zadnjim rezultatima popisa iz 2011. godine, iznosio je 107.528. Stanovnici su raspoređeni u 27 naseljenih mesta, sa oko 35.729 domaćinstava i prosečnom gustom naseljenosti od 223,55 stanovnika/km². U periodu od 2002. do 2011. godine zabeležen je apsolutni pad u ukupnom broju stanovnika u Smederevu (-2.281), dok gradsko jezgro beleži blagi porast ukupnog broja stanovnika (+360).

Odnos muškog i ženskog stanovništva u ruralnim naseljima i gradu Smederevu znatno je ujednačen. U gradskoj zoni broj ženskog stanovništva (33.017) je nešto veći nego muškog (31.158), dok u ruralnim sredinama je veći broj muškog (22287) stanovništva u odnosu na ženski (21.747). Starosna struktura stanovništva grada Smedereva ukazuje da se ono može svrstati u kategoriju demografski relativno mlade populacije. Prosečna starost stanovništva u naseljima i samom gradu Smederevu je 35,63 godina, što je niže od proseka Okruga i Republike. Prema nacionalnoj pripadnosti Srbi čine 94% ukupnog stanovništva, Romi 2%, a ostatak čine ostale nacionalne manjine, neizjašnjeni i nepoznati ispitanci.

Prema stručnoj spremi najveći broj stanovništva opštine spada u grupu koja ima završeno osnovno i srednje školsko obrazovanje, preko 75 %, ostatak čine grupe bez završene osnovne škole i grupe sa višim i visokim obrazovanjem.

Najблиži stambeni objekti kompleksu HBIS GROUP Serbia Iron & Steel d.o.o. Beograd nalaze se u naseljima Radincu i Ralji, sa ukupno oko 10.000 stanovnika, koji se nalaze po obodu kompleksa.

U neposrednoj jugozapadno od kompleksa nalaze se proizvodni i prateći objekti kompleksa HBIS GROUP Serbia Iron & Steel d.o.o. Beograd.

5.2. FLORA I FAUNA

Flora

Biogeografski položaj Smedereva omogućio je postojanje velikog broja biljnih vrsta.

Pored puteva i dolina potoka i reka ima zeljastih biljaka od kojih su neke i lekovite poput hajdučke trave (*Achilleamillefolium*), bokvice (*Plantagosp.*), bosiljka (*Ocimumbasilicum*), majčine dušice (*Thymusserpyllum*), maslačka (*Taraxacumofficinale*), žalfije (*Salviaofficinalis*), itd.

Prizemni sprat zeljastih biljaka čine i: ljubičica (*Violasylvestri*), kozlac (*Arummaculatum*), strupnik (*Scrophularinodosa*), (*Rumexsanguineus*), dobričica (*Glechomahederaceae*), puzava iva (*Ajugareptans*), zečja stopa (*Geumurbanum*), plućnjak (*Pulmonariaofficinalis*), kopitnjak (*Asarumeuropaeum*), (*Lysimachianummularia*), kopriva (*Urticadioica*), biljke iz familije trava (*Poaceae*), familije trava oštrica (*Cyperaceae*) i dr.

Sprat žbunja pored puteva izgrađuju beli glog (*Crataegusmonogyna*), crveni glog (*Crategusoxyacantha*), trnjina (*Prunusspinosa*), divlja ruža (*Rosacanina*), kalina (*Ligustrumvulgare*), kurika (*Eonymuseuropeus*), dren (*Cornussanguinea*) i dr.

Higrofilne šume vrba (*Salixalba*) i topola – bela topola (*Populusalba*) i crna topola (*Populusnigra*), zauzimaju najniže položaje uz vodene tokove. Kompleks higrofilnih šuma upotpunjaju i drvenaste vrste jasen (*Fraxinusornus*), brest (*Ulmuscampestris*), javor (*Acernegundo*), bagremi (*Robiniapseudoacacia*) i poneka lipa (*Tiliasp.*) i orah (*Juglansssp.*).

Osim primarno autohtonih vrsta uočava se i prisutstvonekih alohtonih invazivnih vrsta (*Phytolacaamericana*, *Fallopiajaponica*, *Acernegundo* – *jasenolisnijavor*, *Populuseuroamericana*, *Amorphafruticosa*, *Fraxinuspensylvanica*...).

Fauna

Sastav životinjskog sveta u opštini Smederevo zavisi od fizičko-geografskih faktora, biljnog sveta i antropogenog uticaja.

Najzastupljenija grupa sisara su glodari (Rodentia): divlji zec (Lepuseuropaeus), hrčak (Cricetuscricetus), poljski miš (Apodemusagrarius), riđa voluharica (Microtusagrostis), slepo kuće, kućni miš (Musmusculus), pacov (Ratusnorvegicus) itd. Od predstavnika zveri (Carnivora) prisutni su: lisice (Vulpesvulpes), lasica (Mustelanivalis), tvor (Mustelaputorius), itd. Na suvim staništima, prisutna je većina vrsta bubojeva (Insectivora): jež (Erinaceuseuropaeus), krtica (Talpaeuropaea), vodena rovčica (Neomysanomalus), itd.

Faunu gmizavaca koji žive na teritoriji Smedereva čine: livadski gušter (Lacertaagilis), zelembać (Lacertaviridis), tamnonogi gušter (Podarcismuralis), slepić (Anguisfragilis) izmije (vodenjača i belouška) i smuk (Elaphelongissima). Faunu vodozemaca čine vodene žabe(Ranaesculentacomplex), Ranadalmatina, šumska gatalinka (Hylaarborea).

Zahvaljujući Dunavu i Velikoj Moravi, na teritoriji Smedereva, žive sve vrste riba: som, smuđ, šaran, štuka, tolstolobik, babuška, deverika, kečiga, bodorka, amur, itd. Kvalitetneribe se nalaze i u jezeru u Dobrom Dolu, dok je u potocima i drugim jezerima na teritoriji Smedereva, ribe sve manje.

Insekti su prisutni sa velikim brojem familija. Najzastupljeniji su komarci, muve,pčele, ose, krompirove zlatice, itd.

Zbog izraženog antropogenog uticaja fauna ptica je osiromašena, pa se sreću vrstekarakteristične za naseljena mesta: jarebica (Perdixperdix), prepelica (Coturnixcoturnix), svraka(Picapica), kobac (Accipiternisus), vрана (Corvuscorone), grlica (Streptopeliaturturtur), kos (Turdusmerula), zeba (Fringillacoeloebs), senica (Parusmajor) itd. Oko vodenih površina prisutne su vrste:divlje patke (Anasplatyrhynchos), čaplje(Ardeacinerea), liske (Fulicaatra), itd. Predmetno područje odlikuje se stalnom prisutnošću čoveka i specifičnom vegetacijom, pa je fauna na ovom području veoma siromašna, kako po broju vrsta koje ulaze u njen sastav, tako i po brojnosti populacije. Njenu osnovu čine elementi srednje-evropske i srednje-balkanske faune sa malim učešćem istočno-evropskih vrsta.

Istraživanja na terenu pokazala su da na najvećem delu prostora ne treba očekivati izražene efekte uticaja. Kod analiziranja postojećeg stanja utvrđeno je da na širem prostoru ne postoje staništa retkih i zaštićenih vrsta i da nije od posebnog interesa istraživanje mogućih uticaja u ovom domenu. Uzimajući u obzir prostorni položaj staništa ovih vrsta kao i prostorni položaj analiziranih koridora može se doći do zaključka da posebno negativne uticaje ne treba očekivati.

5.3. ZEMLJIŠTE

Predmetna lokacija je izgrađeno građevinsko zemljишte, u čijoj okolini se nalaze drugi proizvodni i prateći objekti HBIS GROUP Serbia Iron & Steel d.o.o. Beograd, ogrank Smederevo, pa u tom smislu neće doći do promene namene zemljišta.

Šire područje grada Smedereva izgrađeno je pretežno od sedimenata neogene i kvartarne starosti. Neogeni - pliocenski (Pl) sedimenti, koji su sačinjeni od peska, peskovitih glina i glina, sa sočivima lignita, čine površinu terena na širokom području južno i zapadno od Smedereva, uključujući i lokaciju i neposredno okruženje područja HBIS GROUP Serbia Iron & Steel d.o.o. Beograd, ogrank Smederevo. Aluvijalni sedimenti kvartarne starosti formiraju široku zaravan između reke Dunava i Velike Morave istočno i južno od Smedereva.

U cilju izgradnje železare (danasa HBIS GROUP Serbia Iron & Steel d.o.o. Beograd) izvršeno je geomehaničko proučavanje terena, koje se sastojalo u sondiranju većeg područja, geološkom proučavanju tla nabušenih slojeva, sondiranju, vađenju neporemećenih i poremećenih uzoraka, njihovom laboratorijskom ispitivanju, proučavanju režima podzemne vode i izradi geološke i hidrogeološke karte. Raspored sondažnih bušotina izvršen je po koordinatnoj mreži 100 x 100 m. Praćenje kvaliteta zemljишta na samoj lokaciji vrši se posredno praćenjem kvaliteta podzemne vode u sistemu piježometara. Na teritoriji HBIS GROUP Serbia Iron & Steel d.o.o. Beograd, ogrank Smederevo trenutno se nalaze 18 piježometara preko kojih se prate parametri kvaliteta podzemnih voda.

5.4. VODA

Otpadne vode koje se generišu na lokaciji HBIS GROUP Serbia Iron & Steel d.o.o. Beograd, se kanalizacionom mrežom odvode do postrojenja za recirkulaciju i prečišćavanje voda, a zatim se preko sabirnih kolektora I i II ispuštaju u reku Ralju. Na kolektorima I i II ugrađeni su merači protoka tako da se ukupna količina ispuštene otpadne vode kontinuirano prati i beleži u namenskoj aplikaciji.

Iskorišćene industrijske vode iz pogona Tople valjaonice potiču od hlađenja opreme i spiranja kovarine. Otpadne vode dovode se u prihvatni rezervoar, tzv. sinter bunar, gde se taloženjem izdvaja kovarina. Iz sinter bunara se cevovodom prebacuju u poduzne taložnike na taloženje sitnijih čestica, izdvojeno ulje se odvodi u uljne jame, a odatle u separator ulja. Godine 2009. je dograđena DAF jedinica za flotaciju ulja, sa pratećim peščanim filterima, radi poboljšanja kvaliteta procesne vode.

Prečišćena voda se šalje na tornjeve za hlađenje, zatim u bazen rashladne procesne vode, odakle se vraća u recirkulaciju.

Rashladna voda za Toplu valjaonicu se transportuje preko 3 nezavisna krugotoka: B, C i D. Tretiraju se vode krugotoka C i D u Recirkulacionom sistemu za prečišćavanje otpadne vode Tople valjaonice. Voda krugotoka B služi samo za hlađenje opreme, pa ostaje čista. Višak prelivne vode koji se javlja zbog dopune sistema industrijskom vodom se odvodi u Kolektor 2, a zatim u recipijent reku Ralju.

5.5. VAZDUH

U Toploj valjaonici nema uređaja za tretman zagađujućih materija, a vrednost njihove emisije se reguliše podešavanjem i kontrolom parametara procesa sagorevanja.

Izmerene vrednosti praškastih materija na emiterima postojećih potisnih peći, u poslednjih 8 godina, imale su prosečne godišnje vrednosti prikazane u tabeli 12.

Tabela 12. Prosečne godišnje vrednosti emisije praškastih materija na emiterima postojećih potisnih peći

Emiter	Vrednost godišnje emisije
E5-1	Od 0,000 do 9,489 t/god.
E5-2	Od 0,000 do 7,913 t/god.
E5-3	Od 0,000 do 3,309 t/god.
E5-4	Od 0,000 do 5,780 t/god.

Izmerene vrednosti azotnih oksida na emiterima postojećih potisnih peći u poslednjih 8 godina imale su vrednosti prikazane u tabeli 13.

Tabela 13. Prosečne godišnje vrednosti emisije azotovih oksida na emiterima postojećih potisnih peći

Emiter	Vrednost godišnje emisije
E5-1	Od 0,000 do 265,763 t/god.
E5-2	Od 0,000 do 369,465 t/god.
E5-3	Od 0,000 do 225,248 t/god.
E5-4	Od 0,000 do 231,417 t/god.

Vrednosti izmerene emisije zagađujućih materija u vazduhu u 2016. godini date su u tabeli 14. U istoj tabeli date su i propisane granične vrednosti emisije zagađujućih materija u vazduhu iz Tople valjaonice. Kako je obaveza organizacije koja vrši ispuštanje zagađujućih materija u vazduh da vrši redovna merenja emisije u vazduhu dva puta godišnje, to oznaka I pored oznake emitera označava da je merenje izvršeno u prvoj polovini godine, a oznaka II da je izvršeno u drugoj polovini godine.

Tabela 14. Vrednosti izmerene emisije zagađujućih materija u vazduhu

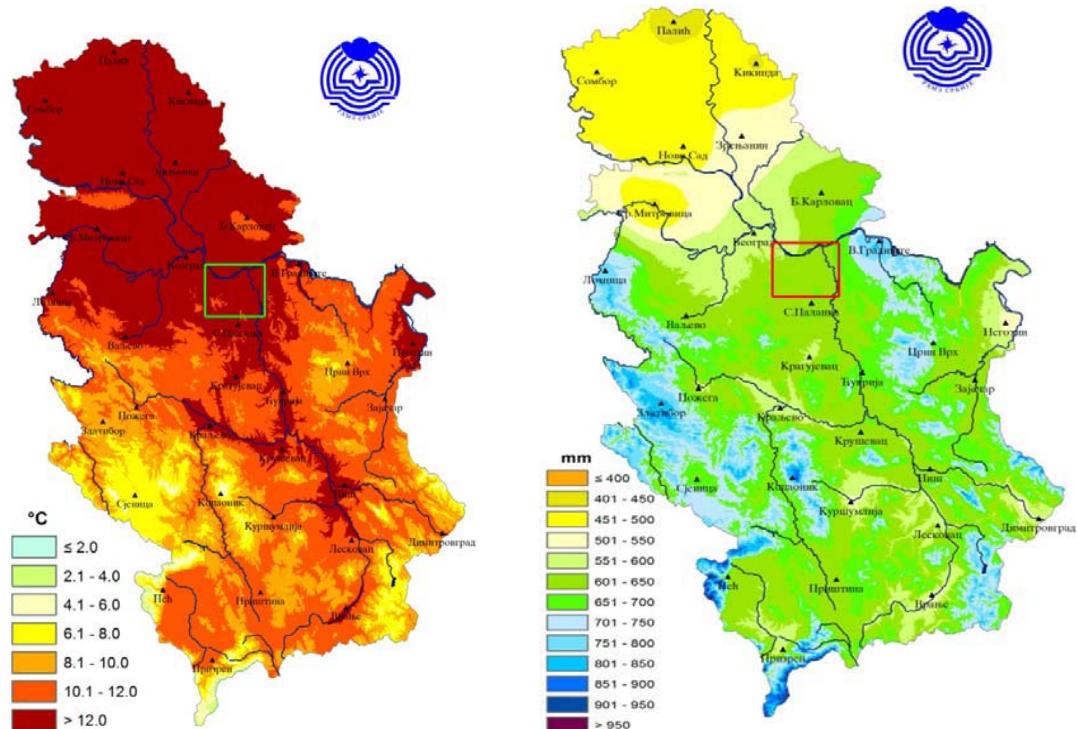
Emiter	Emisija zagađujućih materija, mg/m ³		
	Praškaste materije	Azotni oksidi	
E5-1	I	2,91	60,33
	II	6,77	81,56
E5-2	I	3,03	69,67
	II	9,33	86,23
E5-3	I	4,60	56,67
	II	10,10	78,87
E5-4	I	3,93	72,76
	II	9,07	81,40
GVE	50		500

U pogonu Topla valjaonica HBIS GROUP Serbia Iron & Steel d.o.o. Beograd, ogrank Smederevo, vrši se redovno merenje emisije zagađujućih materija (praškaste materije i azotni oksidi). Do sada nisu izmerena prekoračenja zagađujućih materija u odnosu na GVE. Kako su tehnološki procesi koji se odvijaju u koračnoj peći slični tehnološkim procesima koji se odvijaju u potisnoj peći, to se ne očekuje prekoračenje emisije zagađujućih materija u vazduhu.

Planirano je da se izduvni gasovi vazdušnog i gasnog gorionika koračne peći odvode pomoću 2 emitera koja su napravljena od čelika. Emiter izduvnih gasova vazdušnog gorionika je prečnika Ø 1620 mm, visine 35 m. Emiter izduvnih gasova gasnog gorionika je prečnika Ø 1820 mm, visine 35 m.

5.6. KLIMATSKI ČINIOCI

Teritorija grada Smedereva se nalazi na sredini severnog umerenog pojasa, te se ovaj prostor odlikuje umereno-kontinentalnom klimom.

Slika 5. Prostorna raspodela a) srednje godišnje temperature vazduha b) količine padavina na prostoru grada Smedereva za 2012 godinu

Klima teritorije grada Smedereva se odlikuje umereno toplim letima, sa značajnim brojem sunčanih sati, tako da se ovo područje odlikuje karakteristikama povoljnim za razvoj turizma, rekreaciju, odmora i sportova na vodi. Klimatske odlike grada Smedereva su povoljne za razvoj poljoprivrede. Vremenski period kada su srednje dnevne temperature više od 10°C iznosi u proseku preko 200 dana. To omogućava povoljne uslove za dug vegetacioni period za mnoge kulture. Broj do 120 mraznih dana iznosi period koji nije nepovoljan za uspešno gajenje žitarica i voća.

5.6.1. Temperatura

Srednja godišnja temperatura vazduha na teritoriji grada Smedereva je $12,4^{\circ}\text{C}$. Februar je najhladniji mesec, sa srednjom temperaturom $-4,2^{\circ}\text{C}$. Najtoplji mesec je juli, sa srednjom temperaturom $25,4^{\circ}\text{C}$.

5.6.2. Vetrovi

Otvorenost Panonske nizije prema ovom predelu pogoduje pojavi čestih vetrova, naročito zimi. Od vetrova su najčešći jugoistočni i severozapadni. Severozapadni vetrovi su najintenzivniji krajem proleća i početkom leta. Jugoistočni vjetar - košava, duva zimi u periodu od oktobra do aprila maksimalnim intenzitetom i jačinom, ali je prisutan tokom cele godine. Ovaj vjetar ima provetrvajuću ulogu u gradskom jezgru. U tabeli 15 prikazana je srednja godišnja učestalost vetrova po godišnjim dobima, dok je u tabeli 16 prikazana raspodela brzina dominantnih vetrova. Može se primetiti da je učestalost tišina (vremenskog stanja bez vetra) najveća tokom leta, a najmanja tokom proleća.

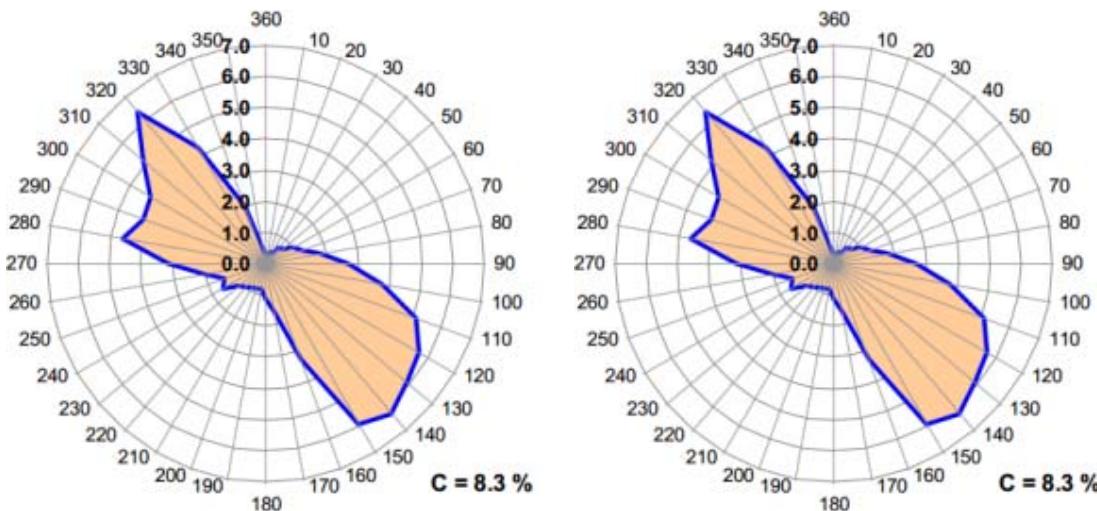
Tabela 15. Srednja godišnja učestalost vetrova po dominantnom pravcu, %

Pravac vetra	Proleće	Leto	Jesen	Zima	Godišnje
140	6,1	6,2	5,6	7,3	6,4
320	6,5	6,2	5,6	7,3	6,4
C -Bez vetra (tišina)	2,3	16,5	9,6	4,2	8,3

Tabela 16. Srednja godišnja raspodela brzine vetra dominantnog pravca, m/s

Pravac vetra	Proleće	Leto	Jesen	Zima	Godišnje
140	1,6	1,1	1,4	1,6	1,4
320	2,9	2,4	2,3	3,0	2,7

Na slici 6 prikazani su polarni dijagrami - ruže vetrova za 36 pravaca, konstruisani na osnovu podataka dobijenih sa merne stanice Radinac

Slika 6. Godišnja raspodela a) učestalosti pravca vetra i B9 srednjih brzina po prvcima vetra

Može se primetiti da vetar dominantno duva od HBIS GROUP Serbia Iron & Steel d.o.o. Beograd, ogrank Smederevo ka gradu, što je nepovoljno.

5.6.3. Vlažnost vazduha i oblačnost

Vlažnost vazduha utiče na kondenzaciju vodene pare u vazduhu, odnosno stvaranje magle, oblaka, a takođe izlučivanje snega i kiše. Postoji nekoliko pokazatela za određivanje veličine ove pojave, ali je za klimatološka razmatranja najvažnije merilo relativna vlažnost vazduha. To je važno za odnos količine vodene pare u vazduhu i količine koju bi vazduh pri toj temperaturi mogao da ima. Izražava se u procentima, a u obrnutoj je srazmeri sa temperaturom vazduha.

Srednja godišnja relativna vlažnost vazduha na teritoriji grada Smedereva je 63%. U decembru i januaru se, najčešće, pojavljuju magle. U proseku je 39 dana godišnje pod maglom

Oblačnost u značnoj meri reguliše osunčavanje i izračavanje zemljista tako da je značajan faktor kolebanja dnevnih temperatura. Izražava se pokrivenošću neba oblacima u desetinama.

5.6.4. Padavine

Godišnja visina padavina u Smederevu je 640 mm. Najkišovitiji mesec je maj, apsolutni maksimum kiša se javlja tokom proleća i početkom leta. Na teritoriji grada Smedereva je u proseku 29 dana pod snežnim pokrivačem, debljine preko 1 cm, sa najviše izraženim padavinama u januaru i februaru. Na slici 6 prikazana je prostorna raspodela srednje godišnje temperature i količine padavina u gradu Smederevu za 2012. godinu.

5.7. GRAĐEVINE

Predmetno postrojenje koračna peć će se graditi u okviru postojećeg kompleksa HBIS GROUP Serbia Iron & Steel d.o.o. Beograd, ogrank Smederevo. Prema Generalnom urbanističkom planu Smedereva, područje kompleksa železare pripada površinama rada.

5.8. NEPOKRETNATA KULTURNA DOBRA I ARHEOLOŠKA NALAZIŠTA

Na području Smedereva evidentirani su objekti – spomenici kulture (utvrđeni Zakonom) i objekti sa spomeničkim svojstvima, kao i objekti pod prethodnom zaštitom. U tabeli 17 dat je spisak objekata koji su spomenici kulture Smedereva.

Tvrdjava, kao spomenik kulture izuzetnog značaja i okosnica identiteta Smedereva, predstavlja izraziti turistički motiv nacionalne i međunarodne vrednosti, koji sam po sebi daleko prevazilazi lokalni značaj.

Tabela 17. Utvrđena nepokretna kulturna dobra (spomenici kulture) Smedereva

Redni broj	Naziv spomenika kulture	Adresa
1	Smedrevska tvrđava	-
2	Crkva Uspenja Bogorodičinog	Staro groblje u Smederevu
3	Zgrada okružnog suda	Trg Republike 2
4	Letnjkovac Obrenovića na Plavincu kod Smede	Ulica Timočka
5	Zgrada Gimnazije	Ulica Slobode
6	Crkva SV. Georgija	Trg Republike
7	Zgrada prve smedrevske kreditne banke	Ul. Kralja Petra I br. 5
8	Kuća Milivoja Manasića	Radinac
9	Zgrada opštinskog doma	Trg Republike br. 1
10	Stambena kuća	Ante Protića br. 2
11	Vila Mitinac	Ul. Goranska br. 49

Ukoliko se prilikom eventualnih dodatnih radova nađe na arheološke ostatke, obaveza investitora je da o tome odmah obavesti najbliži Zavod za zaštitu spomenika kulture.

5.8.1. Pejzaž

Graditeljsko nasleđe Smedereva formirano je na osnovi istorijskih putnih pravaca koji se, prateći konfiguraciju terena, sustiću pod oštrim uglovima i tako formiraju čitav sistem trougaonih trgova koji su u prošlosti (a i danas) po pravilu bili značajni karakteristični punktovi varoši.

Naselje je podeljeno na varoške celine nastale u skladu sa glavnim komunikacijama i konfiguracijom terena – Dunav, Carigradski drum, Stari Beogradski put, Karađorđeve brdo, Tvrđava sa usćem u Dunav. Prepoznaju se centar grada sa centralnim trgom i strukturonastalom mahom u međuratnom periodu, zatim dve celine sa kraja XIX i početka XX veka (ulice Kneza Mihaila i 17. oktobra) i područje "pod Majdanom" (ulice Ravni gaj, Ante Protića) koje počiva na urbanom sistemu stare srpske čaršije iz XIX veka. Za Karađorđeve brdo, greben koji se prostire kroz grad, paralelno Dunavu, takođe se vezuju najstarije lokacije nastanka urbanog sistema – groblje i srednjovekovna crkva. Uz sam Dunav su takođe formirani sadržaji, mahom vezani za postojanje reke (industrija, rekreacija, trgovina) i kompleks Smederevske tvrđave koji predstavlja istinsku okosnicu razvoja grada i njegovog urbanog sistema.

Vremenom je u pojedinim delovima grada došlo do prekomerne i neartikulisane izgradnje, kojom su ne samo poremećeni ostaci urbanog nasleđa i opšti izgled grada, već je i povećanim kapacitetima urbanih sadržaja ugrožen kvalitet života.

6. OPIS MOGUĆIH ZNAČAJNIH UTICAJA PROJEKTA NA ŽIVOTNU SREDINU

6.1. USLED POSTOJANJA PROJEKTA

Mogući uticaji na okolinu tokom izvođenja radova direktno zavise od tehnologije građenja, organizacije gradilišta i mera zaštite gradilišta. Gradnja objekata i uređenje zemljišta dovode do promena u životnoj sredini koje su uglavnom ograničene na neposrednu okolinu lokacije na kojoj se izvode radovi i privremenog su karaktera. Uticaji koji mogu nastati prilikom izvođenja radova jesu povećan nivo buke, emisija izduvnih gasova od mehanizacije sa gradilišta i raznošenje čestica prašine prilikom zemljanih radova.

Pri radu građevinskih mašina neminovno dolazi do emisije izduvnih gasova u zavisnosti od kvaliteta goriva, režima rada i opterećenja motora. Prilikom izvođenja zemljanih radova na uređenju prostora, izgradnji objekta, pristupnih saobraćajnica, dolazi do zaprašivanja čiji intenzitet zavisi od meteoroloških uslova.

Količina zagađujućih materija opada sa udaljenjem izvora emisije, pa se kratkotrajni negativni uticaj može očekivati samo na prostoru gradilišta i u bližoj okolini. Iz napred navedenog može se reći da u toku izvođenja radova na gradilištu neće doći do pogoršanja kvaliteta životne sredine.

6.2. USLED KORIŠĆENJA PRIRODNIH RESURSA

U toku izvođenja projekta koriste se prirodni resursi kao što su zemlja, voda, pesak, cement i sl.

Promene u zemlji vrše se samo u smislu uklanjanja površinskih slojeva i iskopavanja u cilju postavljanja temelja novih objekata, opreme i instalacija, kao i uređenje terena.

Značajnih uticaja na životnu sredinu usled korišćenja ovih prirodnih resursa nema, jer se njihovo korišćenje vrši unutar kompleksa i na kontrolisani način.

Za nesmetano odvijanje procesa u koračnoj peći potrebni su sledeći resursi:

- a) Voda i
- b) Električna energija.

Voda će se koristiti priključenjem na postojeći interni vodovodni sistem, a električna energija priključenjem na postojeću elektrodistributivnu mrežu kompleksa.

Značajnih uticaja na životnu sredinu usled korišćenja ovih prirodnih resursa nema, jer se njihovo korišćenje vrši unutar kompleksa i na kontrolisani način.

6.3. USLED EMISIJE ZAGAĐUJUĆIH MATERIJA, STVARANJA NEUGODNOSTI I UKLANJANJA OTPADA

6.3.1. Zagadenje vazduha

Najdirektniji i najbrži negativni uticaj svakog industrijskog kompleksa na zdravlje i kvalitet života stanovnika i na stanje flore i faune je kroz emisiju zagađujućih materija u vazduh. Disperzija gasovitih, praškastih materija i aerosola najbrža je vazduhom i zahvata najširu zonu. Zagađujuće materije se direktno preko disajnih organa unose u organizam i izazivaju različite posledice po zdravlje.

Zagađujuće materije nakon emisije odlaze u atmosferu, sloj vazduha neposredno uz emiter, a zatim bivaju uključene u razne procese koji vladaju u sloju vazduha u kome se nalaze, gde dolazi do njihovih transformacija. Tako, zagađujuće materije nakon emisije:

- difunduju u širi sloj vazduha, što dovodi do proširenja sloja u kome su prisutni, uz istovremeno razblaživanje njihovih koncentracija;
  - pod uticajem gravitacionih sila i vertikalnih vazdušnih strujanja podležu suvoj depoziciji na tlo;
  - pod uticajem padavina, gravitacionih sila i vertikalnih strujanja vazduha podležu mokroj depoziciji na tlo;
  - u zavisnosti od vazdušnih strujanja disperguju se po vertikali ili horizontali na manje ili veće udaljenosti, što takođe dovodi do smanjivanja njihovih koncentracija;
  - podležu sorpciji na česticama i podležu hemijskim reakcijama i transformacijama u atmosferi.
- Problem zagađenja vazduha se najčešće odnosi na povećane koncentracije zagađujućih materija na ograničenom geografskom prostoru. U prevazilaženju ovog problema vrše se dve vrste aktivnosti i to:
- sprovede se mere u cilju zaštite vazduha, odnosno, mere u cilju dovođenja emisije zagađujućih materija iz stacionarnih izvora zagađenja u granice propisanih vrednosti i
  - obavlja se merenje emisije zagađujućih materija u vazduh iz svih stacionarnih izvora zagađenja.

Koračna peć je automatizovana sistemom upravljanja koji kontroliše temperature, pritisak u peći, protok vazduha i goriva. Količina izlaznih gasova iz dimnjaka na izlaznom delu proporcionalna je količini vazduha za sagorevanje u visoko-temperaturnoj zoni. Ulazna i izlazna temperatura otpadnih gasova u rekuperatoru kontroliše se na "multipoint rekorder"-u.

Otpadni gasovi se sakupljaju i preko 2 emitera, pomoću 2 ventilatora, odvode u atmosferu i to:

- emiter izduvnih gasova vazdušnog gorionika i
- emiter izduvnih gasova gasnog gorionika.

Zagrevanje peći se vrši direktno, sagorevanjem gasa u gorionicima koji su postavljeni u pojedinim zonama peći. Zato, u toku procesa zagrevanja slabova u koračnoj peći može doći do emisije zagađujućih materija u vazduh i to usled sagorevanja prečišćenog visokopečnog gasea.

Visokopečni gas je emergent koji, nasuprot do sada korišćenih fosilnih goriva, osim prirodnog gasea, izaziva najmanje zagađenje životne sredine. Visokopečni gas u gorionicima sagoreva skoro potpuno, pa su produkti njegovog sagorevanja ugljendioksid (CO_2), vodena para (H_2O), oksidi azota (NO_x), kiseonik (O_2), sumpor dioksid (SO_2) i praškaste materije.

Produkti sagorevanja visokopečnog gasea sakupljaju se i preko emitera odvode u atmosferu.

Granične vrednosti emisije zagađujućih materija iz koračne peći data je u Uredbi o graničnim vrednostima emisija zagađujućih materija u vazduh iz stacionarnih izvora zagađivanja, osim postrojenja za sagorevanje („Sl. gl. RS“, br. 111/15), Prilog 1 – Granične vrednosti emisija za određene vrste postrojenja, Deo II – Proizvodnja i prerada metala, Crna metalurgija, tačka 6. Postrojenja za valjanje čelika, peći za zagrevanje i termičku obradu, gde je navedeno da granična vrednost emisije za nova i postojeća postrojenja za valjanje čelika, peći za zagrevanje i termičku obradu iznosi:

Zagađujuća materija	GVE (mg/Nm ³)
Praškaste materije	50
Oksidi azota, izraženi kao NO_2	500

Predviđeno je da gorionik bude snabdeven uređajem za rasprskavanje goriva, što doprinosi potpunijem sagorevanju goriva i smanjenju nepoželjnih koncentracija zagađujućih materija u dimnim gasovima. Smanjenje emisije azotovih oksida postiže se odgovarajućom regulacijom protoka visokopećnog gasa u gorionicima, kao i ugradnjom uređaja za smanjenje azotovih oksida. Izbor gorionika i vođenje procesa sagorevanja visokopećnog gasa sa minimalnim viškom vazduha, obezbeđuju da količina azotovih oksida u dimnim gasovima bude što manja.

Insistiranjem na doslednom sprovođenju mera zaštite životne sredine u toku ugradnje nove koračne peći u postojeći objekat hale Tople valjaonice i izgradnje pratećih objekata u skladu sa overenom i odobrenom tehničkom dokumentacijom, svakako će dati značajan doprinos smanjenju negativnih efekata na činoce životne sredine.

Na osnovu svega navedenog, može se zaključiti da predmetni projekat neće bitno uticati na zagađenje vazduha.

Ukoliko se merenjem pokaže da koncentracije prelaze granične vrednosti, obaveza je Nosioca projekta da preduzme sve mere, kako bi se emisija zagađujućih materija dovela u propisane granice. U zavisnosti od izmerenih koncentracija preduzeće se i odgovarajuće mere (promena režima rada, ugradnja adekvatnog sistema za prečišćavanje i sl.).

6.3.2. Zagađenje vode i zemljišta

Koračna peć, koja je predmet projekta, instalira se u pogonu Topla valjaonica. Projektom je predviđeno da se peć i prateći objekti priključe na postojeću mrežu vodovoda i kanalizacije. Očekuje se povećanje količine nastalih otpadnih voda i to:

1. Sanitarno-fekalnih otpadnih voda i
2. Tehnoloških otpadnih voda

Sanitarno-fekalne otpadne vode potiču od upotrebe WC-a i sanitarnih čvorova. Potrošnja sanitарне vode je $1\text{m}^3/\text{dan}$, dok je potrebni kapacitet kanalizacije $0.8\text{m}^3/\text{dan}$, uz korišćenje postojećih kapaciteta.

Tehnološke otpadne vode mogu nastati od sledečih hidrotehničkih sistema:

- Sistem rashladne vode
- Sistem industrijske i protivpožarne vode
- Sistem demineralizovane vode za hlađenje koračne peći isparavanjem
- Sistem nužne vode za koračnu peć
- Sanitarna voda i kanalizacija
- Drenažni sistem

Na osnovu postojeće situacije na terenu, kao i potvrde Investitora, sistem prečišćene rashladne vode će biti povezan na postojeći sistem B, sistem mutne rashladne vode će biti povezan na postojeći sistem D, dok će sistem vode za skidanje šljake biti povezan na postojeći sistem C. Postojeći cevovodi rashladne vode na koji se povezuju novi sistemi sa nalaze u tunelu Tople valjaonice na nivou -4,0 m, a povrat mutne vode i vode za skidanje šljake se ispuštaju u sinter kanal. Tretman rashladne vode će se vršiti u postojećim sistemima, tako da nije potrebna izgradnja novih.

Potporna pumpa je postavljena u drenažnu jamu nove koračne peći, dok je potisni cevovod sproveden do kanala povratne mutne vode. Biće instalirane dve pumpe, jedna je radna, dok je druga rezervna.

Sistem industrijske vode prevashodno služi za dopunjavanje sistema rashladne vode i za gasni drenažer, sa ukupnim kapacitetom od 10 m³/h. Ova voda se dobija iz postojećih kapaciteta HBIS GROUP Serbia Iron & Steel d.o.o. Beograd, ogrank Smederevo.

U saglasnosti sa pravilnicima, potrošnja protivpožarne vode oko koračne peći (unutar objekta Tople valjaonice) iznosi 10 l/s, sa pritiskom od 0,4 MPa. Unutrašnji hidranti su postavljeni na rastojanjima ne većim od 30 m. Postojeća protivpožarna mreža Tople valjaonice je postavljena u obliku prstena.

Količina potrebne demineralizovane vode za hlađenje isparavanjem prosečno iznosi 10÷15 m³/h. Novi sistem će, cevovodom DN 80, biti povezan na postojeći sistem demineralizovane vode unutar fabričkog kruga.

Potrebni kapacitet sistema nužne vode je 150 m³/h, sa pritiskom od 0,3 MPa. Za povezivanje na postojeći sistem nužne vode, koji se nalazi unutar fabričkog kruga, predviđeno je korišćenje šavne cevi prečnika DN200.

Zbog svega napred navedenog, procenjuje se da neće doći do negativnog uticaja rada koračne peći na kvalitet recipijenta. Takođe, ne očekuje se zagađenje zemljišta, jer se planira ugradnja koračne peći u postojeću halu Tople valjaonice, a prateći objekti ne koriste opasne materije.

6.3.3. Mogući uticaj nepravilnim postupanjem sa otpadom

Čvrsti otpad koji može nastati radom koračne peći i pratećih objekata čini uglavnom vatrostalni šut.

Koračna peć je obložena vatrostalnim oblogom, koje se kombinuju sa toplotno izolacionim ciglama, kalcijum-silikatnim pločama sa mikroporoznim slojem, koje poboljšavaju integritet zidova, pojačavaju termalnu izolaciju, i na taj način obezbeđuju minimalni gubitak topote i omogućuje se duže trajanje obloge.

Kako vatrostalna obloga koračne peći ima ograničeno trajanje, to se posle njihovog oštećenja odstranjuje stari ozid i vrši ozidivanje novog. Nastali vatrostalni šut će se odlagati na predviđena mesta u pogonu dok traju radovi, a zatim odlagati na namensku lokaciju do preuzimanja od strane ovlašćenog operatera za ovu vrstu otpada.

Pri normalnom odvijanju tehnološkog procesa rada nastaje otpadne materije od održavanja opreme (zaptivni materijal, rezervni delovi, zauljene krpe...), kao i mešani komunalni otpad koji stvaraju radnici kompleksa svojim aktivnostima.

Za odnošenje komunalnog otpada postoji ugovor sa nadležnim komunalnim preduzećem za njegovo redovno odnošenje.

Otpad nastao zamenom dotrajalih delova, koji sadrži opasne komponente, kao što su zaptivni materijal, zauljeni delovi i sl. privremeno se skladišti na bezbedan i propisan način u odgovarajućim posudama/kontejnjerima za opasan otpad.

Sav otpad koji nastane na lokaciji, a predstavlja sekundarnu sirovину (karton, plastika, metal) se prikuplja na prostoru koji je za to određen, do predaje ovlašćenim organizacijama na dalje postupanje.

U okviru kompleksa za proizvodnju i valjanje čelika uspostavljen je odgovarajući sistem upravljanja otpadom u skladu sa donetim Planom upravljanja otpadom, koji se redovno ažurira. Otpad koji bude nastao radom nove koračne peći neće imati drugačiji karakter od onog koji je već obuhvaćen donetim planom, pa je način postupanja sa takvim otpadom već poznat i samo treba nastaviti dobru praksu upravljanja otpadom.

6.3.4. Buka

U poglavlju 3.3.4. već je navedeno da se procenjuje da usled rada koračne peći i prateće opreme neće doći do povećanja buke u životnoj sredini, jer se radi o lokaciji koja se nalazi delom unutar objekta Tople valjaonice, u zatvorenom prostoru, a delom van, ali sve zajedno u okviru kompleksa za proizvodnju i valjanje čelika, u radnoj zoni Smedereva.

6.3.5. Zagađenje u slučaju udesa

Udes, po definiciji Evropske unije, predstavlja iznenadnu pojavu velike emisije, požara ili eksplozije kao rezultat neplanskih događaja u okviru određene industrijske aktivnosti koja nastaje u okviru ili van industrije, uključujući jednu uli više hemikalija.

U našoj zemlji se procena opasnosti, odnosno rizika od hemijskog udesa i potencijalnog zagađivanja životne sredine vrši u skladu sa odredbama Pravilnika o sadržini politike prevencije udesa i sadržini i metodologiji izrade Izveštaja o bezbednosti i Plana zaštite od udesa ("Službeni glasnik RS" broj 41/10). Opasne materije, u smislu ovog Pravilnika, su materije koje imaju vrlo toksična, oksidirajuća, eksplozivna, ekotoksična, zapaljiva, samozapaljiva i druga svojstva opasna po život i zdravlje ljudi i životnu sredinu.

Usled rada koračne peći teorijski mogući udes nastaje usled nekontrolisanog paljenja visokopećnog gasa i prirodnog gasa (koji se koristi samo kod startovanja peći) i izazivanja požara i eksplozije.

Visokopećni gas nastaje kao otpad u redukciji gvozdene rude ugljenikom iz koksa, koja se obavlja u Visokoj peći i predstavlja smešu zapaljivih i nezapaljivih gasova. Hemijski sastav visokopećnog gasa nije uvek isti i (kako je navedeno u poglavljiju 3.2.1.) zavisi od mnogih faktora. Prosečan sastav visokopećnog gasa je:

– CO ₂	17-25 %
– CO	20-28 %
– H ₂	1-5 %
– N ₂	50-55 %
– CH ₄	3,5 %
– O ₂	1,0 %

Prirodni gas predstavlja smešu ugljovodonika metanskog reda. U smeši su u izvesnom procentu prisutni i azot i ugljendioksid:

– metan (CH ₄)	87,82%
– etan (C ₂ H ₆)	7,96%
– butan (C ₄ H ₁₀)	0,58%
– viši ugljovodonici (C _n H _{2n+2})	0,03%
– azot (N ₂)	2,36%
– ugljendioksid (CO ₂)	1,25%

Sagorljive materije u prirodnom gasu prisutne su u količini od 80-85%.

Karakteristike visokopećnog gasa su:

- specifična težina 1,25 - 1,37 kg/Nm³
- donja kalorična moć 3,5-5,4 MJ/Nm³
- donja granica eksplozivnosti 24-46% gase u vazduhu
- gornja granica eksplozivnosti 62-78% gase u vazduhu
- pritisak eksplozije u zatvorenom sudu 34,3 N/cm²
- temperatura paljenja 650°C
- količina prašine u čistom gasu oko 4 mg/Nm³

Karakteristike prirodnog gasa su:

- donja kalorična moć gase $H_d = 33500 \text{ kJ/Nm}^3$
- specifična gustina gase pri normalnim uslovima $\rho = 0,806 \text{ kg/Nm}^3$
- relativna gustina gase u odnosu na vazduh $\gamma_r = 0,611$
- granica eksplozivnih smesa 4-16% vol
- maksimalna brzina paljenja 0,35 m/s
- temperatura samozapaljenja u vazduhu 650 - 900 °C

Za potrebe snabdevanja peći visokopećnim i prirodnim gasom predviđene su unutrašnje gasne instalacije.

Osobine visokopećnog i prirodnog gasa ukazuju na to da pri njihovom korišćenju postoji opasnost od požara i eksplozije.

Požar i eksplozija mogu nastati usled curenja gasa na prirubničkim i drugim spojevima cevovoda, armature i opreme, a kao posledice nepravilne ugradnje konstrukcije, odnosno ukoliko je izvođač prilikom izvođenja radova odstupio od utvrđene i odobrene projektne dokumentacije ugradnjom drugačijih mera i količina nego što je projektom predviđeno, ugradnjom nepropisnog, odnosno nestandardnog materijala, lošim i nestručnim rukovođenjem radovima, nestručnim nadzorom itd. Zato je neophodno u toku izvođenja radova pridržavati se tehničke dokumentacije.

Do propuštanja gasa može doći i usled pojave korozije na instalaciji, pa je neophodno izvršiti zaštitno bojenje nadzemne instalacije i odgovarajuću katodnu zaštitu podzemne instalacije.

Upotreba vidsokopećnog gasa i prirodnog gasa u koračnoj peći je jedno od područja u kojima sve prednosti prirodnog gasa najviše dolaze do izražaja. U pećima u kojima se primenjuje visokopećni i priredni gas, potrebno je posvetiti veliku pažnju obezbeđenju njihovog sigurnog rada, za koji je ventilacija prostora oko peći jedan od važnih uslova.

Greške uređaja i instalacija smanjuju se odabiranjem opreme i projektovanjem mera zaštite od požara i eksplozije.

Verovatnoća prisustva eksplozivne smeše smanjuje se držanjem opreme u ispravnom stanju.

Jedan od akutnih problema je ljudska nepažnja, kao što je unošenje zapaljivih materija u ugrožene zone, zavarivanje, ili pak unošenje natopljenog pucvala sa lako zapaljivim rastvaračem, nekontrolisani staticki elektricitet na odelu radnika. Zato je neophodna tehnološka disciplina zaposlenih radnika koji rade u okolini gasne instalacije ili koji rukuju gasnom instalacijom.

Pojava požara u pećima koje kao gorivo koriste visokopećni ili prirodnji gas nije česta pojava.

7. OPIS MERA U CILJU SPREČAVANJA, SMANJENJA I OTKLANJANJA SVAKOG ZNAČAJNIJEG ŠTETNOG UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU

- 1) Nositelj projekta je u obavezi da pored izrade projektne dokumentacije izradi i Plan pripremnih radova. Svaki plan uređenja gradilišta - program rada, mora biti usaglašen sa odgovarajućim propisima (u zavisnosti od predmeta rada), kako ne bi došlo do pojave neželjenih posledica.
- 2) Konstrukcioni materijali treba da budu u skladu sa karakteristikama procesnih materija, antikoroziono zaštićeni i propisno uzemljeni.
- 3) Elektro oprema treba da bude u skladu sa definisanim stepenom zaštite.
- 4) Radovi se moraju izvesti tako da odgovaraju tehničkoj dokumentaciji, tehničkom opisu, kao i posebnim uslovima i uputstvima.
- 5) Montažu opreme treba izvesti prema priloženom uputstvu proizvođača.
- 6) Pre prve probe mora se dobro proučiti pogonsko uputstvo i prema njemu postupiti.
- 7) Probni pogon treba da izvede specijalno obučeno osoblje izvođača radova uz kontrolu budućeg pogonskog osoblja postrojenja ili neka specijalizovana ustanova, a u skladu sa ugovornom obavezom.
- 8) Puštanje pojedinih agregata i uređaja u pogon treba izvesti postepeno prema utvrđenom tehnološkom rasporedu uz maksimalnu kontrolu svih elemenata postrojenja. Ukoliko se primete neke nepravilnosti u radu ili nedozvoljene mehaničke deformacije treba odmah obustaviti pogon.
- 9) Preduzeti mere u slučaju udesa, koje su date u bezdonosnim listovima za sve hemikalije.
- 10) Pridržavati se opštih mera higijensko tehničke zaštite.
- 11) U toku redovnog rada potrebno je pridržavati se propisanih procedura sistema QMS, EMS i OHSAS.

- 12) U cilju smanjenja emisije zagadjujućih materija u atmosferu, kao i u cilju smanjenja potrošnje energije poton proizvedenih čeličnih limova, kao gorivo u koračnoj peći koristi se visokopečni gas, pri čemu se za startovanje peći koristi prirodni gas.
  - 13) Predviđeni su gorionici sa ugrađenim sistemima za smanjenje emisije azotovih oksida.
  - 14) Dimni gasovi iz peći odvode se u atmosferu preko dva emitera i to:
    - dimnjak izduvnih gasova vazdušnog gorionika, prečnika Ø 1620 mm, visine 35 m i
    - dimnjak izduvnih gasova gasnog gorionika, prečnika Ø 1820 mm, visine 35 m.
  - 15) Emisija štetnih i opasnih materija iz emitera koračne peći ne sme biti iznad graničnih vrednosti koje su date u Uredbi o graničnim vrednostima emisija zagadjujućih materija u vazduhu iz stacionarnih izvora zagadživanja, osim postrojenja za sagorevanje („Sl. gl. RS“, br. 111/15), Prilog 1 – Granične vrednosti emisija za određene vrste postrojenja, Deo II – Proizvodnja i prerada metala, Crna metalurgija, tačka 6. Postrojenja za valjanje čelika, peći za zagrevanje i termičku obradu, gde je navedeno da granična vrednost emisije za nova i postojeća postrojenja za valjanje čelika, peći za zagrevanje i termičku obradu iznosi:
Zagađujuća materija	GVE (mg/Nm ³)
Praškaste materije	50
Oksiidi azota, izraženi kao NO ₂	500
- 16) Redovno vršiti merenje emisije gasovitih materija na svim emiterima prema Uredbi o merenjima emisija zagađujućih materija u vazduhu iz stacionarnih izvora zagađivanja („Sl. Glasnik RS“ br.5/2016) i uporediti ih sa odgovarajućim GVE (Uredba o graničnim vrednostima emisija zagađujućih materija u vazduhu iz stacionarnih izvora zagađivanja, osim postrojenja za sagorevanje („Sl. Glasnik RS“ br.111/2015). Ukoliko izmerene vrednosti prelaze granične vrednosti preduzeti mere za njihovo smanjivanje.
  - 17) Specificirati opremu koja kvalitetom i svojim karakteristikama zadovoljava sve propise i zahteve u pogledu zaštite životne sredine.
  - 18) Izvršiti pravilnu zaštitu opreme i postrojenja od statickog elektriciteta u skladu sa tehničkim uslovima za izvođenje radova.
  - 19) Uraditi projekat zaštite od požara i u toku izvođenja radova preduzeti sve mere zaštite predviđene navedenim projektom.
  - 20) Sistem prečišćene rashladne vode će biti povezan na postojeći sistem B čiste rashladne vode, koji je recirkulacioni i koji se koristi samo za hlađenje opreme.
  - 21) Sistem mutne rashladne vode će biti povezan na postojeći sistem D, čije se vode tretiraju u recirkulacionom sistemu za prečišćavanje otpadne vode Tople valjaonice.
  - 22) Sistem vode za skidanje šljake će biti povezan na postojeći sistem C, čije se vode tretiraju u recirkulacionom sistemu za prečišćavanje otpadne vode Tople valjaonice.
  - 23) Kontrolu kvaliteta otpadnih voda nastaviti u skladu sa dosadašnjom praksom, dobijenim Vodnim dozvolama i pozitivnom zakonskom regulativom.
  - 24) Postupanje sa svim vrstama otpada vršiti u skladu sa već utvrđenim načinom, koji je definisan urađenim Planom upravljanja otpadom.
  - 25) Redovno ažurirati urađeni Plan upravljanja otpadom.
  - 26) U skladu sa Zakonom o upravljanju otpadom ("Sl. glasnik RS", br. 36/09, 88/10 i 14/16) operater otpada dužan je da razvrstava i klasificuje otpad na propisan način.

- 27) Opasan otpad nastao u proizvodnji i održavanju mašina i uređaja uskladišti u odgovarajuće nepropusne posude/kontejnere u obezbeđen prostor predviđen za skladištenje opasnog otpada. Tečan opasan otpad (stara ulja ili dr...) skladišti u hermetički zatvorene posude otporne na dejstvo uskladištenog otpada, iznad nepropusne tankvane koja može da primi celokupnu zapreminu uskladištenog tečnog otpada.
- 28) Obezbediti ili koristiti postojeći prostor, posude, kontejnere, mašine za tretman za odlaganje i tretman reciklabilnog otpada (metal, plastika, staklo, drvo, tekstil ...) nastalog obavljanjem redovnog procesa rada na kompleksu.
- 29) Sav nekoristan čvrst materijal odlagati u kontejner koji prazni Javno komunalno preduzeće sa kojim je sklopljen ugovor.
- 30) Prilikom nabavke mašina uzeti u obzir da su na istim zastupljena rešenja kojima će buka od pokretnih elemenata i procesa obrade biti svedena na najmanju meru.
- 31) U cilju smanjenja buke i vibracija, mašine postaviti na odgovarajuće podloge, kako bi se sprečilo prenošenje buke i vibracija na okolinu.
- 32) U cilju smanjenja buke i vibracija u sistemu za ventilaciju, između ventilatora i ventilacionih kanala ostvariti elastičnu vezu, uskladiti brzine strujanja u ventilacionim kanalima i odabratи odgovarajuću debljinu lima.

8. DRUGI PODACI I INFORMACIJE

Za izradu ovog zahteva korišćena je sledeća dokumentacija:

- ◆ Kopija plana parcele
- ◆ Kopija katastarskog plana vodova
- ◆ Lokacijski uslovi
- ◆ Uslovi MUP-a RS, Sektor za vanredne situacije
- ◆ Uslovi Zavoda za zaštitu prirode Srbije
- ◆ Uslovi Ministarstva odbrane, Sektor za materijalne resurse, uprava za infrastrukturu
- ◆ Idejno rešenje – Glavna sveska, Energoprojekt Industrija a.d. – Beograd, decembar 2017.
- ◆ Idejno rešenje - Projekat arhitekture, Energoprojekt Industrija a.d. – Beograd, decembar 2017.
- ◆ Idejno rešenje – Mašinski projekat opreme, Energoprojekt Industrija a.d. – Beograd, decembar 2017.
- ◆ Podaci dobijeni od Nosioca projekta

KRATAK OPIS PROJEKTA

<i>Red. br.</i>	<i>Pitanje</i>	<i>DA/NE Kratak opis projekta?</i>	<i>Da li će to imati značajne posledice? DA/NE i zašto?</i>
1.	Da li izvođenje, rad ili prestanak rada Projekta podrazumeva aktivnosti koje će prouzrokovati fizičke promene na lokaciji (topografije, korišćenje zemljišta, izmenu vodnih tela, itd)	NE Nositelj projekta, HBIS GROUP Serbia Iron & Steel d.o.o. Beograd, ogranic Smederevo, planira da proširi proizvodnju i rekonstruiše i dogradi postojeći objekat pogona Topla valjaonica. Instaliraće se nova koračna peć u hali pogona Topla valjaonica, a preteći objekti će se izgraditi u blizini hale. Poslovni objekat koji je namenjen za Lokacija je potpuno komunalno opremljena svom primarnom infrastrukturom.	NE Radovi se obavljaju unutar kompleksa. Novoprojektovano proširenje kapaciteta koračne peći obuhvata katastarske parcele broj 2571/25; 2571/38; 2571/28; 2571/59 i 2571/54, K.O. Radinac. Parcele imaju pristup izgrađenoj komunalnoj infrastrukturi (struja, vodovod, kanalizacija, gasovod, telefon i saobraćajnice). Predviđeno je da se sistem prečišćene rashladne vode poveže na postojeći sistem B, sistem mutne rashladne vode će biti povezan na postojeći sistem D, dok će sistem vode za skidanje šljake biti povezan na postojeći sistem C. Tretman rashladne vode će se vršiti u postojećim sistemima, tako da nije potrebna izgradnja novih.
2.	Da li izvođenje ili rad projekta podrazumevaju korišćenje prirodnih resursa kao što su zemljište, voda, materijali ili energija, posebno onih resursa koji su neobnovljivi ili koji se teško obezbeđuju?	DA Izvođenje Projekta ne zahteva korišćenje neobnovljivih izvora energije. Za rad projekta koristiće se električna energija, visokopečni gas, voda i azot.	NE Nema bitnih posledica po okruženje, korišćenjem prirodnih resursa. Svi radovi obavljaju se unutar kompleksa, sa prethodno obezbeđenim resursima .
3	Da li projekt podrazumeva korišćenje, skladištenje, transport, rukovanje ili proizvodnju materija ili materijala koji mogu biti štetni po ljudsko zdravlje ili životnu sredinu ili izazvati zabrinutost zbog postojećeg ili mogućeg rizika po ljudsko zdravlje?	DA U redovnom radu projekta, kao sirovine, koristi se visokopečni gas koji ako se koristi u skladu sa preporukama ne može štetno uticati na zdravlje ljudi i životnu sredinu.	NE U toku redovnog rada, uz preduzimanje svih mera zaštite životne sredine propisanih za korišćenje i visokopečnog gasa, kao i adekvatno održavanje uređaja i mašina, nema opasnosti od štetnog delovanja Projekta.
4.	Da li će na projektu tokom izvođenja, rada ili po prestanku rada nastajati čvrst otpad?	DA Prilikom rada projekta nastaje vatrostalni šut, otpad koji nastaje održavanjem opreme, komunalni otpad i ambalažni otpad.	NE Vatrostalni šut nastao na lokaciji odlagaće se na adekvatan način u okviru postojećih skladišta. Opasan otpad će se skladišti u odgovarajuće posude u skladištu za opasan otpad. Konačno zbrinjavanje otpada vršiće se predajom ovlašćenim organizacijama .

5.	Da li će na projektu dolaziti do ispuštanja zagađujućih materija ili bilo kojih opasnih, toksičnih ili neprijatnih materija u vazduh?	DA Projektom je predviđena izgradnja 2 nova emitera koji će odvoditi izdutive gasove vazdušnog gorionika i izdutive gasove gasnog gorionika.	NE Koračna peć će biti instalisana unutar proizvodne hale. Otpadni gasovi koji nastaju su izdutni gasovi vazdušnog i gasnog gorionika, pa se ne očekuje prekoračenje GVE.
6.	Da li će projekat prouzrokovati buku i vibracije, ispuštanje svetlosti, toplotne energije ili elektromagnetskog zračenja?	DA Buka može da nastane usled rada transportnih uređaja i ventilacionog sistema.	NE Ne očekuje se prekoračenje nivoa buke, s obzirom na savremenu opremu i činjenicu da je oprema smeštana u zatvorenom prostoru.
7.	Da li projekat dovodi do rizika od kontaminacije zemljišta ili vode ispuštenim zagađujućim materijama na tlo ili u površinske ili podzemne vode?	NE Tehnološke otpadne vode će se ispuštati u postojeće sisteme za prečišćavanje otpadnih voda, deo će se posle prečišćavanja vraćati u proces. Sanitarne vode se odvojeno prikupljaju i ispuštaju u sanitarnu kanalizaciju koje se potom prečišćavaju na postrojenju za prečišćavanje sanitarnih voda.	NE Projektom su predviđene sve tehničke mere da ne dođe do kontaminacije zemljišta ili vode.
8.	Da li će tokom izvođenja ili rada projekta postojati bilo kakav rizik od udesa koji može ugroziti ljudsko zdravlje ili životnu sredinu?	DA Postoji opasnost od naglog isticanja visokopećnog gasa usled oštećenja instalacije, a time i stvaranja eksplozivnih smeša gasa i vazduha. U slučaju paljenja, eksplozivne smeše mogu izazvati eksploziju i požar.	NE Ukoliko se u toku projektovanja, izvođenja radova i redovnog rada primenjuju sve predviđene mere prevencije i zaštite od požara, opasnost od udesnih situacija se svodi na minimum.
9.	Da li će Projekat dovesti do socijalnih promena, na primer u demografskom smislu, tradicionalnom načinu života, zapošljavanju?	NE Projekat neće dovesti do negativnih demografskih promena. Radom objekta će doći do zapošljavanja okolnog stanovništva.	NE
10.	Da li postoje drugi faktori koje treba analizirati, kao što je razvoj koji će uslediti, koji bi mogli dovesti do posledica po životnu sredinu ili do kumulativnih uticaja sa drugim, postojećim ili planiranim aktivnostima na lokaciji?	NE	NE
11.	Da li ima područja na lokaciji ili u blizini lokacije, zaštićenih po međunarodnim ili domaćim propisima zbog svojih ekoloških, pejzažnih, kulturnih ili drugih vrednosti, koja mogu biti zahvaćena uticajem projekta?	NE Lokacija projekta se nalazi u postojećem Kompleksu, tako da mestu planirane rekonstrukcije i izgradnje nema zaštićenih prirodnih i kulturnih vrednosti.	NE
12.	Da li ima područja na lokaciji ili u blizini lokacije osetljivih zbog ekoloških razloga, na primer močvare, vodotoci ili druga vodna tela, planinska ili šumska područja, koja mogu biti zahvaćena uticajem projekta?	NE Na lokaciji Tople Valjaonice u kompleksu HBIS GROUP Serbia Iron & Steel d.o.o. Beograd, ogrank Smederevo nema osetljivih područja iz ekoloških razloga.	NE Otpadne vode se ispuštaju u postojeće sisteme za prečišćavanje otpadnih voda, pa tako prečišćene se odvode u recipijent reku Ralju..

13.	Da li ima područja na lokaciji ili u blizini lokacije koja koriste zaštićene, važne ili osetljive vrste faune i flore, na primer za naseljavanje, ležanje, odrastanje, odmaranje, prezimljavanje i migraciju, a koje mogu biti zagađene realizacijom projekta?	NE	NE
14.	Da li na lokaciji ili u blizini lokacije postoje površinske ili podzemne vode koje mogu biti zahvaćene uticajem projekta?	NE	NE
15.	Da li na lokaciji ili u blizini lokacije postoje područja ili prirodni oblici visoke ambijentalne vrednosti koji mogu biti zahvaćeni uticajem projekta?	NE	NE
16.	Da li na lokaciji ili u blizini lokacije postoje putni pravci ili objekti koji se koriste za rekreaciju ili drugi objekti koji mogu biti zahvaćeni uticajem projekta?	NE	NE
17.	Da li na lokaciji ili u blizini lokacije postoje transportni pravci koji mogu biti zagušeni ili koji prouzrokuju probleme po životnu sredinu, a koji mogu biti zahvaćeni uticajem projekta?	NE	NE
18.	Da li se Projekat nalazi na lokaciji na kojoj će verovatno biti vidljiv mnogim ljudima?	DA Novo izgrađeni objekti će biti vidljiv onima koji prolaze putnim pravcem Smederevo –Velika Plana i onima koji dolaze u HBIS GROUP Serbia Iron & Steel d.o.o. Beograd, ogrank Smederevo.	NE
19.	Da li na lokaciji ili u blizini lokacije ima područja ili mesta od istorijskog ili kulturnog značaja koja mogu biti zahvaćena uticajem projekta?	NE	NE
20.	Da li se projekat nalazi na lokaciji u prethodnom nerazvijenom području koje će zbog toga pretrpeti gubitak zelenih površina?	NE	NE
21.	Da li se na lokaciji ili u blizini lokacije projekta koristi zemljište, na primer za kuće, vrtove, druge privatne namene, industrijske ili trgovачke aktivnosti, rekreaciju, kao javni otvoreni prostor, za javne objekte, poljoprivrednu proizvodnju, za šume, turizam, rudarske ili druge aktivnosti koje mogu biti zahvaćene uticajem projekta?	DA Prve privatne kuće se nalaze na oko 800 m severozapadno od lokacije.	NE Sve aktivnosti vezane za rad projekta izvođe se unutar kompleksa i neće imati uticaja na okolne objekte.

22.	Da li za lokaciju ili okolinu lokacije postoje planovi za buduće korišćenje zemljišta koje može biti zahvaćeno uticajem projekta?	NE Mogući su radovi na adaptaciji ili rekonstrukciji postojećih objekata ili izgradnji novih objekata, ali oni neće biti zahvaćeni uticajem predmetnog projekta.	NE
23.	Da li na lokaciji ili u blizini lokacije postoje područja sa velikom gustom naseljenosti ili izgrađenosti koja mogu biti zahvaćena uticajem projekta?	NE Najближа naselja Radinac, Vranovo i Ralja nisu zahvaćeni uticajem projekta.	NE
24.	Da li na lokaciji ili u blizini lokacije ima područja zauzetih specifičnim (osetljivim) korišćenjima zemljišta, na primer bolnice, škole, verski objekti, javni objekti koji mogu biti zahvaćeni uticajem projekta?	NE U blizini lokacije nema navedenih objekata	NE
25.	Da li na lokaciji ili u blizini lokacije ima područja sa važnim, visoko kvalitetnim ili retkim resursima (na primer podzemne vode, površinske vode, šume, poljoprivredna, ribolovna, lovna i druga područja, zaštićena prirodna dobra, mineralne sirovine i dr.) koja mogu biti zahvaćena uticajem projekta?	NE	NE.
26.	Da li na lokaciji ili u blizini lokacije ima područja koja već trpe zagađenje ili štetu na životnoj sredini (na primer, gde su postojeći pravni normativi životne sredine pređeni) koja mogu biti zahvaćena uticajem projekta?	NE	NE
27.	Da li je lokacija projekta ugrožena zemljotresima, sleganjem zemljišta, klizištima, erozijom, poplavama ili povratnim klimatskim uslovima (na primer temperaturnim razlikama, maglom, jakim vetrovima) koje mogu dovesti do prouzrokovanja problema u životnoj sredini od strane projekta?	NE Predviđena lokacija je ravna i nije podložna zemljotresima, klizanju, eroziji i sl. Klimatski uslovi na lokaciji ne prouzrokuju probleme u životnoj sredini od strane projekta. Na lokaciji nema bitnijih razlika u vazdušnom pritisku koje bi mogle da uslove veća strujanja vazduha.	NE

Rezime karakteristika projekta i njegove lokacije, sa indikacijom potrebe za izradom studije o proceni uticaja na životnu sredinu

Nosilac projekta, HBIS GROUP Serbia Iron & Steel d.o.o. Beograd, ogrank Smederevo, planira da proširi proizvodnju i rekonstruiše i dogradi postojeći objekat pogona Topla valjaonica. Instaliraće se nova koračna peć u hali pogona Topla valjaonica, a prateći objekti će se izgraditi u blizini hale.

Fabrika za proizvodnju i valjanje čelika HBIS GROUP Serbia Iron & Steel d.o.o. Beograd, ogrank Smederevo, ima projektovani proizvodni kapacitet od 2.200.000 t/god. Pogon Topla valjaonica se sastoji od linije za toplo valjanje limova šrine od 720 do 2050 mm i debljine od 1,5 do 15 mm. Na kraju linije za toplo valjanje se nalazi mašina za namotavanje limova u rolne. Pre procesa valjanja, slabovi, koji predstavljaju ulaznu sirovину postrojenja, se zagrevaju u potisnim pećima.

Nova koračna peć projektovana je u okviru postojeće hale Tople valjaonice, a u cilju postizanja projektovanog kapaciteta proizvodnje čelika i limova.

Obzirom da se rekonstrukcija objekta, koja podrazumeva dodavanje nove peći za zagrevanje slabova, dešava u njegovom krajnjem jugoistočnom delu, bočna jugoistočna fasada je pretrpela izmene u smislu prodora instalacionih cevi za povezivanje opreme, koja je smeštena na novoformiranom platou, koji se nalazi u neposrednoj blizini Tople valjaonice. Rekonstrukcija postojećeg objekta ne utiče na promenu gabarita objekta, obzirom da je postojeći objekat Tople valjaonice prvobitno projektovan za tri potisne peći, pri čemu su do sada ugrađene dve, a ovim projektom je predviđena ugradnja treće koračne peći.

Za rad nove peći potrebno je izgraditi prateće objekte, i to: elektro prostoriju, objekat za ventilatore izduvnih gasova, dimnjak izduvnih gasova vazdušnih gorionika, dimnjak izduvnih gasova gasnih gorionika, objekat za ventilatore svežeg vazduha, kao i plato sa opremom za manipulaciju odbačenim slabovima. Da bi se rešio problem uklanjanja škartnih slabova, planirano je postavljanje dizalice nosivosti 50 t. Dizalica će biti postavljena izvan objekta.

Novoprojektovano proširenje kapaciteta koračne peći obuhvata katastarske parcele broj 2571/25; 2571/38; 2571/28; 2571/59 i 2571/54, K.O. Radinac.

Nova grejna peć koristi visokopečni gas kao gorivo, primenjujući dualni vazdušno-gasni regenerativni grejni metod, pri čemu se temperatura izduvnog gasa smanjuje na ~ 150 °C, te je stoga recikliranje otpadne toplote dimnog gasa na maksimalnoj granici, da bi se uštedela energija i smanjila potrošnja.

Opis objekata

Objekat Elektro prostorija je armirano betonska ramovska konstrukcija, sa rasponom osa 23 m u podužnom pravcu i 9 m u poprečnom pravcu. Objekat je fundiran na armirano-betonskim temeljima. Spratnost objekta je P+0. Približna kota slemena objekta je h = 5,30 m.

Objekat Ventilatora izduvnih gasova je armirano betonska ramovska konstrukcija, sa rasponom osa 23 m u podužnom pravcu i 9 m u poprečnom pravcu. Objekat je fundiran na armirano-betonskim temeljima. Spratnost objekta je P+0. Približna kota slemena objekta je h = 5,30 m.

Dimnjak izduvnih gasova gasnih gorionika je čelična cev prečnika Ø 1820 mm, postavljena na armirano betonskom temelju. Visina dimnjaka je približno h = 35 m. Omogućen je pristup platformi na +10 m pomoću spiralnih metalnih stepenica.

Dimnjak izduvnih gasova vazdušnih gorionika je čelična cev prečnika Ø 1620 mm, postavljena na armirano betonskom temelju. Visina dimnjaka je približno h = 35 m. Omogućen je pristup platformi na +10 m pomoću spiralnih metalnih stepenica.

Objekat Ventilatora svežeg vazduha je armirano betonska ramovska konstrukcija, sa rasponom osa 12 m u podužnom pravcu i 12,50 m u poprečnom pravcu. Objekat je fundiran na armirano-betonskim temeljima. Spratnost objekta je P+0. Približna kota slemena objekta je h = 5,30 m.

Plato sa opremom za manipulaciju odbačenim slabovima: Armirano – betonski plato ispred jugoistočne fasade objekta Topla valjaonica za smeštaj mašinske opreme i kranskog mosta.

Obračun i analiza ostvarenih površina

Ukupna površina parcela broj 2571/25; 2571/38; 2571/28; 2571/59; 2571/54 je: 499.841,00 m²

- Pregled površina novoprojektovanih objekata:
- Bruto površina Objekta elektro prostorije: 223,25 m²
- Bruto površina Objekat ventilator izduvnih gasova: 223,25 m²
- Bruto površina Dimnjak izduvnih gasova gasnih gorionika: 13,48 m²
- Bruto površina Dimnjak izduvnih gasova vazdušnih gorionika: 13,48 m²
- Bruto površina Objekat ventilator svežeg vazduha: 150,00 m²
- Bruto površina Cevnog mosta sa platformama: 1732,05 m²
- Bruto površina platoa ispred tople valjaonice za smeštaj opreme i kranskog mosta (plato sa opremom za smeštaj odbačenih slabova): 452,27 m²

Indeks zauzetosti:

- Ukupna površina horizontalne projekcije pod postojećim objektima na parcelama: 218913,00 m²
- Ukupna površina horizontalne projekcije Koračne peći: 2807,78 m²
- Indeks zauzetosti: $(218913,00 + 2807,78) / 499841,00 * 100\% = 44,35\%$
- Indeks izgrađenosti:
- Ukupna površina (BRGP) pod postojećim objektima na parceli iznosi: 666681,00 m²
- Ukupna površina (BRPG) Koračne peći: 2807,78 m²
- Indeks izgrađenosti: $(666681,00 + 2807,78) / 499841,00 = 1,33$

Fasada zidanih objekata projektovana je kao kontaktna sa potrebnim slojem mineralne-kamene vune prema važećim propisima PP zaštite i u skladu sa pravilnikom energetske efikasnosti objekata. Fasadna sokla je obrađena u skladu sa zahtevima energetske efikasnosti i završno bojena.

Krov objekata je projektovan kao četvorovodni sa nagibom krovnih ravni od 2°. Krovni pokrivač predstavlja slagani krov sa sledećim slojevima: AB ploča, aluminijumska folija, kamera vuna u potreboj debljinu sloja prema koeficijentu prolaza topote potrebnom za ovaj tip objekata I kao završni sloj hidroizolaciona membrane tipa Sika ili slično. Zahtevna otpornost krovnog pokrivača prema požaru mora se potvrditi odgovarajućim atestom proizvođača.

Odvođenje atmosferskih voda sa krova je predviđeno preko olučnih horizontala, a zatim preko olučnih vertikalnih odgovarajućeg porečnog preseka.

Spoljno uređenje, platoi, saobraćajnice, protivpožarni putevi

Novoprojektovane pristupne rampe za objekte Elektro prostorija i objekat ventilator izduvnih gasova, imaju izlaz na internu saobraćajnicu Put broj 4. Novoformirani plato za smeštaj opreme i kranskog mosta ima pristup kako sa interne saobraćajnice Put broj 4, tako i sa interne saobraćajnice Put broj 18.

INSTALACIJE:

Svi sistemi za snabdevanje vodom nove peći će biti povezani na postojeće sisteme. Postojeći sistemi su dovoljnog kapaciteta i imaju odgovarajući kvalitet i pritisak vode.

U okviru novog objekta predviđene su sledeće sistemi instalacija:

Hidrotehničke instalacije

Prema tehničkotehnološkim zahtevima nove koračne peći postoje sledeći hidrotehnički sistemi:

- Sistem rashladne vode
- Sistem industrijske i protivpožarne vode
- Sistem demineralizovane vode za hlađenje koračne peći isparavanjem
- Sistem nužne vode za koračnu peć
- Sanitarna voda i kanalizacija
- Drenažni sistem

Sistem rashladne vode

Na osnovu postojeće situacije na terenu, kao i potvrde Investitora, sistem prečišćene rashladne vode će biti povezan na postojeći sistem B, sistem mutne rashladne vode će biti povezan na postojeći sistem D, dok će sistem vode za skidanje šljake biti povezan na postojeći sistem C. Postojeći cevovodi rashladne vode na koji se povezuju novi sistemi sa nalaze u tunelu Tople valjaonice na nivou -4,0 m, a povrat mutne vode i vode za skidanje šljake se ispuštaju u sinter kanal. Tretman rashladne vode će se vršiti u postojećim sistemima, tako da nije potrebna izgradnja novih.

Sistem industrijske i protivpožarne vode

Sistem industrijske vode prevashodno služi za dopunjavanje sistema rashladne vode i za gasni drenažer, sa ukupnim kapacitetom od $10\text{m}^3/\text{h}$. Ova voda se dobija iz postojećih kapaciteta HBIS GROUP Serbia Iron & Steel d.o.o. Beograd, ogrank Smederevo.

U saglasnosti sa pravilnicima potrošnja protivpožarne vode oko koračne peći (unutar objekta tople valjaonice) iznosi 10l/s , sa pritiskom od 0.4MPa . Unutrašnji hidranti su postavljeni na rastojanjima ne većim od 30m . Postojeća protivpožarna mreža Tople valjaonice je postavljena u obliku prstena.

Sistem demineralizovane vode za hlađenje koračne peći isparavanjem

Količina potrebne demineralizovane vode za hlađenje isparavanjem prosečno iznosi $10\div 15\text{ m}^3/\text{h}$. Novi sistem će, cevovodom DN80, biti povezan na postojeći sistem demineralizovane vode unutar fabričkog kruga.

Sistem nužne vode za koračnu peć

Potrebni kapacitet sistema nužne vode je $150\text{m}^3/\text{h}$, sa pritiskom od 0.3MPa . Za povezivanje na postojeći sistem nužne vode, koji se nalazi unutar fabričkog kruga, će se koristiti šavne cevi prečnika DN200.

Sanitarna voda i kanalizacija

Potrošnja sanitарне vode je $1\text{ m}^3/\text{dan}$, dok je potrebni kapacitet kanalizacije $0,8\text{ m}^3/\text{dan}$, uz korišćenje postojećih kapaciteta u radionici.

Drenažni sistem

To je uglavnom drenaža spoljnog cevovoda visokopećnog gasa. Kapacitet drenaže je $1,5\text{ m}^3/\text{h}$, dok je prečnik drenažnog cevovoda DN80 i vodi se do drenažne jame koja se nalazi u blizini.

Elektro-energetske instalacije

Projekti obuhvataju napajanje i distribuciju električne energije, elektromotorni pogon, instalaciju osvetljenja, gromobransku zaštitu i spoljni razvod za peć, rolganzi za punjenje i pražnjenje, rolgang za odbacivanje slabova i ostale pomoćne objekte.

U oblasti peći biće instalirano razvodno postrojenje 6kV. Razvodno postrojenje 6kV će se napajati iz odgovarajućeg 6kV razvodnog postrojenja postojeće transformatorske stanice GTS-1.

Trafostanica se nalazi u blizini peći, opremljena je sa dva transformatora snage 1600kVA $6/0.42\text{kV}$ koji su povezani na novo 6kV razvodno postrojenje. Sa ovih transformatora se napajaju peć, rolganzi za punjenje i pražnjenje i rolgang za odbacivanje slabova. U normalnom radu oba transformatora rade u isto vreme. Kada jedan transformator ispadne drugi transformator može da preuzme napajanje svih bitnih potrošača.

Predviđa se kompenzacija reaktivne snage na $0,4\text{kV}$ strani.

Osvetljenje

Instalacija osvetljenje će se napajati iz niskonaponskog razvodnog ormana. Kao dodatak radnom osvetljenju biće predviđeno i protiv panično osvetljenje. Transformatorska stanica, prostorija za niskonaponski razvod i komandna sala će takođe biti opremljene sa radnim i protiv paničnim osvetljenjem.

Napon za osvetljenje je $400/230\text{ VAC}$. Napon radnog osvetljenja je 230 VAC . Napon osvetljenja održavanja je $24/12\text{ VAC}$.

Svetiljke će biti energetski efikasne. Za saobraćajnice će se predvideti metal halogene svetiljke. Energetski efikasne svetiljke će se koristiti u elektro sobi i u komandnoj sali. Svetiljke u odgovarajućoj EX zaštiti će se koristiti na mestima gde je prisutan eksplozivni gas ili prašina, u blizini gasnog rezervoara.

Gromobranska zaštita i uzemljenje

Biće predviđeno zaštitno, radno i gromobransko uzemljenje. U slučaju združenog uzemljenja otpor ne bi trebao biti veći od 1Ω .

Sva elektro oprema će biti povezana na zaštitno uzemljene, a metalne cevi i sve ostale metalne mase treba povezati na uzemljenje koje nije veće od 4Ω .

Instalacije telekomunikacija i dojave požara

Predviđeni su sledeći telekomunikacioni sistemi:

- telefonski sistem,
- sistem video nadzora,
- sistem dojave požara.

Telefonski sistem

Predviđeno je korišćenje postojećeg telefonskog sistema.

Sistem video nadzora

Da bi se obezbedila sigurna proizvodnja, poboljšala efikasnost proizvodnje, osigurala bezbednost opreme i personala kao i da bi se zadovoljili zahtevi da operativno osoblje mora da nadzire proizvodne delove ili mesta koja ne mogu da budu direktno nadzirana, predviđen je sistem video nadzora na ulazu – izlazu koračne peći. Centralna oprema je predviđena u glavnoj komandnoj sobi.

Sistem automatske dojave požara

Predviđen je sistem automatske dojave požara u objektima:

- hidraulična stanica,
- razvodno postrojenje.

Protivpožarna centrala je predviđena u kontrolnoj sobi.

Sistem automatske dojave požara se sastoji od:

- protivpožarne centrali,
- automatskih dimnih javljača,
- automatskih termičkih javljača,
- linjskog javljača (termički kabl),
- ručnih javljača,
- ulaznih i izlaznih modula,
- instalacije.

Termički kabl je predviđen u kablovskim nosačima.

Instalacija se vodi u pocinkovanim čeličnim cevima.

Za signalizaciju alarmnog stanja su predviđene alarmne sirene i bljeskalice.

Spoljašnji mrežni cevovod

Ukupna dužina cevovoda visokopećnog gasa je oko 0,9 km, prečnika je DN2000 i sa primenom visećeg polaganja. Lokacija mesta spajanja na postojeću cev visokopećnog gasa je na južnoj strani stanice za mešanje gasa.

Azot sekoristi za prođuvavanje cevi visokopećnog gasa, instrumenatciju, toplu i hladnu proveru i pročišćavanje visokotemperaturne kamere (industrijske TV). Pritisak u cevovodu iznosi $0.4 \sim 0.6 \text{ MPa}$, a temperatura gasa je ambijentalna. Azotni cevovod se direktno vodi iz postojeće cevne mreže prostora Tople valjaonice, prečnika DN100.

Grejanje, ventilacija, klimatizacija

Grejanje

Ukoliko je potrebno održavanje temperature u zimskim mesecima unutar novih objekata će biti instaliran toplovodni radijatori za zagrevanje. Radijatorski sistemi objekata će biti povezani na fabričku grejnu mrežu.

Ventilacija

U objektima gde oprema emituje veliku količinu toplove ili štetnog gasa ili ima zahteve za ventilacijom u hitnim slučajevima će biti instalirani ventilacioni sistemi.

Klimatizacija

U prostorijama sa višim nivoom konfora, kao i u prostorijama sa velikom disipacijom toplove koje imaju zahteve za klimatizacijom, će biti instaliran klima uređaj potrebnog kapaciteta.

GLAVNE KARAKTERISTIKE PROIZVODNJE

Unutrašnjost peći je podeljena na dve posebne sekcije, tj. na stacionarni i pokretni deo. Stacionarni deo je konstruisan korišćenjem odgovarajućih vatrostalnih materijala pogodno odabranih za maksimalne temperature koje se javljaju u peći.

Ovaj deo ima 6 uzdignutih radnih šina za nošenje slabova za vreme transporta kroz peć. Stacionarni sistem se oslanja direktno na temelj preko vodom hlađenih cevi. Pokretni deo je slično konstruisan i sadrži 7 podižućih radnih šina ne uključujući koračnu konstrukciju. Pokretni delovi se oslanjaju na sistem cevi za hlađenje, čeličnu konstrukciju, i kreću se pravolinjski radi transporta slabova kroz peć.

Slabovi ulaze kroz otvor za punjenje, prenose se i centriraju na vodom hlađene konkavne valjke, a zatim se odižu sa ovih valjaka pomoću pokretnih šina i transportuju se kroz peć. U poslednjoj zoni slabovi se postavljaju na vodom hlađene konkavne valjke za pražnjenje.

Bočni zidovi peći sadrže 6 otvora za proveru, jedan otvor za punjenje, jedan otvor za pražnjenje i jedan otvor za čišćenje.

Peć je automatizovana sistemom upravljanja koji kontroliše temperature, pritisak u peći, protok vazduha i goriva. Temperatura toplog vazduha svake zone održava se na unapred zadatim vrednostima uz pomoć automatske regulacije dovoda goriva u tu zonu. Temperatura u zoni kontroliše se termoparam, koji je direktno vezan sa upravljačkim sistemom. Regulator pozicionira ventil za dotok goriva tako da on meri protok goriva u zoni i daje ispravku odstupanja od željene temperature. Svaka zona toplog vazduha ima svoj sistem koji kontroliše odnos između količine goriva i vazduha. Pritisak u peći kontroliše se u visokotemperaturskoj zoni pomoću vodom hlađenih dampera u dimnjaku koji je na ulaznom kraju peći.

Količina izlaznih gasova iz dimnjaka na izlaznom delu proporcionalna je količini vazduha za sagorevanje u visokotemperaturskoj zoni. Ulazna i izlazna temperatura otpadnih gasova u rekuperatoru kontroliše se na "multipoint rekorder"-u.

Slabovi se ubacuju u peć pomoću sistema za punjenje koji se sastoji od: radne ploče za punjenje, čistača, zaustavnice, mernih kola amortizera i ulaznog stola sa valjcima. Slabovi se stavljaju na sistem za punjenje pomoću viljuškara. Pokretni sistem u peći kruži kroz sistem rampi, valjaka, vučnih šina i posebno projektovanih, hidraulički sinhronizovanih cilindara.

Slabovi se dižu sa dva, specijalno sinhronizovana cilindra a zatim prolaze kroz kroz peć, a pokreće je koračni mehanizam.

Osnovni podsklopovi (uređaji) su :

- Rolgang za hladne slabove
- Uredaj za punjenje peći
- Koračna peć
- Uredaj za pražnjenje peći
- Rolgang za tople slabove

Pored same peći za njen rad potrebno je izgraditi i ventilatorsko postrojenje, elektro sobu, postrojenje za izdvajanje kondenzata i dr.

Nova peć koristi visokopečni gas kao gorivo, primenjujući dualni vazdušno-gasni regenerativni grejni metod, temperatura izduvnog gase se smanjuje na ~ 150 °C, te je stoga recikliranje otpadne toplote dimnog gase na maksimalnoj granici, da bi se uštedela energija i smanjila potrošnja.

Proces dobijanja toplo valjanog lima u Koračnoj peći sastoji se od nekoliko faza: punjenje, prenos slabova u peći, grejanje i pražnjenje.

Prečišćavanje otpadnih voda

Koračna peć, koja je predmet projekta, instalira se u pogonu Topla valjaonica. Projektom je predviđeno da se peć i prateći objekti priključe na postojeću mrežu vodovoda i kanalizacije. Očekuje se povećanje količine nastalih otpadnih voda i to:

1. Sanitarno-fekalnih otpadnih voda i
2. Tehnoloških otpadnih voda

Sanitarno-fekalne otpadne vode potiču od upotrebe WC-a i sanitarnih čvorova. Potrošnja sanitarne vode je 1m³/dan, dok je potrebni kapacitet kanalizacije 0,8 m³/dan, uz korišćenje postojećih kapaciteta.

Potreban kapacitet indirektne vode za hlađenje je 250m³/h, a potreban kapacitet direktnе rashladne vode iznosi 140 m³/h. Potreban kapacitet vode za skidanje šljake iznosi 60 m³/h. Na osnovu postojeće situacije na terenu, kao i potvrde Investitora, sistem prečišćene rashladne vode će biti povezan na postojeći sistem B, sistem mutne rashladne vode će biti povezan na postojeći sistem D, dok će sistem vode za skidanje šljake biti povezan na postojeći sistem C. Postojeći cevovodi rashladne vode na koji se povezuju novi sistemi sa nalaze u tunelu Tople valjaonice na nivou -4,0 m, a povrat mutne vode i vode za skidanje šljake se ispuštaju u sinter kanal. Tretman rashladne vode će se vršiti u postojećim sistemima, tako da nije potrebna izgradnja novih.

Zagađenje vazduha

Količina izlaznih gasova iz dimnjaka na izlaznom delu proporcionalna je količini vazduha za sagorevanje u visokotemperaturskoj zoni. Ulazna i izlazna temperatura otpadnih gasova u rekuperatoru kontroliše se na "multipoint rekorder"-u.

Otpadni gasovi se ispuštaju kroz:

- Dimljak izduvnih gasova vazdušnog gorionika: Prečnik Ø1620mm, visina35m.
- Dimljak izduvnih gasova gasnog gorionika: Prečnik Ø 1820mm, visina 35m.

Čvrsti otpad

Koračna peć je obložena vatrostalnim oblogom, koje se kombinuju sa toplotno izolacionim ciglama, kalcijum-silikatnim pločama sa mikroporoznim slojem, koje poboljšavaju integritet zidova, pojačavaju termalnu izolaciju, i na taj način obezbeđuju minimalni gubitak toplote a omogućuje se duže trajanje obloge.

Kako vatrostalna obloga koračne peći ima ograničeno trajanje, to se posle njihovog oštećenja odstranjuje stari ozid i vrši ozidivanje novog.Nastali vatrostalni šut će se odlagati na predviđena mesta u pogonu dok traju radovi, a zatim odlagati na namensku lokaciju do preuzimanja od strane ovlašćenog operatera za ovu vrstu otpada.

Pri normalnom odvijanju tehnološkog procesa rada nastaje otpadne materije od održavanja opreme (zaptivni materijal, rezervni delovi, zauljene krpe...), kao i mešani komunalni otpad koji stvaraju radnici kompleksa svojim aktivnostima.

Buka i vibracije

Uticaj buke kao štetnog faktora je takođe moguć na transportnim uređajima i ventilacionom sistemu.

Posle puštanja objekta u rad izvršiće se, u skladu sa važećim Pravilnikom o dozvoljenom nivou buke, propisano merenje buke nastale radom opreme. Ukoliko se tom prilikom ustanove eventualna prekoračenja zakonskih normi, sproveće se odgovarajuća sanacija od strane proizvođača opreme ili servisera.

Svetlost, toplota i radijacija

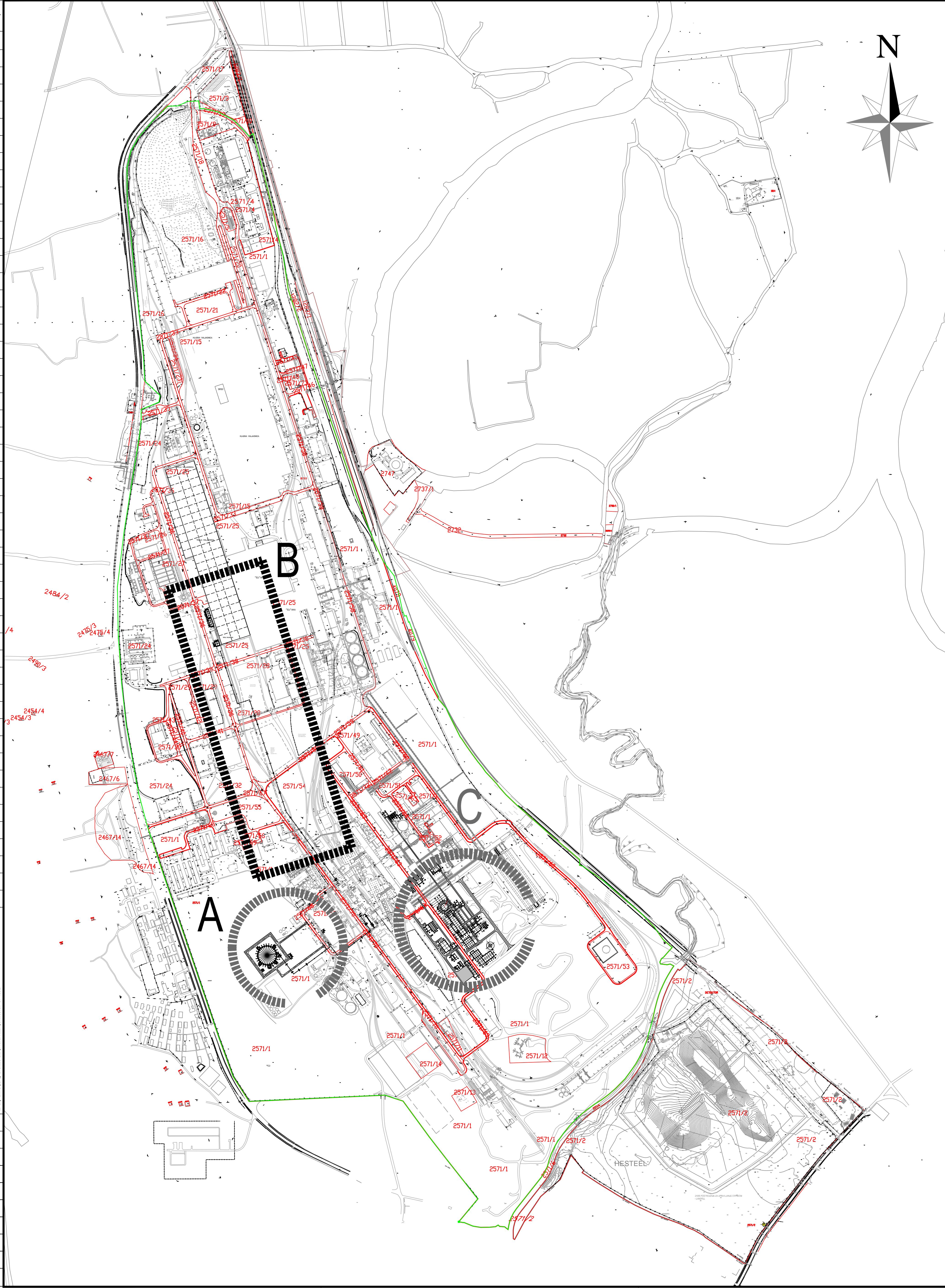
Postojeća hala Tople valjaonice je adekvatno osvetljena.

Prilikom rada koračne peći ne koriste se nikakvi izvori jonizujućih, elektromagnetnih i drugih zračenja. Uprkos činjenici da se radom koračne peći razvijaju visoke temperature do oko $1100 \sim 1,250^{\circ}\text{C}$, rad peći ne predstavlja izvor topote u životnoj sredini, obzirom na činjenicu da je u pitanju zatvoreni tehnološki sistem, odnosno da se zagrejani gasovi koriste za dobijanje pare, pa nema štetnog uticaja na životnu sredinu. Para se proizvodi u sistemu za hlađenje isparavanjem grejne peći, a njen pritisak iznosi 1.3 MPa. Dobijena para, iz uređaja za izdvajanje vode i pare se cevovodom spaja na postojeću cevnu parnu mrežu Tople valjaonice. Prosečan kapacitet proizvodnje pare peći iznosi 9t/h, a maksimalan kapacitet je 16 t/h. Dobijena (proizvedena) para se koristi za sistem proizvodnje energije.

U okviru HBIS GROUP Serbia Iron & Steel d.o.o. Beograd, ogrank Smederevo već je uspostavljen sistem zaštite životne sredine. Ugradnja nove koračne peći i izgradnja pratećih objekata neće bitno uticati na promene u životnoj sredini, a pre svega na uspostavljen sistem postupanja sa otpadom i sistem merenja emisije zagađujućih materija u vazduh iz drugih emitera, pa smatramo da je projekat **ugradnje nove koračne peći u postojeći objekat hale Tople valjaonice i izgradnja pratećih objekata u kompleksu fabrike za proizvodnju i valjanje HBID Group Serbia Iron & Steel d.o.o. Beograd na k.p. br. 2571/25, 2571/38, 2571/28, 2571/59 i 2571/54 KO Radinac održiv na planiranoj lokaciji.**

Za HBIS GROUP Serbia Iron & Steel d.o.o. Beograd
ovlašćeni zastupnik
„Energoprojekt Industrija“ a.d. Beograd

LEGENDA:
LEGEND:

A - REZERVOAR ZA VISOKOPEĆNI GAS
GAS HOLDER

B - KORAČNA PEĆ
HEATING FURNACE

C - NEW SINTERING PLANT 180m²
NOVO POSTROJENJE ZA SINTEROVANJE 180m²

The Project subject is marked
Predmet Projekta je obeležen

Factory compound
Granica fabričkog kruga

The cadastral parcels boundary
Granica katastarske parcele

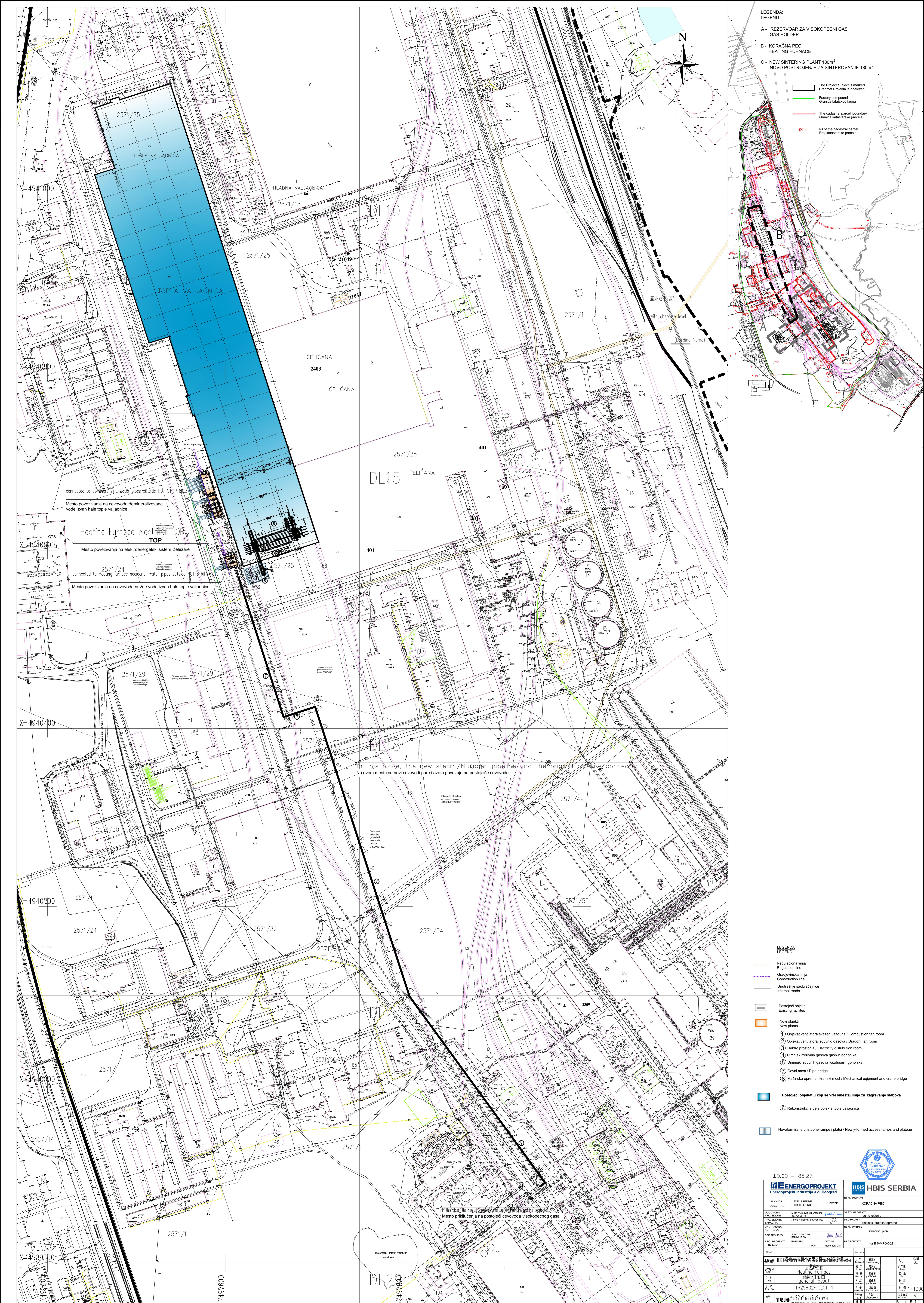
No of the cadastral parcel
Broj katastarske parcele

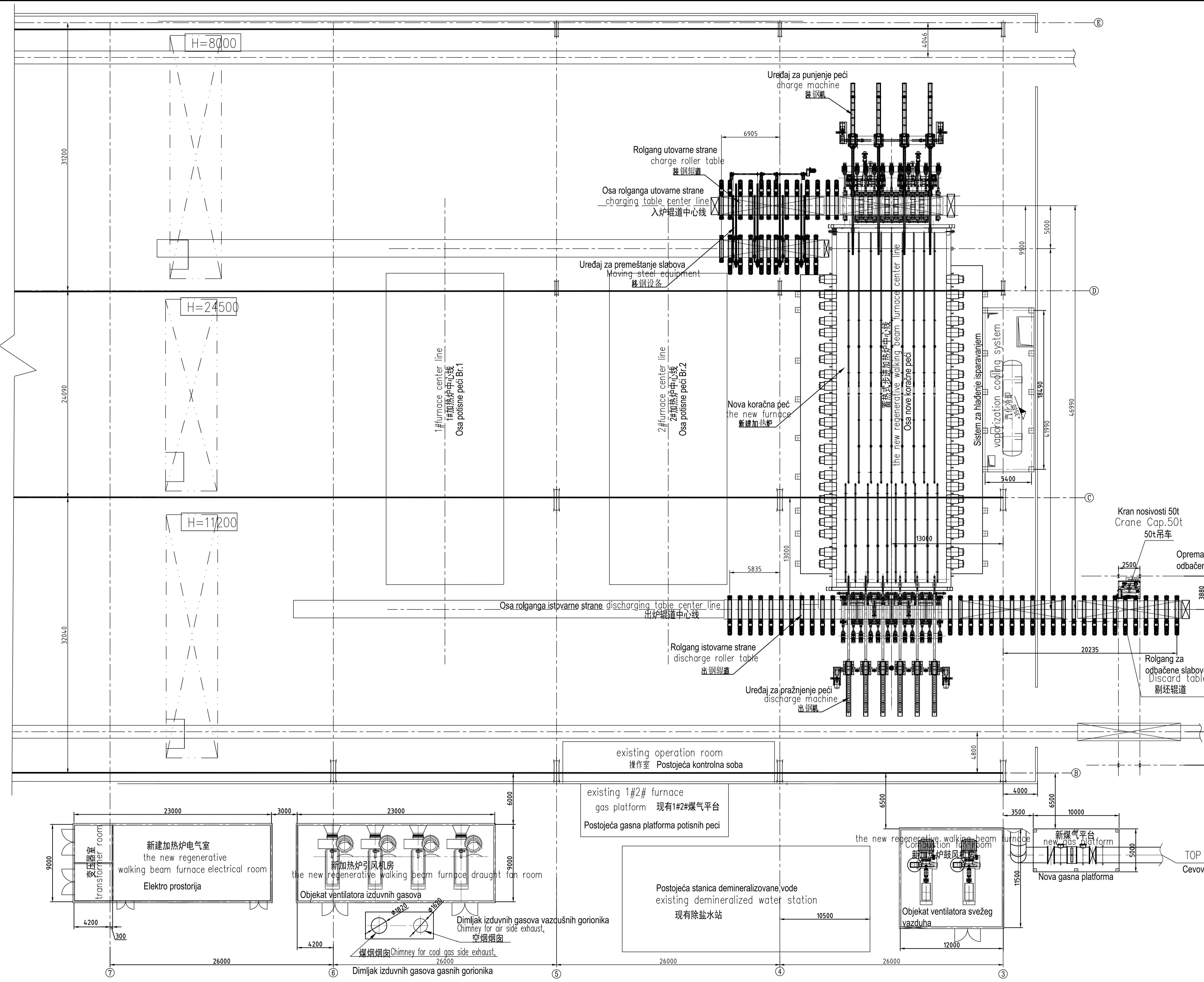
2571/1

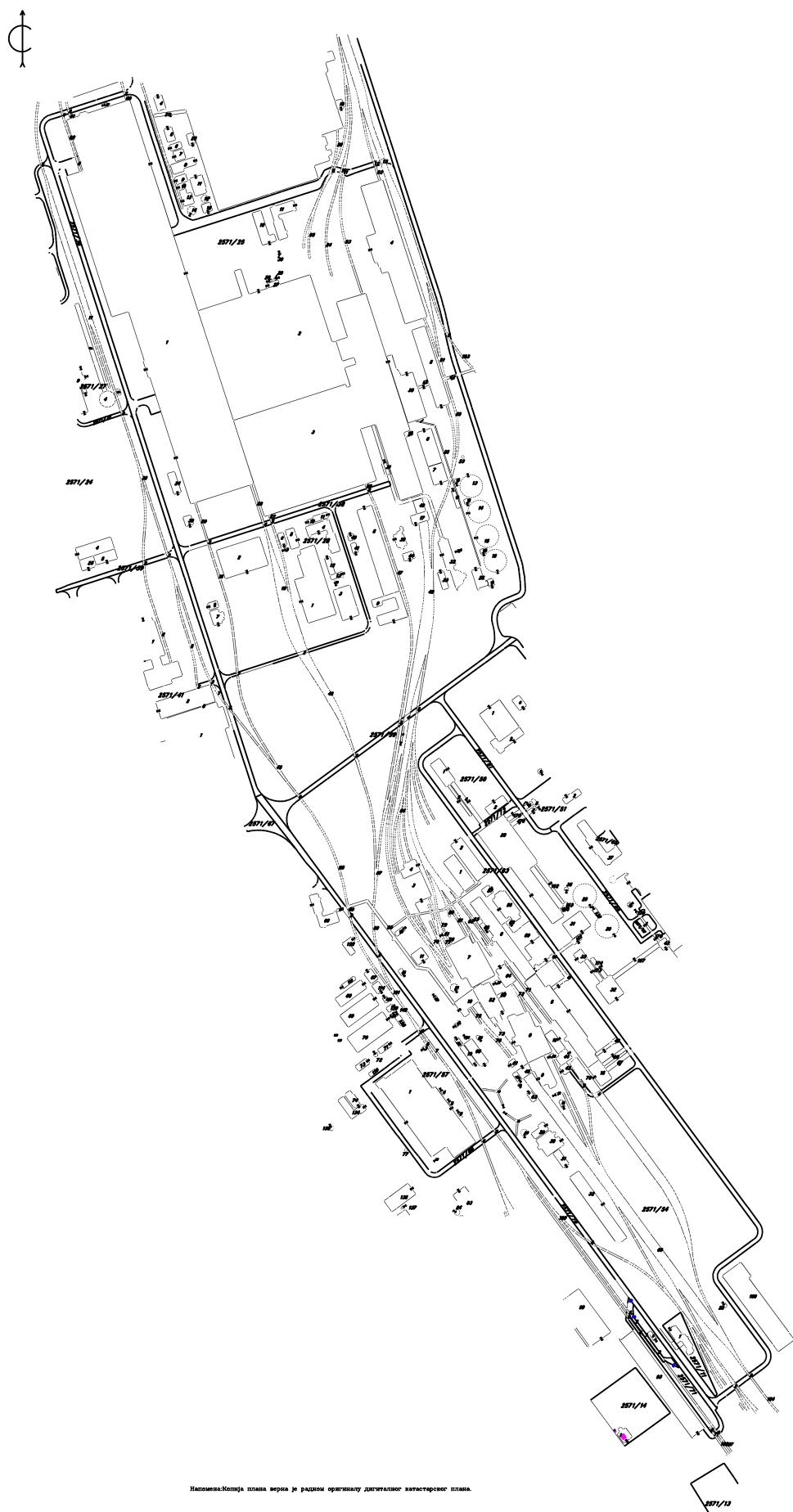
±0.00 = 85.27

ENERGOPROJEKT Energoprojekt Industrija a.d. Beograd			HBIS GROUP	HBIS SERBIA
UGOVOR 2589-EI/17	IME I PREZIME BROJ LICENCE	POTPIS	NAZIV OBJEKTA	KORAČNA PEĆ
OPGOVORNJI PROJEKTANT	Milan Vučićević, dipl.mash.inz. 333 0596 16	<i>Boško Bošković</i>	VRSTA PROJEKTA	Idejno rešenje
PROJEKTANT/ SARADNIK	Ljiljana Ranković, g. t.		DEO PROJEKTA	Mašinski projekt opreme
UNUTRAŠNJA KONTROLA			NAZIV CRTEŽA	
ŠEF PROJEKTA	Irena Đurić, d.i.g. 310 N811 15	<i>Irena Đurić</i>	Opšti situacioni plan	
BRD PROJEKTA	RAZMERA	DATUM	BRD CRTEŽA	ldr B 6-MPO-001
ZEI203017		1:5000		
图名	工程名称 Project Name	设计制图 Design Drawing	设计制图 Design Drawing	专业制图 Professional Drawing
图号	子项名称 Sub-project Name	制图 Drawing	制图 Drawing	专业制图 Professional Drawing
图名	图名(英文) Name of Drawing	校核 Check	校核 Check	重量 Weight
图号	图名(英文) Name of Drawing	校核 Check	校核 Check	重量 Weight
甲级	设计 Design	审核 Examined	审核 Examined	材料 Material
First Grade	设计经理 Design Manager	审核 Examined	审核 Examined	材料 Material
		批准 Approved	审定 Approved	比例 Scale
		设计 Design	设计 Design	比例 Scale
		日期 Date	日期 Date	修改版次 Version
				共 Tal. Pages
				第 Page No.

HBIS GROUP			HBIS SERBIA
Energoprojekt Industrija a.d. Beograd			KORAČNA PEĆ
UGOVOR 2589-B/I/17	IME I PREZIME BROJ LICENCE	POTPIŠI	NAZIV OBJEKTA
ODGOVORNJI PROJEKTANT PROJEKTANT/ SARADNIK	Milan Vujičić, dipl.mas.inž. 333 OS96 16	VRSTA PROJEKTA Idejno rešenje	DEO PROJEKTA Mašinski projekt opreme
UNUTRAŠNJA KONTROLA	Jelena Vujičić, dipl.mas.inž.	NAZIV CRTEŽA Naziv crteža	DISPOZICIJA OPREME Dispozicija opreme
ŠEF PROJEKTA BROJ PROJEKTA ZIE/2030/17	Irena Denić, d.i.g. RAZMERA 1:200	DATUM decembar 2017.	BROJ CRTEŽA idr A 6-MPO-005
工 程 名 称 Project	河 钢 塞 尔 维 亚 有 限 公 司 技 术 改 造 项 目 HBIS Group Serbia Iron & Steel d.o.o. Beograd Technical Renovation Project	制 图 Draught	炉 型 Furnace
子 工 程 Subpro.	新 加 热 炉 工 程 Heating Furnace	制 2 Drawn	制 2 Design
? 名 Dept.	加 热 炉 电 气 房 Heating Furnace Electrical Room	校 核 Checked	概 念 设 计 IDR
? 名 Sig.	新 加 热 炉 风 扇 房 the new regenerative walking beam furnace draught fan room	复 核 Rechecked	重 量 Weight
? 名 Dept.	新 加 热 炉 风 扇 房 the new regenerative walking beam furnace draught fan room	审 核 Examined	材 料 Material
? 定 Dwg. No.	新 加 热 炉 风 扇 房 the new regenerative walking beam furnace draught fan room	批 复 Approved	比 例 Scale
? 理 E.M.	新 加 热 炉 风 扇 房 the new regenerative walking beam furnace draught fan room	修 改 版 Revision	修 改 版 Revision
中 文 T S I C TANSHAN IRONSTEEL INTERNATIONAL ENGINEERING TECHNOLOGY CORP.	张 靖 Zhang Jing	张 靖 Zhang Jing	张 靖 Zhang Jing
日 期 Date	2017/10/12	页 数 Page No.	第 1 页 Page 1

Напомена: Копија плана вероватно је разлика ортогоналном дигиталном катастарском плану.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
РЕПУБЛИЧКИ ГЕОДЕТСКИ ЗАВОД
Служба за катастар непокретности Смедерево
Број: 953-3/2018-4

КОПИЈА КАТАСТАРСКОГ ПЛАНА ВОДОВА

Катастарска општина: Радинац

Размера: 1:4500

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ГРАЂЕВИНАРСТВА,
САОБРАЋАЈА И ИНФРАСТРУКТУРЕ

Број предмета: ROP-MSGI-36542-LOC-3/2018

Заводни број: 350-02-00012/2018-14

Датум: 06.02.2018. године

Немањина 22-26, Београд

Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, поступајући по захтеву поднетом од стране „HBIS GROUP Serbia Iron & Steel“ д.о.о. Београд, ул. Булевар Михајла Пупина, бр. 6, поднетом преко овлашћеног пуномоћника „Енергопројект Индустриса“ а.д., Београд, ул. Булевар Михајла Пупина, бр. 12, за издавање локацијских услова, на основу члана 6. и 37. став 8. 9. и 10. Закона о министарствима („Сл. гласник РС“, бр. 44/14), члана 53а. и 133. став 2. тачка 4. Закона о планирању и изградњи („Сл. гласник РС“, бр. 72/09, 81/09 – исправка, 64/10 – одлука УС, 24/11, 121/12, 42/13-одлука УС, 50/13-одлука УС, 98/13-одлука УС, 132/14 и 145/14), Уредбе о локацијским условима („Сл. гласник РС“ бр. 35/15, 114/15 и 117/17), Правилника о поступку спровођења обједињене процедуре електронским путем („Сл. гласник РС“, бр. 113/15, 96/16, 120/17), у складу са Планом генералне регулације за градско подручје Смедерева („Сл. лист града Смедерева“, бр. 3/13) и овлашћења садржаног у решењу министра бр. 031-01-00045/2016-02 од 06.10.2016. године, издаје:

ЛОКАЦИЈСКЕ УСЛОВЕ

- I За уградњу нове корачне пећи у постојећи објекат хале топле ваљаонице и изградњу пратећих објеката у комплексу фабрике за производњу и ваљање челика HBIS group Serbia Iron & Steel d.o.o. Beograd, на к.п. 2571/25, 2571/38, 2571/28, 2571/59 и 2571/54 КО Радинац, на територији града Смедерева, потребне за израду идејног пројекта, пројекта за грађевинску дозволу и пројекта за извођење у складу са Планом генералне регулације за градско подручје Смедерева („Сл. лист града Смедерева“, бр. 3/13).**

Објекат категорије Г, класификациони број 230400.

ПРЕДМЕТ ЗАХТЕВА:

Реконструкција постојећег објекта:

- Хала топле ваљаонице

Новопланирани објекти:

- Електро просторија
- Објекат вентилатора издувних гасова
- Димњак издувних гасова гасних горионика
- Димњак издувних гасова ваздушних горионика
- Објекат вентилатора свежег ваздуха
- Плато са опремом за манипулацију одбачених сладова

II ПОСТОЈЕЊЕ СТАЊЕ

Према постојећој намени површина макроцелина индустриској комплекса Железаре Смедерево, која је просторно одвојена од индустриске зоне појасом градског урбаног ткива представља независну, јасно дефинисану, просторну, физичку и функционалну целину.

III ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА И ГРАЂЕЊА:

Генерална намена површина и дистрибуција функција у планском обухвату детерминишу и генералну поделу простора на урбанистичке зоне и целине за које се Планом генералне регулације за градско подручје Смедерева дефинишу правила уређења и грађења, као скуп појединачних правила за уређење простора и изградњу објекта у свакој зони, односно целини, која представљају инструмент реализације садржаја у складу са планским опредељењима.

Комплекс Железаре Смедерево, иако по својим функционалним карактеристикама припада зони рада, услед своје специфичности и статуса не подлеже правилима уређења и грађења која су утврђена Планом генералне регулације за градско подручје Смедерева, већ се реализација садржаја унутар њега одвија у складу са технолошким захтевима и посебним прописима и условима који уређују пословање овог субјекта.

IV ОПИС ИДЕЈНОГ РЕШЕЊА

Нова корачна пећ пројектована је у оквиру постојеће хале топле ваљаонице. Део постојећег објекта који се реконструише је између оса 3 и 4 у подужном правцу, односно оса Б – Е у попречном правцу. Обзиром да се реконструкција објекта, која подразумева додавање нове пећи за загревање слабова, дешава у његовом крајњем југоисточном делу, бочна југоисточна фасада је претрпела измене у смислу продора инсталационих цеви за повезивање опреме која је смештена на новоформираном платоу који се налази у непосредној близини Топле ваљаонице. Реконструкција постојећег објекта не утиче на промену габарита објекта, обзиром да је постојећи објекат топле ваљаонице првобитно пројектован за три корачне пећи, утврђене су две а овим пројектом је предвиђена уградња треће корачне пећи.

У оквиру комплекса Топле ваљаонице, односно хале топле ваљаонице ће бити додата нова пећ за загревање слабова, ради повећања капацитета линија за топло ваљање. За рад нове пећи потребно је изградити пратеће објекте, и то: Електро просторија, Објекат вентилатор издувних гасова, Димњак издувних гасова ваздушних горионика, Димњак издувних гасова гасних горионика и Објекат вентилатор свежег ваздуха, као и плато са опремом за манипулацију одбачених слабова.

Преглед површина новопројектованих објеката (БРГП):

Објекта електро просторије: 223.25m^2

Објекат вентилатор издувних гасова: 223.25m^2

Димњак издувних гасова гасних горионика: 13.48m^2

Димњак издувних гасова ваздушних горионика: 13.48m^2

Бруто површина Објекат вентилатор свежег ваздуха: 150.00м²

Бруто површина Цевног моста са платформама: 1732.05м²

Бруто површина платоа испред топле ваљаонице за смештај опреме и кранског моста (плато са опремом за смештај одбачених слабова): 452.27м²

Објекти се прикључују на постојеће интерне инсталације у комплексу.

V ПОСЕБНИ УСЛОВИ

Заштита природе:

Техничку документацију израдити у свему према Решењу Завода за заштиту природе Србије, ROP-MSGI-36542-LOC-3-HPAP-2/2018 од 01.02.2018.

Заштита од пожара и експлозија:

Техничку документацију израдити у свему према условима Министарства унутрашњих послова, Сектор за ванредне ситуације, Одељење за ванредне ситуације у Смедереву, ROP-MSGI-36542-LOC-3-HPAP-5/2018 од 06.02.2018.

Одбрана земље:

Техничку документацију израдити у свему према условима издатим од стране Министарства одбране, ROP-MSGI-36542-LOC-3-HPAP-3/2018 од 01.02.2018.

VI УСЛОВИ ПРИБАВЉЕНИ ЗА ПОТРЕБЕ ИЗРАДЕ ЛОКАЦИЈСКИХ УСЛОВА

За потребе изrade локацијских услова Министарство је по службеној дужности прибавило услове:

- Министарство одбране, ROP-MSGI-36542-LOC-3-HPAP-3/2018 од 01.02.2018;
- Завод за заштиту природе Србије, ROP-MSGI-36542-LOC-3-HPAP-2/2018 од 01.02.2018;
- Министарство унутрашњих послова, Сектор за ванредне ситуације, Одељење за ванредне ситуације у Смедереву, ROP-MSGI-36542-LOC-3-HPAP-5/2018 од 06.02.2018.

VII Саставни део ових локацијских услова је Идејно решење израђено од стране „Енергопројект Индустриса“ а.д. ул. Булевар Михаила Пупина бр. 12, Нови Београд.

VIII Ови Локацијски услови важе 12 месеци од дана издавања.

IX Инвеститор је дужан да, уз захтев за издавање грађевинске дозволе, поднесе Пројекат за грађевинску дозволу са техничком контролом урађен у складу са чланом 118а. и 129. Закона, доказ о одговарајућем праву на земљишту или објекту у складу са чланом 135. Закона и Извештај ревизионе комисије, у складу са чланом 131. и 135. став. 13. овог Закона.

X Одговорни пројектант дужан је да идејни пројекат, пројекат за грађевинску дозволу и пројекат за извођење уради у складу са правилима грађења и свим осталим условима садржаним у локацијским условима.

XI Пре подношења захтева за пријаву радова, потребно је од министарства надлежног за послове заштите животне средине прибавити сагласност на студију о процени утицаја на животну средину, ако је обавеза њене израде утврђена прописом којим се одређује процена утицаја на животну средину, односно одлука да није потребна израда студије.

На ове локацијске услове се може поднети приговор Влади Републике Србије, преко овог министарства, у року од три дана од дана достављања.

В.Д. ПОМОЋНИК МИНИСТРА

Даринка ЂУРАН, дипл.правник

Република Србија
ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ ПРИРОДЕ СРБИЈЕ
Нови Београд, Др Ивана Рибара бр. 91
Тел: +381 11/2093-802; 2093-803
Факс: + 381 11/2093-867

Завод за заштиту природе Србије из Београда, ул. др Ивана Рибара бр. 91, на основу члана 9. Закона о заштити природе („Службени гласник РС“, бр. 36/2009, 88/2010, 91/2010 – исправка и 14/2016) и члана 136. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС“, бр. 18/2016), поступајући по захтеву предузећа „HBIS GROUP Serbia Iron & Steel“ д.о.о. из Београда, ул. Булевар Михајла Пупина бр. 6, за издавање услова заштите природе за потребе издавања локацијских услова за уградњу нове корачне пећи у оквиру хале топле ваљаонице и изградњу пратећих објеката у Смедереву, дана 01.02.2018. године под 03 бр. 020-82/2, доноси

РЕШЕЊЕ

1. Подручје на којем су планирани предметни радови се не налази унутар заштићеног подручја за које је спроведен или покренут поступак заштите, не налази се у просторном обухвату еколошке мреже, нити у простору евидентираних природних добара. Сходно томе, издају се следећи услови заштите природе:
  - 1) Планирана уградња нове корачне пећи и изградња пратећих објеката може се извести на к.п. бр. 2571/25, 2571/38, 2571/28, 2571/59, 2571/54, К.О. Радинац, општина Смедерево, како је захтевом наведено.
  - 2) Дозвољава се извођење радова реконструкције и новоградње обима и садржаја наведеног у Образложењу, према достављеном Идејном решењу бр. ZEI 203017.
  - 3) За све радове у току изградње и по пуштању предметних објеката у функцију предвидети таква решења и мере којима ће се спречити, односно онемогућити загађење ваздуха, земљишта и подземних вода.
  - 4) Током извођења радова предузети све противерозионе мере и стабилизовать земљиште како не би дошло до његовог обрушавања или клизања.
  - 5) Градилиште организовати на минималној површини потребној за његово функционисање, а манипулативне површине просторно ограничити, како радови не би оставили последице на шири простор, а ради очувања околне вегетације.
  - 6) Потребно је обезбедити заштиту појединачних стабала и група стабала које се налазе у близини извођења предметних радова, а која могу бити угрожена приликом манипулатије грађевинским машинама, транспортним средствима или складиштењем опреме.
  - 7) Уколико је то неопходно, уклањање стабала свести на најмању могућу меру и то уз дознаку стабала за сечу од стране надлежне институције.

- 8) Није дозвољено уклањање, односно сеча недозначених стабала, стабала пречника испод таксационе границе, као ни стабала дуж приступних путева до локације на којој се радови изводе.
- 9) Обезбедити услове очувања ресурса, односно рационално коришћење земљишта при ископу земље на траси. У том смислу, хумусни слој земљишта, уклоњен у току извођења радова, треба сачувати, како би се вратио на првобитно место и искористио за санирање и озелењавање терена након изведеног радова.
- 10) Горива и уља транспортовати у посебним, за ту сврху прилагођеним посудама. У току допуњавања горива и мењања уља око возила и машина поставити одговарајућу заштитну фолију коју након употребе треба одложити на законом прописан начин и локацију. Исто важи за амбалажу горива, уља и мазива.
- 11) Предвидети све неопходне превентивне мере ради спречавања акцидентних ситуација, као и одговарајуће активности уколико до њих дође, уз обавезу обавештавања надлежних инспекцијских служби.
- 12) Није дозвољено сервисирање возила и машина на предметној локацији, у циљу заштите земљишта и подземних вода.
- 13) Уколико током извођења предметних радова дође до хаваријског изливања горива, уља и других штетних материја обавезно је тренутно обустављање радова, комплетна санација локације и евакуација загађеног земљишта на место и под условима које одређује надлежна комунална служба. Слободно депоновање контаминираног земљишта није дозвољено.
- 14) У акцидентним ситуацијама које могу настати након пуштања предметних објеката у рад, обавеза инвеститора је да уклони штетне последице акцидента по животну средину, укључујући комплетну санацију локације и враћање површине у првобитно стање.
- 15) Гориво, машинска и друга уља из ангажовне механизације се не смеју испуштати у земљиште, као ни у сталне и повремене водотокове.
- 16) Током изградње предметних објеката, неопходно је дефинисати и обезбедити локације за привремено депоновање грађевинског материјала, опреме и другог материјала потребног за изградњу, чије је коришћење ограничено на време трајања радова.
- 17) У току извођења предметних радова потребно је одржавати максимални ниво комуналне хигијене. Комунални отпад настао у току радова сакупљати у судове који су за ту сврху намењени и редовно га евакуисати у сарадњи са надлежном комуналном службом, односно спровести систематско прикупљање чврстог отпада који се јавља у процесу градње и боравка радника у зони градилишта.
- 18) Након окончања радова, сви комунални отпад, вишак материјала и опреме мора бити уклоњен са локације.
- 19) Након завршених радова инвеститор је обавезан да изврши комплетну санацију локације и свих манипулативних површина девастираних током извођења радова, укључујући и озелењавање простора извођења радова, које треба вршити уз употребу аутохтоних врста биљака.
- 20) У току извођења радова је потребно придржавати се правила о противпожарној заштити и применити све техничке и друге мере заштите на раду, ради предупређења последица које могу угрозити људске животе и животну средину.

21) Уколико се у току радова нађиће на геолошко – палеонтолошка документа или минералошко – петролошке објекте за које се претпоставља да имају својство природног добра, извођач радова је дужан да о томе обавести надлежно министарство за заштиту животне средине у року од осам дана, као и да предузме све мере заштите тог добра од уништења, оштећења или крађе, до доласка овлашћеног лица.

2. Ово решење не ослобађа подносиоца захтева да прибави и друге услове, дозволе и сагласности предвиђене позитивним прописима.
3. За све друге радове/активности на предметном подручју или промене пројектне документације потребно је поднети нови захтев.
4. Уколико подносилац захтева у року од две године од дана достављања овог решења не отпочне радове и активности за које је ово решење издато, дужан је да поднесе захтев за издавање новог решења.
5. Такса за издавање овог Решења у износу од 25.000,00 динара је одређена у складу са чл. 2. став 4. тачка 4. Правилника о висини и начину обрачуна и наплате таксе за издавање акта о условима заштите природе („Службени гласник РС“, бр. 73/2011, 106/2013).

O б р а з л о ж е њ е

Надлежни орган – Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, је Заводу за заштиту природе Србије доставио захтев број ROP-MSGI-36542-LOC-3/2018, заводни број 350-02-00012/2018-14 од 11.01.2018. године, у Заводу заведен под 03 бр. 020-82/1 дана 17.01.2018. године, за издавање услова заштите природе за потребе издавања локацијских услова за уградњу нове корачне пећи у оквиру хале топле ваљаонице и изградњу пратећих објеката на к.п. бр. 2571/25, 2571/38, 2571/28, 2571/59, 2571/54, К.О. Радинац, општина Смедерево, подносиоца захтева предузећа „HBIS GROUP Serbia Iron & Steel“ д.о.о. из Београда, ул. Булевар Михајла Пупина бр. 6.

На основу достављеног захтева и пратеће документације подносиоца захтева утврђено је да инвеститор, предузеће „HBIS GROUP Serbia Iron & Steel“ д.о.о. из Београда, планира реконструкцију и уградњу нове корачне пећи и изградњу пратећих објеката потребних за њено функционисање, све на к.п. бр. 2571/25, К.О. Радинац, општина Смедерево:

- електро-просторија спратности П+О (приземни објекат), висине 5.30 м и површине 223.25 m²;
- објекат вентилатора издувних гасова спратности П+О (приземни објекат), висине 6.40 м и површине 223.25 m²;
- објекат вентилатора свежег ваздуха, спратности П+О (приземни објекат), висине 6.40 м и површине 150.00 m²;
- димњак издувних гасова гасних горионика, висине 35 м и површине 13.48 m²;
- димњак издувних гасова ваздушних горионика, висине 35 м и површине 13.48 m²;
- плато са опремом за манипулацију одбачених слабова (машинска опрема и крански мост) површине 452.27 m²;

као и реконструкцију дела топле ваљаонице у линију за загревање слабова на истој парцели, укупне површине 3500 m². Такође, пројектом је предвиђено и постављање цевног моста на к.п. бр. 2571/25, 2571/38, 2571/28, 2571/59, 2571/54, К.О. Радинац, општина Смедерево, који ће заузимати укупну површину од 1732.05 m².

Увидом у Централни регистар заштићених природних добара, документацију Завода, а у складу са прописима који регулишу област заштите природе, утврђени су услови заштите природе из диспозитива овог Решења. При томе имало се у виду да се предметно подручје не налази унутар заштићеног подручја за које је спроведен или покренут поступак заштите, не налази се у просторном обухвату еколошке мреже ни у простору евидентираних природних добара.

Законски основ за доношење решења: Закон о заштити природе („Службени гласник РС“, бр. 36/2009, 88/2010, 91/2010- исправка и 14/2016).

Планиране активности могу се реализовати под условима дефинисаним овим Решењем, јер је процењено да неће утицати на природне вредности подручја.

На основу свега наведеног, одлучено је као у диспозитиву овог Решења.

Упутство о правном средству: Против овог решења може се изјавити жалба Министарству заштите животне средине у року од 15 дана од дана пријема решења. Жалба се предаје писмено или изјављује усмено на записник Заводу за заштиту природе Србије.

ДИРЕКТОР

Александар Драгишић

Република Србија
МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА
СЕКТОР ЗА ВАНРЕДНЕ СИТУАЦИЈЕ
Одељење за ванредне ситуације у Смедереву
09/28/2 број 217- 758/18
Дана 23.01.2018. године
ROP-MGSI-36542-LOCH-3-HPAP-5/2018
Смедерево
Шалиначка бб
026/4626-948
/JB/

Министарство унутрашњих послова Републике Србије, Сектор за ванредне ситуације, Одељење за ванредне ситуације у Смедереву, на основу чл. 54 Закона о планирању и изградњи („Сл. гласник РС“, бр. 72/09, 81/09, 24/11, 121/12, 42/13, 50/13, 98/13, 132/14 и 145/14), чл. 16 став 2 Уредбе о локацијским условима („Сл. гласник РС“, бр. 35/2015 и 114/15) и Правилника о поступку спровођења обједињене процедуре електронским путем („Сл. гласник РС“, бр. 113/15 и 96/16), решавајући по захтеву 350-02-00012/2018-14 Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, достављеном у име инвеститора „HBIS GROUP Serbia Iron & Steel“ д.о.о. Београд, Булевар Михајла Пупина бр.6, у поступку издавања локацијских услова у оквиру обједињене процедуре електронским путем ROP-MGSI-36542-LOCH-3-HPAP-5/2018, од 19.01.2018. године, издаје:

УСЛОВЕ У ПОГЛЕДУ МЕРА ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА

за реконструкцију дела хале топле ваљаонице бруто површине 52809 m^2 ради уградње нове корачне пећи при чему је реконструкцијом обухваћена бруто површина 3500 m^2 као и за изградњу пратећих објеката поред хале топле ваљаонице и то: електро просторије, бруто површине 223,25 m^2 , објекта вентилатор издувних гасова бруто површине 223,25 m^2 , димњака издувних гасова ваздушних горионика, димњака издувних гасова гасних горионика и објекта вентилатор свежег ваздуха бруто површине 150 m^2 , као и плато са опремом за манипулатују одбачених слабова, сви кл. ознаке 230400 и категорије G, на кат.парцелама бр. 2571/25, 2571/38, 2571/28, 2571/59 и 2571/54 КО Радинац, Град Смедерево, према достављеном идејном решењу, израђеном од стране „Енергопројект Индустрија“ а.д Булевар Михајла Пупина бр.12.

У вези издавања ових услова, обавештавамо вас да овај орган **HEMA** посебних услова у погледу мера заштите од пожара, као и да је у фази пројектовања и изградње предметног објекта са свим припадајућим инсталацијама, опремом и уређајима, потребно применити мере заштите од пожара утврђене **важећим законима, техничким прописима, стандардима и другим актима којима је уређена област заштите од пожара.**

Издати услови у погледу мера заштите од пожара су саставни део локацијских услова, на основу којих се издаје решење о грађевинској дозволи, које је потребно доставити овом Одељењу у складу са чл. 138 Закона о планирању и изградњи („Сл. гласник РС“, бр. 72/09, 81/09, 24/11, 121/12, 42/13, 50/13, 98/13, 132/14 и 145/14).

Сходно чл.123 Закона о планирању и изградњи, а у складу са одредбама Правилника о поступку спровођења обједињене процедуре електронским путем („Сл. гласник РС“, бр. 113/15 и 96/16) и чл. 34 Закона о заштити од пожара („Сл. гласник РС“, бр. 111/09 и 20/15) потребно је, пре отпочињања поступка за утврђивање подобности објекта за употребу, доставити на сагласност пројекте за извођење објекта, чији је саставни део и Главни пројекат заштите од пожара.

Такса у износу од 16.570,00 динара утврђена је сходно тарифном бр. 46а Закона о републичким административним таксама („Сл. гласник РС“, бр. 43/03, 51/03, 53/04, 42/05, 61/05, 101/05, 42/06, 47/07, 54/08, 5/09, 35/10, 50/11, 70/11, 55/12, 93/12, 47/13, 65/13, 57/14, 45/15, 83/15, 112/15, 50/16, 61/17 и 3/18).

Доставити:

1. Министарству грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре
2. Одељењу за ванредне ситуације у Смедереву
3. Архиви

**РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО ОДБРАНЕ
СЕКТОР ЗА МАТЕРИЈАЛНЕ РЕСУРСЕ
УПРАВА ЗА ИНФРАСТРУКТУРУ**

Број 203-4

01.02.2018. године
Б Е О Г Р А Д

Обавештење у вези са израдом техничке документације за уградњу нове корачне пећи у оквиру хале топле ваљаонице и изградњу пратећих објеката, КО Радинац, град Смедерево, доставља.

**МИНИСТАРСТВО ГРАЂЕВИНАРСТВА,
САОБРАЋАЈА И ИНФРАСТРУКТУРЕ**

Веза: Захтев Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре ROP- MSGI-36542-LOC-3/2018

На основу вашег захтева за инвеститора HBIS GROUP Serbia Iron & Steel d.o.o. из Београда, у складу са тачком 2. и 6. Одлуке о врстама инвестиционих објеката и просторних и урбанистичких планова од значаја за одбрану ("Службени гласник РС", број 85/15), обавештавамо вас да за израду техничке документације за уградњу нове корачне пећи у оквиру хале топле ваљаонице и изградњу пратећих објеката: електро просторија, објекат вентилатор издувних гасова, димњак издувних гасова ваздушних горионика, димњак издувних гасова гасних горионика и објекат вентилатор свежег ваздуха, као и плато са опремом за манипулатију одбачених слабова, на кат.парцелама бр. 2571/25, 2571/38, 2571/28, 2571/59 и 2571/54 КО Радинац, град Смедерево, нема посебних услова и захтева за прилагођавање потребама одбране земље.

Инвеститор је у обавези да у процесу изградње примени све нормативе, критеријуме и стандарде у складу са Законом о планирању и изградњи ("Сл. гласник РС", бр. 72/2009, 81/2009 - испр., 64/2010 - одлука УС, 24/2011, 121/2012, 42/2013 - одлука УС, 50/2013 – одлука УС, 98/2013 - одлука УС, 132/2014 и 145/2014), као и другим подзаконским актима која регулишу предметну материју.

МП

**НАЧЕЛНИК
потпуковник
Слободан Старчевић**

Израђено у 1 (једном) примерку и достављено:

- Министарству грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, (ЦЕОП системом) и
- а/а (актом).